

Anarşist Yayınlar Dizisi(2)
Umanita Nova

s 17

Ortadoğu'da Katliam Politikaları: İştebrak

s 8

Militarizmi Reddediyorum

s 42

Anarşistler Değil Devlet Teröristtir

s 10

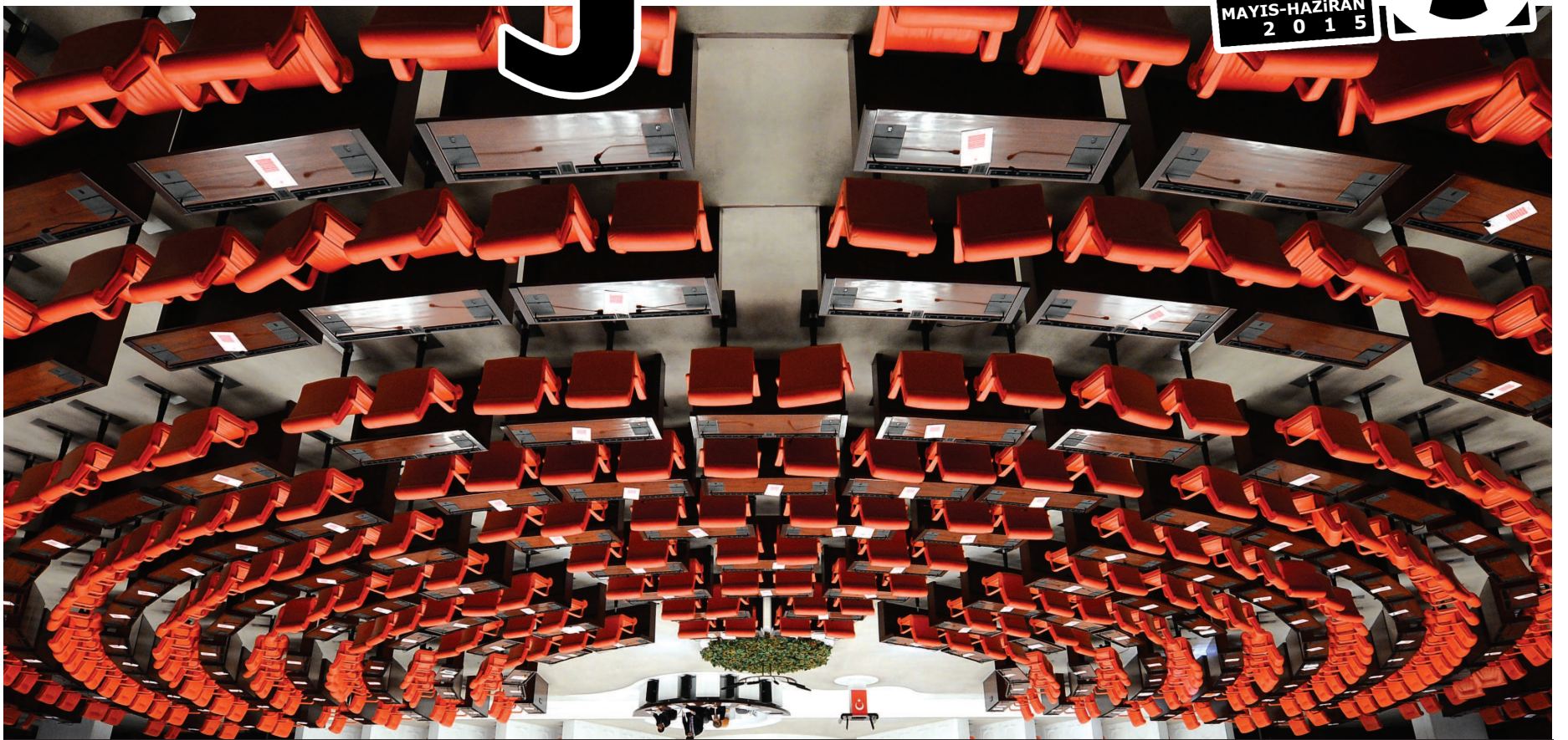
meydan

1 TL

www.meydangazetesi.org

"İnsan ancak kendi kadar özgür insanların arasında özgürdür"

AYLIK
ANARŞİST
GAZETE
SAYI: 27
MAYIS-HAZİRAN
2015

Şaşı Bak Şaşır'da iki resim vardır. Birincisi, ilk bakışta gözükken, ikincisi ise yoğunlaşarak baktığında gözükken. Meydan Gazetesi olarak 7 Haziran Genel Seçimlerine yoğunlaşarak baktık.

ŞAŞI BAK ŞAŞIR

s 24

ODTÜ İŞÇİLERİ

Taşeronlaştırmaya Karşı Direniyor

Güvencesizleştirme ve geleceksizleştirme politikaları özellikle taşeron işçileri hedefine almaktayken; işçiler ise her yerde direniyor. Kendilerine dayatılan keyfi uygulamalara ve sömürüye karşı, yaşamları için direnen işçiler, bir araya gelerek örgütleniyor.

ODTÜ'deki taşeron işçiler de kendilerine "ODTÜ Emekçi Meclisi" adını veren oluşumla, Ocak ayından bu yana, sömürüye ve taşeronlaştırmaya karşı direniyorlar. Meydan Gazetesi olarak, ODTÜ Emekçi Meclisi ile yaptığımız röportajı sizlerle paylaşıyoruz.

Merhabalar, öncelikle ODTÜ Emekçi Meclisi'nin kuruluş aşamasından bahsedebilir misiniz? Bu fikir nasıl ortaya çıktı ve nasıl hayata geçti? ODTÜ Emekçi Meclisi'nin nasıl bir yapısı vardır?

ODTÜ Emekçi Meclisi; geçtiğimiz Ocak ayında ODTÜ'de yapılan iş sözleşmesinin, biz taşeron işçilerin bilgisi dışında yapılıyor olmasının ardından, sözleşmedeki maddelerin işçilerin aleyhine olmasından dolayı, işçi arkadaşlarımızın bir araya gelerek oluşturduğu topluluktur. Kararların hep birlikte alındığı, herkesin söz sahibi olduğu, haftalık yapılan toplantılarda işçilerin sorunlarının ele alındığı bir meclistir.

ODTÜ Emekçi Meclisi'nde öz-örgütlülüğe vurgu yapıldığını görüyoruz. Bu konuda karşımızda pek az örnek duruyor. Bu konudaki çabalarınızın ve deneyimlerinizin benzer şekilde öz-örgütlü yapılanmaların oluşmasında ne gibi etkileri olabileceğini düşünüyorsunuz?

Öz-örgütlülüğün kastımız sadece işçilerden oluşan ve kararları sadece işçilerin verdiği, herhangi bir siyasi yapının içinde ya da yanında

olmayan bir öz-örgütlülüktür. Bu öz-örgütlülüğü yaratırken tüm işçi arkadaşlarımızla bir araya gelmeye çalıştık. Sorunlarımıza, dertlerimize ortak olduk. Yüzünü bile bilmediğimiz arkadaşlarımızla tanışmak, bizim için en önemli deneyim oldu. Emekçi Meclisimizin bu örgütlülüğünün ve mücadelesinin diğer bileşenlere de örnek olmasını umuyoruz.

ODTÜ Emekçi Meclisi, Rektörlük ve Medico (Sağlık ve Rehberlik Merkezi) önünde çeşitli eylemler düzenlemiştir. Eylemlerinizden ve taleplerinizden bahsedebilir misiniz?

Nisan ayı başında Rektörlük önünde gerçekleştirdiğimiz eylemimizin ana talepleri arasında insanca yaşayabileceğimiz bir ücret; ODTÜ yönetiminin keyfi olarak kullandığı iş kollarının işçiler lehine düzenlenmesi; yetersiz sayıda personelle çok fazla iş yaptırılmasının durdurulması; idari amirler başta olmak üzere, yöneticilerden gelen her türlü psikolojik şiddetin, mobbingin, tacizin son bulması; korumasız ve gereken eğitim verilmeden yaptırılan işlerin son bulması; diğer personel ve öğrenci arkadaşlarımız gibi Sağlık Merkezi'nden faydalanmak; çalışma

şartlarımızın düzeltilmesi; çocuklarımızın kreşten eşit koşullarda faydalanması; sağlık sorunları nedeniyle aldığımız raporlar nedeniyle ücretlerimizde kesinti yapılmaması vardı. Yaklaşık 300 kişinin katıldığı bu eylemde, rektörlük binası önünde taleplerimizi tek tek haykırdık ve bu taleplerin yazılı olduğu dilekçeleri rektörlüğe ilettik.

Son eylemlerinizde temsilciler rektörlük ile konuşmaya gitmişti. Rektörlüğün talepleriniz karşısındaki tavrı ne oldu?

ODTÜ yönetimi bizi dinledi fakat imkanları olduğu halde, hiçbir hak talebimize karşılık vermediler.

ODTÜ, emekçinin yanında olan bir okul olarak bilirse de, sizin talepleriniz karşısındaki tutum bu görünen ODTÜ profiline ters düşüyor. Sizler bu konu hakkında ne düşünüyorsunuz?

Yine Nisan ayında düzenlediğimiz bir eylemde, ODTÜ yönetiminin işçilere yapılan haksızlığa sessiz kalmasına karşı, yönetime bir mektup yazmış ve düşüncelerimizi onlara iletmeye çalıştık. Öğrencilerin ve akademisyenlerin de destek verdiği eylemde, yönetime yazdığımız mek-

tubu okumuş, taleplerimizi de yinelemiştik. Mektubumuzun son sözü de: "Unutmayın ki en büyük isyanları aç karınlar doğurur" idi.

Son günlerde ODTÜ Emekçi Meclisi'ndeki işçilerin DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası'na üye olduğunu biliyoruz. Sendikalaşma sürecinizden bahsedebilir misiniz?

ODTÜ Emekçi Meclisi olarak, haftalık düzenli yaptığımız toplantılar sonucunda aldığı karar neticesinde, DİSK Genel-İş Sendikası'yla sendikalaşma sürecine başladık. Kısa sürede de yeterli sayıya ulaştık.

Önümüzdeki süreçte nasıl eylemlerde bulunmayı planlıyorsunuz?

Haklarımızı alıncaya kadar mücadelemize devam edeceğiz.

Meydan Gazetesi olarak, sömürüye ve taşeronlaştırmaya karşı vermiş olduğunuz mücadeledenizi selamlıyoruz.

Meydan Gazetesi için bu röportajı gerçekleştiren Taçanka'dan yoldaşlara teşekkür ederiz.

Metal Direnişi Dayanışmayla Büyüyor

Bursa Renault fabrikasında Türk Metal'den istifalar ile başlayan metal direnişi Ford'dan Ototrim'e sektörün neredeyse tüm markalarına yayıldı.

Ankara, Eskişehir, Sakarya, Kırıkkale'ye yayılan direniş ile dayanışma eylemleri de sürüyor. Geçtiğimiz 21 Mayıs günü metal işçileri ile

dayanışmak için KESK'in çağrısıyla MESS İstanbul temsilciliğine bir yürüyüş gerçekleştirildi. Metal İşçileri Birliği, BDSP, BHH, TKP-1920, Kaldıraç, İMD, EMEP ve Devrimci Anarşist Faaliyet gibi devrimci kurumların katılımı ile gerçekleşen yürüyüşte ayrıca gözaltına alınan MİB üyeleri ile dayanışma vurgusu yapıldı.

'Kobanê'ye İnsani Yardım Koridoru Açılsın' Eylemine Polis Saldırısı

Kobanê'nin yeniden inşa süreci kapsamında İnşaat İşçileri Sendikası "Kobanê'ye İnsani Yardım Koridoru Açılsın" diyerek Kadıköy'de bir yürüyüş gerçekleştirdi. Yürüyüşe İnşaat-İş sendikası üyeleri ve devrimci kurumlar Alinteri, DAF, HDK, Mücadele Birliği katıldı. Kadıköy Altıyol'da başlayan yürüyüşte onlarca sivil ve çevik kuvvet polisi gruba saldırarak yürüyüşü sabote etmek istedi. Devrimciler polis saldırısına taş ve soda şişeleri ile karşılık verirken çıkan çatışmada çok sayıda polis yaralandı. 2 Alinteri okuru ve 2 DAF'lı gözaltına alındı. Tüm engellemelere rağmen Kadıköy İskele'de basın açıklamasını gerçekleştiren İnşaat-İş buradan gözaltına alınan devrimciler için İskele karakolu önünde beklemeye başladı. Çeşitli yerlerinden darp edilerek gözaltına alınan devrimciler için ka-

rakol önündeki bekleyiş akşam geç saatlere kadar sürdü.

25 Mayıs Pazartesi günü ise gözaltına alınan devrimciler savcılığa sevk edildi. Sabah erken saatlerden itibaren dayanışmak için adliye önüne gelen Alinteri okurları ve DAF'lılar savcılık sorguları bitene kadar burada bekleyişini sürdürdü. Savcılık sorgusu ardından 4 devrimci serbest bırakılırken İnşaat İşçileri sendikası ise burada bir basın açıklaması gerçekleştirecek " Baskılara gözaltılara rağmen Kobanê'de yeniden inşayı engelleyemezler " dedi. Ardından gözaltına alınan devrimciler adına konuşan Merve Demir, polis saldırılarına ve işkencelerine karşı devrimcilerin yılmadan mücadele ettiğini ve bu mücadelenin süreceğini vurguladı.

Hukuk Patronların Sokaklar Bizimdir

Rıfat Güven

Direnen Aynes İşçisi

Korkuyorlar. Gerçekten korkuyorlar. Titriyorlar. Gerçekten titriyorlar. İnmek zorunda kalıyorlar.Yüksek binalarından, koca koca rezidanslarından rahat gösterişli koltuklarından aşağı inmek zorunda kalıyor, halkla, işçilerle ezilenlerle yüzleşmek hesaplaşmak zorunda kalıyorlar. Nereden mi biliyorum? Hem kendimden hem de Bursa da 5 dakikada bir otomobil üretmeyi reddedenlerden biliyorum.

Anlatayım...

Yaklaşık bir buçuk sene boyunca çalıştığım Aynes firmasından 05.05.2015 tarihi itibarıyla atıldım. Atılma sebebim,şirketin kendi kayıtlarına ve devletin sigorta kayıtlarına "kasada açık olduğu" bahanesi ve disiplin kurulu kararı sonucu ibaresiyle girdi. Göstermelik,hiç görmediğim ve düzmece bir disiplin kurulu kararıyla... 1.5 senelik emeğimin asla karşılığı bile olmayacak kıdem, ihbar tazminatlarım, fazla mesai ücretlerim trilyonluk patronlar tarafından gasp edildi. Hem alacaklarım gasp edildi, hem de işten çıkarılmamın asıl sebebi gizlendi.Ben patronların 'fedakarlık' adı altında dayattıkları ücretsiz fazla mesaiye kalmadığım, resmi tatillerde çalışmadığım ve 1 Mayıs'ta işçilerin, ezilenlerin direniş gününde sınıf kardeşlerim ile beraber yürüdüğüm direndiğim için işten çıkarıldım. Beş kuruş vermeden, ne yapacaksın diye sormadan, bir hiç gibi, alay edersene...Yanlarına kalacak sandılar patronlar, rezidanslarda gri camlardan bakanlar. Camları bile sınıf ayrımının yansıması olanlar.. Biz baktığımızda görmüyorduk onları camlardan ama onlar görebiliyorlardı bizi, dahası duyabiliyorlardı.Yarım günde, sadece yarım günde, sadece 5 saatte aşağı indirdik onları. Verilmeyen, gasp edilen alacaklarımı istediğimde beni hukuki yollara yönlendiren Aynes müdürleri, patronları, sokağın, doğrudan eylemin gücünü görünce inmek zorunda kaldılar aşağı. Çünkü yasaları yapanlar onlardı, hukuk onların sokağıydı, ezenlerin; gerçek sokaklarsa bizim, ezilenlerin...

Tüm alacaklarımı ödemek zorunda kaldılar, fakat kesinlikle onlar vermedi lütfetmediler, biz aldık. İş yeri önünde yaptığımız doğrudan eylem ile kazandık.

Ezilenlerin bütünlüklü mücadelesi içerisinde sınıf mücadelesini her daim önemseyen bir anarşist olarak bana ve benim gibilere bu eylemin kazanımı asla sadece maddi değildi. İşçi direnişlerinin metal işçileriyle tekrar yükselmeye başladığı bu dönemlerde, benim direnişim veya doğrudan eylemim, biz işçilere, ezilenlere doğrudan eylemin; ezenler, patronlar karşısında ne kadar etkili bir yöntem olduğunu bir kez daha gösterdi.

Yarım günde, sadece yarım günde, sadece beş saatte indirdik o, gri, tek taraflı camların ardından bakanları. Onlar vermedi, biz aldık. Ve bizlerin ezilenlerin mücadelesi, son gri camlardan bakanları, son patronları aşağı indirene kadar devam edecek.

Hazırlanın sıra sizde!

KÜSTAH DE

"Bir yerde çalışıyorsunuz, size bu imkan tanınmış, oralarda çalışıyorsunuz nankörlük yapmayın." - Recep Tayyip Erdoğan

Taşeron şirkette çalışan ve kadroya geçmek isteyen petrol işçilerine yönelik azar tonunda söylenmiş bu cümleyi, TC Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Mayıs ayı başında Batman'da katıldığı toplu açılış töreninden alıntılıadık. Erdoğan'ın söylediği gibi "imkan tanınarak" bir anlamda bahşedilen işlerde çalışan ve önemli bir kısmı taşeron şirketlerin çalışanı olan "resmi rakamlara göre" 1886 işçi, iş cinayetlerinde yaşamlarını yitirdi 2014 yılı itibarıyla. Devlet ve patronlar nezdinde varlıkları ve yoklukları sadece rakamsal bir teferruat olan işçiler, gerektiğinde ölebilirler ancak haklarını ararlarsa "nankörlük yapmış olurlar" devletin bu kibirli anlayışına göre.

Erdoğan, sıkça kullandığı benzer ifadeleri Mart 2013 yılında da

Silopi'de tekrarlamıştı. Biten ilk ünitesinin açılışının yapıldığı Silopi Termik Santrali'ndeki törende, santralin zehir saçtığını ifade eden bir kişiye Erdoğan, "Nankörlük yapma, sus nankörlük yapma. Ekmek bulamazsınız yemeye, ekmek gelince de tepersiniz. 800 milyon dolarlık yatırım geliyor. Teşekkür edeceğinize başka şeyler konuşuyorsunuz" diye konuşmuştu. İnsan ve canlı yaşamını, ekolojik uyumu ciddi anlamda tehdit eden, ayrıca yapımını üstlenen şirketler için önemli bir rant alanı olan termik santral karşısında yaşamlarını savunanlar için devlet küstahlığının gösterdiği tavır yine aynıydı: "Teşekkür edeceğinize nankörlük yapıyorsunuz."

Devletin her zaman "bahşeden", toplumun ise bu "lütuflar" karşısında

yine her zaman kanaatkar, itaatkar ve şükreden pozisyonda olmasını isteyen devlet aklı ve söylemi en tepedekine mahsus değil. Beklediği itaati göremediği zamanlarda, diğer devlet erkani da Erdoğan'ın sıklıkla başvurduğu bu kibirli ve küstahça söyleme başvurmadan çekinmiyor.

Eski Sağlık Bakanı Recep Akdağ, 2011 yılında sorunlarını kendisine anlatmak ve çalışma koşullarının düzeltilmesini isteyen görme engelli geçici işçi Nurullah Mehmetoğlu'na "Gözlerin görmediği halde sana iş vermişiz, daha ne yapalım? Taşeron şirketlerin yanında çalışmaya devam edeceksin" diye "çıkışmıştı". Eski bakanın yerine bakanlık görevine gelen Mehmet Müezzinoğlu da Akdağ'ı ve benzeri iktidar sahiplerini aratmayacak bir kibir "performansını

da" geçtiğimiz günlerde göstermişti. Müezzinoğlu, "Emeklilere hiç bakmıyorsunuz, hep kendinizi düşünüyorsunuz ,emekliler aç" diye tepki gösteren bir emekliye, "Gene bize dua edin siz" diyerek, devlet ve iktidar sahiplerinin toplumdan beledikleri "devletin varlığına duacı" tavrını büyük bir kibir ve küstahlıkla yinelemiştir.

Bir devlet alışkanlığı olan kibir ve küstahlığı her kademedede görebiliyoruz. En küçük memurundan, valisine; bakanından, cumhurbaşkanına elinde en ufak devlet yetkisi bulunan herkes, bir geleneği yaşatmakta. En sıradan, gündelik bir olayda, bir devlet dairesinde rastlaşabiliyoruz o Kaf Dağı'nı aşan kibirle. Hele de makamları büyüdükçe tüm ihtişamıyla karşımıza çıkıyor, bahşedici kudretleri.

DEVLET

Emrah Tekin

emrahtekin@meydangazetesi.org

Ellerinde milyonlarca işçinin kanı olan devletler, her gün fabrikalarda, madenlerde, şantiyelerde ve tarlalarda çalışan milyonlarca işçiye yarı aç yarı tok bir şekilde de olsa çalışabiliyor olmayla yetinilmesi gerektiğini anlatıyor. Devlet, işçileri öldürdüğü yetmezmiş gibi, yarı aç çalışmaya zorlamıyorlarmış gibi, işçilerin en ufak itirazlarında, eylem ve gösterilerinde, kimi zaman yok sayma, kimi zaman aşağılama, kimi zaman da şiddet kullanma küstahlığını gösterirken, dahası bunu "bunca hizmeti" karşısında "müteşekkir" olmadığı gibi itiraz eden "nankörler" için meşru bir hak olarak görüyor.

Devlet, yaşattığı tüm bu olaylarla, bahsedip iş verdiğini akıl-

larımıza kazımaya çalışıyor ve bununla yetinilmesini istiyorken; işçinin çalışma koşullarını umursamadığının da adeta üstünü çiziyor. Taşeron işçiler başta olmak üzere işçilerin iş güvenliğinin olmaması, geçen yıl Soma'da, Ermenek'te, Torunlar'da gerçekleşen toplu işçi katliamları ve her gün yaşanan iş cinayetleri bu umursamazlığın birer sonucunu oluşturuyor.

Tüm umursamazlığı, kibir ve küstahlığı ile devlet, ezilenlerin adaletsizlikler karşısında "nankörlük" yapıp haklarını aramalarından, 2010 yılında Zonguldak'ta 30 madencinin yaşamını yitirdiği işçi katliamı sonrası dönemin çalışma bakanı Ömer Dinçer'in söylediği gibi "güzel" ölümler yaşamalarını yeğliyor.

Bedrettin Akdeniz Ölümsüzdür

Rojava Devrimi'nde Serêkaniyê şehrindeki Mebruka ve Dehma cephesinde YPJ/YPG güçlerinin IŞİD çetelerine karşı yoğun çatışmaları sürüyor. Köy köy özgürleştirilen Rojava'da 25 Mayıs günü Mebruka'da IŞİD çetelerinin döşediği mayınları temizleyen "Suphi Şoreş" kod adlı Bedrettin Akdeniz, mayının patlaması sonucu yaşamını yitirdi. Suphi Şoreş'in Serêkaniyê'de düşmesinin ardından coğrafyanın birçok şehrinde taziye çadırları kuruldu.

Ankara'da Yüksel Caddesi'nde kurulan taziye çadırına taziye ziyaretleri gerçekleştirilirken, SDP'nin çağrısıyla burada bir anma etkinliği düzenlendi. Anmanın ardından eli bıçaklı bir faşist, gruba saldırdı. Saldırıda ESP'li Servet Toygar ile SDP'li Ahmet S. yaralandı.

İzmir'de de anma etkinliği düzenlenirken Konak eski Sümerbank önünde kurulan taziye çadırına polis saldırarak 35 kişiyi gözaltına aldı. İstanbul'da ise öğlen saatlerinde Kadıköy'de

SDP il binası önünde taziye çadırı kuruldu. Gün içerisinde aralarında DAF'ın da bulunduğu devrimci kurumlar çadırı ziyaret etti. Taziye çadırını farklı gerekçelerle taciz eden polis, saat 16.00 sularında SDP Kadıköy ilçe binasını bastı. Saatlerce süren aramaların ardından SDP Kadıköy İlçe Başkanı Sera Yelözer, Özkan Soydaş, Gamze Akbaba, İmge Tabakçı, Ufuk Erhan ve Ezgi Aydın gözaltına alındı.

Baskına ve gözaltılara rağmen Bahariye Caddesi'nde Bedrettin Akdeniz için anma etkinliği gerçekleştirildi. Anma etkinliğinde kurumlar adına taziye ve dayanışma mesajları okundu. DAF adına konuşan Abdulmelik Yalçın, "Rojava Devrimi'nde ve Kobanê Direnişi'nde verilen mücadele bizlere demirci Kawalardan mirastır. Bizler de sonuna kadar Kawaların, yoldaşlarımızın, Bedrettin'lerin yolundan yürümeye devam edeceğiz. Bedrettin Akdeniz Ölümsüzdür" dedi. Anma konuşmalarının ardından oturma eylemi, SDP Kadıköy ilçe binasındaki polis kuşatması son bulana dek sürdü.

Faşizme Geçit Yok

18 Mayıs günü Adana ve Mersin'de HDP binalarına yönelik gerçekleştirilen bombalı saldırılara karşı her yerde eylemler gerçekleşti. İstanbul'da ise Tünel'den Galatasaray Meydanı'na bir yürüyüş yapıldı.

HDP-HDK bileşenlerinin gerçekleştirdiği yürüyüşe Devrimci Anarşist Faaliyet de "Faşizme Geçit Yok" yazılı döviz ile katıldı. Eylem Galatasaray Meydanı'nda gerçekleştirilen basın açıklamasının ardından sonlandırıldı.

İstanbul'dan Yalova'ya, Çanakkale'den Balıkesir'e, Eskişehir'den Ankara'ya, Antalya'dan İzmir'e, Kayseri'den Dersim'e, Êlih'ten Ağrı'ya

1 Mayıs Kavgamız Sürüyor

1886'dan bu yana işçilerin, patronlara ve devlete karşı kavgaya günü olan 1 Mayıs'ta dünyanın her yerinde olduğu gibi coğrafyamızda da tüm yasaklamalara karşı işçiler, ezilenler alanlardaydı.

İstanbul'da devletin 1 Mayıs alanı olan Taksim Meydanı'nı yasaklaması önceki yıllarda olduğu gibi bu yıl da sürdü. 1 Mayıs'a günler kala Taksim Meydanı'nı ve Taksim'e çıkan yolları on binlerce polis, 7 km'lik demir bariyer ile kapatan devlet, yürüyüş güzergahlarına da TOMA'lar ve binlerce polis ile yığınak yaptı. Sendikalar, meslek örgütleri ve devrimci kurumlar ise bu yıl ana yürüyüş kolu olarak Beşiktaş'ı belirleyerek burada toplandı.

Devrimci Anarşist Faaliyet, Lise Anarşist Faaliyet, Anarşist Gençlik, Anarşist Kadınlar, Kara-Kızıl İstanbul, İstanbul Anarşist İnişiyatifi, başkaca anarşist

grup ve otonomlar da sabahın erken saatlerinden itibaren Beşiktaş Meydanı'nda toplandı. DAF burada "Anarşist Devrim Faaliyetle" yazılı pankart açtı. Ayrıca İsviçre'den İstanbul'a dayanışma için gelen Revolutionärer Jugend (Devrimci Gençlik) örgütü de kendi pankartlarıyla birlikte Beşiktaş Meydanı'ndaydı.

Öğlen saatlerine kadar farklı grupların toplandığı meydandan Taksim'e yürüyüş başlamadan polis saldırısı başladı. TOMA, birer gazı ve plastik mermiler ile gerçekleşen saldırıda sivil ve çevik kuvvet polisleri ara sokaklarda çok sayıda gözaltı yapmaya başladı. Diğer yürüyüş kolu olan Şişli'de ise aynı saatlerde yoğun bir polis saldırısı gerçekleşti. Kuruş ve Okmeydanı'nda polis saldırısı sonucu çatışmalar çıktı. Tüm gün süren saldırılarda yüzlerce insan gözaltına alınırken 19 kişi tutuklandı.

Yalova'da sendika ve meslek örgütleri ile devrimci kurumların çağrısıyla bu yıl ilk defa Cumhuriyet Meydanı'nda bir miting gerçekleştirildi. DAF, "Anarşist Devrim Faaliyetle" pankartı ile mitinge katıldı.

Antalya'da ise Cumhuriyet Meydanı'nda ikinci defa gerçekleşen mitinge devrimci anarşist MAKİ, "Devrim Özgürlük Anarşizm Örgütlenmektir" yazılı pankartı ile katıldı. Kürdistan'da ise Êlih'te bölgesel bir miting gerçekleştirildi. Mitinge Amed'den ve Ağrı'dan DAF, "Karkerên Şoreşê Dîafîrînî Jîyanê - Devrimci Anarşist Faaliyet" yazılı pankart ve "Anarşist Devrim Faaliyetle" dövizleri ile katıldı. Dersim'de de DAF gerçekleşen mitinge kendi dövizleriyle katıldı.

Ankara'da Taçanka Anarşist Komünist Kolektif ve Ankara Anarşist İnişiyatifi Sıhhiye Meydanı'nda

toplanarak Kızılay Meydanı'na doğru yürüdü.

Eskişehir'de Eskişehir Anarşist İnişiyatifi, 'İktidarı Arzulamak İnsanın En Büyük Lanetidir' pankartıyla 1 Mayıs günü alanlardaydı.

Çanakkale'de Rüzgar Otonomu, Bayram Değil İsyân - Haymarket 1886' pankartıyla yürüdü.

Balıkesir Kara-Kızıl Otonom, Kayseri Anarşist İnişiyatifi'de 1 Mayıs günü buldukları şehirlerde kara bayrakları alanlarda dalgalandırdı.

1 Mayıs 2015 günü İstanbul'da 452 kişi gözaltına alındı, 19 kişi tutuklandı, 51 kişiye de yurt dışına çıkış yasağı getirildi. Ayrıca 1 Mayıs sonrası İzmir'de 21 kişi arama noktalarında yaşanan arbede bahane edilerek bir hafta ara ile gerçekleştirilen baskınlarda gözaltına alındı. 21 kişiden 9'u tutuklandı.

Soma'da Katliam Unutulamaz Affedilemez

Soma Kömür İşletmeleri A.Ş.'ye Sait Eyzek Maden Ocağında yaşanan işçi katliamının üzerinden tam bir yıl geçti. 301 maden işçisinin yaşamını yitirdiği katliamın ardından 432 çocuk yetim kaldı; 255 genç kadın eşini kaybetti. 301 işçinin annesinin, babasının, eşinin ve çocuklarının gözlerindeki yaş daha kurumadı. Oğlu Uğur Çolak'ı kaybeden İsmail Çolak'ın da dediği gibi "Bir yıl boyunca ne değişti? Çok şey değişti ama değişmeyen tek şey var, bizim acılarımız!" Soma Katliamı'nı "elim bir kaza", "facia", "felaket" olarak nitelleyen devlet yetkililerinin ise bir yıl önce bol keseden attıkları vaatlerin hiç biri bugün gerçekleşmiş değil. Aksine katliamdan bu yana sağ kalmayı başarabilen maden işçilerinin neredeyse tamamı işsiz. Üstelik yapabildiği sadece madenlerde çalışmak olan Somalılar başka şehirlere, ilçelere göç etmek zorunda kaldı. Katliamda yaşamını yitiren işçiler için Soma Belediyesi Mezarlığı'nda yaptırılan "şehitlik" dahi bir yıl sürdü.

Katliamın hemen ardından Akhisar Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından "ihmal ve birden fazla kişinin

ölümüne sebebiyet vermek" adıyla başlatılan soruşturmada, Soma Holding patronları ve yetkilileri 8 kişi tutuklandı. 37 kişi ise tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılırken yaşamını yitiren 301 işçinin "maktul", işçi ailelerinden ve yakınlarından oluşan 214 kişinin "müşteki" ve dumandan etkilenen 161 işçinin "mağdur müşteki" olarak dahil olduğu bir iddianame ile dava açıldı. 25 Kasım 2014 günü iddianameyi çeşitli gerekçelerle savcılığa geri gönderen Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi ancak 2 Mart 2015 günü davayı kabul etti. 13 Nisan günü ilk duruşması görülen Soma Katliamı davası için Bülent Çiğeroğlu Kültür Merkezi Salonu'nu kiralayan ve 1000 polis ile "güvenlik önlemi" alan devlet, katlettiği işçi ailelerini de polis tehdidiyle yıldırım istedi. İlk duruşmaya 8 tutuklu sanığın Akhisar Ağır Ceza Mahkemesi tarafından can güvenliği nedeniyle mahkemeye getirilmemesi ve tutuklu buldukları Aliğa Şakran Cezaevi'nden video konferans yöntemi ile bağlanması öngörülmüştü! Ancak ailelerin ve avukatların itirazları sonucu bu 8 kişinin duruşmaya getirilmesine karar verilirken dava

15 Nisan gününe ertelendi. 15 Nisan günü başlayan duruşma 8 oturumda yapıldı. Oturumlara DİSK, KESK, TTB, ÇHD gibi kurumlar alınmadı. Akhisar'da adliye önünde toplanan kurumlar burada, "Sadece şirket değil devlet de yargılsın" pankart ve dövizleri açtı. 24 Nisan günü ara karar verilen davada mahkeme, tutukluluk halinin devamı ve yeni bir bilirkişi heyeti oluşturma kararı verdi. Dava, 15 Haziran gününe ertelenirken sendika ve meslek örgütlerinin davaya katılımı yine reddedildi. Böylece açık bir şekilde devletin ön ayak olduğu katliamın adaleti, sadece şirket patronları ve yetkililerinin yargılandığı göstermelik bir mahkeme ile sağlanmaya çalışılıyor! Bunu İsmail Çolak'ın "Burada asıl suçlu devlettir. Bunlar devletin ocakları. Akla hayale gelmeyecek mana bulmaya çalışarak, orayı doğal felaket olayına sokmaya çalışıyorlar ama gerçek o değil. Gerçek, ihmaller sonucu meydana gelmiştir. Bu ihmalle sebep olanlar her kimse, kimler yetkiliyse, sadece sekizi tutuklu 45 sanık değildir buranın sorumlusu. Buranın sorumlusu devlettir." sözlerindeki haykırışında bir kez daha

görebiliyoruz.

Katliamın yıldönümü olan 13 Mayıs günü, coğrafyanın dört bir yanında anma eylemleri gerçekleşti. İstanbul'da Tünel Meydanı'nda toplanan sendika, meslek örgütleri ve devrimci kurumlar buradan Galatasaray Meydanı'na yürüdü. Galatasaray Meydanı'nda bir anma ve basın açıklaması gerçekleştirildi. DAF bu eyleme "Üzüntümüz Öfkemizin Tohumudur" yazılı pankart ile katıldı. Öte yandan bir çok üniversitede de anmalar gerçekleşirken Anarşist Gençlik İstanbul Üniversitesi'nde Havuzlu bahçede bulunan havuza kömürü simgeleyen siyah boya dökerek bildiri dağıttı. Ayrıca İstanbul Üniversitesi'ne "Soma Unutulamaz Affedilemez" yazılı pankart astı. Yalova'da da gerçekleşen yürüyüşe devrimci anarşistler "Bütün Şirketler Katildir" yazılı dövizler ile katıldı. Soma'da ise 10 Mayıs ve 16 Mayıs günü iki ayrı miting gerçekleşti. Coğrafyanın dört bir yanında gerçekleşen farklı eylemler, devlete ve işçi katili şirket Soma Holding'e bir kez daha şunu göstermiş oldu; Soma Unutulamaz Affedilemez!

Ortadoğu'da Katliam Politikaları

İŞTEBRAK

Mercan Doğan

mdogan@meydangazetesi.org

Daha önce Alevi katliamlarının yaşandığı Lazkiye, Humus, İkrime, Hama ve Ortadoğu coğrafyasının birçok yerinde olduğu gibi devletler destekli cihatçı çeteler, kendilerine biat etmeyen halklara yönelik katliamlarına İštebrak'ta bir yenisini daha ekledi. Tıpkı 2014 yılının yaz aylarında Şengal'de Ezidilerin hedef alınması gibi, Suriye İštebrak'ta bu kez Aleviler hedef alındı.

İdlip'in Cisir El-Şuğur kasabasının güneyinde yer alan ve 4 yıldır cihatçı çetelerin katliam tehdidi altında yaşayan bir Alevi köyü olan İštebrak, 25 Nisan günü Fetih Ordusu adındaki cihatçı çete tarafından katliama uğradı. Katliamda resmi rakamlara göre 35 kişinin öldürüldüğü söylenece de, sayının aslında daha yüksek olduğu bilinmektedir. Bu katliama tanık olanlar, katliam sırasında İdlip'in kuzeyine kaçırılan kadınlar, rehin alınanlar, rastgele açılan ateşlerle katledilenler ve köyde tamamen yok edilen aileler olduğunu, bunların İŞİD'in yaptıklarından farksız olduğunu söylüyorlar.

İdlip, Fetih Ordusu'nun Rakka'sı mı?

İštebrak'ın da bulunduğu bu bölge, askeri ve lojistik destek ikmal hatları üzerinde yer alması sebebiyle,

le, gerek Esad rejimine gerekse YPJ/YPG güçlerine karşı savaşan cihatçı çeteler açısından hayati öneme sahiptir.

İdlip'e Mart ayında Selefi örgütlerden oluşan çatı örgüt "Fetih Ordusu"nun saldırıları başlamıştı. Aynı ayın 25'inde Fetih Ordusu'na bağlı güçler Nusra öncülüğünde İdlip merkeze girmiş ve kentin düştüğünü duyurmuştu. İštebrak Katliamı da bu saldırıların bir parçasıydı.

Önceleri Şam yönetiminin elinde olan bu kenti Fetih Ordusu ele geçirdikten sonra, İslami Emirlik ilan etti. Fetih Ordusu, özellikle İdlip kırsalından başlayarak Antakya'nın Reyhanlı ilçesinden Yayladağı'na kadar uzanan bölgeye komşu olan noktaları ele geçirdi. Böylece TC sınırı üzerinden gelecek askeri ve lojistik desteğe daha kolay ulaşabilecekti. Diğer taraftan ise bölge, Esad rejimi güçlerinin denetimindeki Lazkiye-Hama-Şam güzergahının kontrolü açısından önem taşıyor. Ayrıca İdlip'in kontrol altına alınmasının, -Halep'te muhalif güçleri kuşatma altına alan Suriye ordusuna karşı Rakka'dan sonra rejimin elinden çıkan ikinci büyük kent olması sebebiyle- psikolojik üstünlüğün tekrar ele geçirilmesi noktasında moral bir değeri var.

Suriye coğrafyasında terör estiren

diğer bir cihatçı çete İŞİD'in, ülkenin doğusundaki Rakka kentini elinde bulundurarak burayı merkez üs haline getirmesi gibi, Nusra öncülüğündeki Fetih Ordusu da İdlip bölgesini ele geçirerek üs haline getirmek istiyor. Bölgenin özellikle TC sınırına sıfır noktasında bulunması, örgüte askeri ve lojistik desteğin garanti altına alınması anlamına geliyor. Son iki yıldır durdurulan MİT TIR'ları, cihatçıların TC topraklarında barınması, askeri eğitim görmesi ve tedavisi vb. söylentilerin hala gündemde olduğu günümüzde, bu "garantinin" örgüt için ne anlama geldiği daha açık ortada. Bu garantinin TC ile Fetih Ordusu açısından elbette karşılıklı bir çıkar denklemi var. Suriye'de iç savaş başladığından beri rejimin düşürülmesi ile Şam Emeviye camiinde şükür namazı kılma hayaliyle yanıp tutuşan TC devleti ile cihatçı grupların bu ortak çıkarlarının yanı sıra, yine TC'nin, varlığından rahatsız olduğu Rojava Devrimi'ni, -Afrin'in bölgeye yakınlığı sebebiyle- "Kobanê olmadı, Afrin'i düşürelim" mantığıyla sonlandırmak ve yenilgiye uğratma emeli de aşikar.

TC-Suudi Arabistan Yakınlaşması Fetih Ordusu'nu mu Doğurdu?

2013 yılında Mısır'da gerçekleşen askeri darbe sonrası işbaşına gelen Sisi yönetimindeki hükümeti Suudi Arabistan'ın desteklemesi, TC ile

bu ülkenin ilişkilerinde soğumaya ve gerilime neden olmuştu. Ancak Suudi sermayesinin sıcak parasından bu gerilim yüzünden mahrum kalmak istemeyen TC, yılın başında "küçük bir jest"te bulunmuş, ölen Suudi kralı Abdullah için bir günlük yas ilan etmişti. TC'nin bu jesti, Suudi Arabistan tarafından bir anlamda "görölmüş", iki ülke arasında kritik bölgesel konuların masaya yatırıldığı bir dizi görüşme başlamıştı. Mart ayı başında TC Cumhurbaşkanı Erdoğan, Riyad'da Suudi'lerin yeni kralı Selman ile yaptığı görüşmede, Yemen'deki İran karşıtı ittifaka destek sözü verirken karşılığında Suriyeli muhaliflere yardım için teminat aldı. Bu yanıyla Riyad'da varılan bu mutabakat sonucu Suriye'de Esat lehine görünmekte olan dengelerin bir anda aleyhe dönmesini tesadüf olarak değerlendirmemek gerek.

Ortadoğu'da bunca bol bilinmeyenli denklemlerin kıskacında halkların, tarih boyunca olduğu gibi günümüzde de devletlerin ve kapitalizmin çıkar savaşlarında katledildiği gerçeği değişmiyor. İštebrak'ta, devletlerce üretilmiş şiddet olan cihatçı çetelerden Fetih Ordusu tarafından Alevi halkının katledilmesi, bölgedeki katliamların sürekliliğini gözler önüne seriyor. Küresel kapitalizmin ve devletli sistemin yeni Ortadoğu ajandası bu politika üzerinden işliyor.

Cumartesi Anneleri Galatasaray Meydanı'ndaydı!

1980 Faşist darbesinin baş karakteri Kenan Evren için düzenlenen cenaze töreni sırasında Cumartesi Anneleri ve yaşam savunucuları Galatasaray Meydanı'nda "Evren'i nasıl bilirdiniz?" diye haykırdı.

12 Eylül faşist darbesini yapan, eski Genelkurmay Başkanı, 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren için cenaze töreni düzenlendiği sıralarda İstanbul'da Galatasaray Meydanı'nda Cumartesi Anneleri ve yaşam savunucuları basın açıklaması yaptı.

Eyleme Cumartesi Anneleri'nin ve yaşam savunucularının yanı sıra Devrimci Anarşist Faaliyet (DAF) ve birçok siyasi kurum, Sivil Toplum Kuruluşları (STK) milletvekilleri ve sanatçılar katılım gösterdi. Eylemde Kenan Evren'in ismi her geçtikçe "yuhlama", "katil, faşist" sesleri yükseldi.

'Faşist olarak bilirdik'

Eylem'de 1980 darbesinde gözaltında kaybedilen Hayrettin Eren'in ağabeyi Faruk Eren, 12 Eylül sürecinde binlerce insanın işkenceden geçirildiğini, katledildiğini söyleyerek, "Bunlardan bazıları işkenceden hiç çıkmadı. Biri de ağabeyim Hayrettin Eren'di" dedi. Evren ile ilgili sahte bir yargılama yapıldığını belirten Eren, 12 Eylül darbesinin iktidarda halen sürdüğünü söyledi. Eren, "Nasıl bilirdiniz?" sorusunu, "Faşist katilin teki olarak bilirdik" diyerek yanıtladı.

'Cani olarak bilirdik'

Ardından devletin darbesiyle katledilen Nurettin Yedigöl'ün kardeşi Muzaffer Yedigöl sözü aldı. Yedigöl, Evren için "35 yıldır çektiğimiz acıların sorumlusu, adını bile anmak istemiyorum bize yaptıklarının bedelini ölüm döşeklerinde can vererek ödedi" diyerek sözüne devam etti, ve "Biz bu dünyada ondan hesap soramadık ama analarımız öbür dünyada ondan hesap soracak" dedi. Yedigöl, "Nasıl bilirdiniz?" sorusuna da şu yanıtı verdi: "İnsanlık suçu işlemiş bir canı olarak bilirdik."

'İnsanlık suçlusu olarak bilirdik'

Ardından söz alan 12 Eylül'ün ilk kayıplarından Cemil Kırbayır'ın kardeşi Mikail Kırbayır ise Evren için "Cemil Kırbayır'ın yaşam hakkını elinden aldığı gibi onun mezarını da hapsetmiştir. Bizim mezarına gidip karanfil koyma hakkımızı da elimizden almıştır" dedi. Darbeci Evren'in, Maraş, Çorum ve Sivas katliamlarından da sorumlu olduğunu belirten Kırbayır, buna rağmen Evren'e devlet töreni yapılmasına "Korkumuz insanlık suçu işlemiş olanlara devlet töreninin gelenek halin getirilmesi. Kaygımız budur" sözleriyle isyanını haykırdı.

Açıklama, "Kenan Evren öldü ama fikirleri hala iktidarda. Bu iktidar anlayışı yok olmadığı süre içerisinde Kenan Evren'ler yaşayacak" denilerek eylem sonlandırıldı.

KENAN EVREN DEVLET DEVLET KATİLDİR

Gürsat Özdamar

gursatozdamar@meydangazetesi.org

12 Eylül 1980 yılında gerçekleştirilen askeri darbenin mimarı olan Kenan Evren, Mayıs ayının başlarında öldü. Darbe sonrası başında bulunduğu cunta konseyi ile birlikte, yönetimi ele geçiren ve coğrafyanın ezilenlerine, devrimcilerine işkence ve katliamlar uygulayan katil Evren, bir süredir hastanede tedavi görüyordu.

Katilin Layığı Devlet Törenidir

Evren'in ölümü sonrası onun şahsında 12 Eylül dönemi uygulamaları tekrar gündeme geldi. Bu tartışmaların yer yer evrildiği noktaya ise katil Evren'i 12 Eylül Darbesi ve sonrasında ortaya çıkan siyasal ve toplumsal denklemde, devletin dışında, "devlete rağmen" bir kötülükler kaynağı (Evren'in cenazesine devlet töreni yapılmasını kampanyaları) olarak kendini gösterirken, bu tartışmaları açanlar ise son tahlilde devleti aklamaya pozisyonuna düştüler.

Kimi muhalif unsurlar içinde zaman zaman dillendirilen "derin devlet", "devletin içine çöreklenmiş güçler" gibi devleti, gerçekleştirdiği katliamlardan, adaletsizliklerden "azade" bir hale sokmaya çalışan bu algı, 12 Eylül darbecilerine karşı devletten yana "tavır olarak" devlet töreni yapılmamasının istenmesi katil ile devleti, birbirinin karşısına koyarak bu ruh ikizlerinden yapay bir şekilde "düşman kardeşler" yaratma çabası olarak kendini belirginleştiriyor.

Toplumsal Dizayn Projesi Olarak 12 Eylül

Dönemin Genelkurmay Başkanı Kenan Evren başkanlığındaki Milli Güvenlik Konseyi'nce gerçekleştirilen darbe sonrası verilen ilk tepkilerden biri, bir patron örgütlenmesi olan TİSK(Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) başkanı Halit Narin'e aitti. Narin, "kısa ve net" açıklamasında "Şimdiye dek işçiler güldü, şimdi gülme sırası bizde" derken aslında, toplumsal mücadeleler nedeniyle kesintiye uğrayan "kapitalist istikrarın", söz konusu darbe marifetiyle hayata geçirileceğini "müjdeliyordu."

12 Eylül öncesinde gelişen mücadele ile birlikte toplumun neredeyse hepsine sirayet eden örgütlenme refleksi, 12 Eylül'ü gerçekleştiren devletin, ortadan kaldırmak istediği şeylerin belki de başında geliyordu. Dönemin patronlarından Halit Narin ve onun gibilerinin "yüzünün gül-

mesine" vesile olan şey de aslında buydu. Ezilenler 12 Eylül öncesinde olduğu gibi örgütlü olarak çıkmayacakları karşılıklarına ve dolayısıyla kapitalizmin sömürü çarklarını çevirmek daha kolaylaşacaktı. Darbe ile birlikte kurgulanarak hayata geçirilmek istenen örgütsüz, adaletsizlikler karşısında mücadele refleksini yitirmiş bir toplumdur. Kapatılan sendikalar, dernekler ve siyasi partiler, yasaklanan grevler 12 Eylül sonrası devletin, devrimcilere yönelik gerçekleştirdiği katliamların yanı sıra nasıl bir toplum ve sistem için harekete geçtiğini anlatmaya yetiyor.

Devlet 12 Eylül'ün "Mirası"nı Hep Diri Tuttu

12 Eylül dönemiyle özdeşleşen ve yaşı büyütülerek idam edilen Erdal Eren gibi semboller, devletin katliam defterinde sürekli güncellendi. Devlet, 90'larda Küçükarmutlu'da okulunun bahçesinde panzer altında yaşamını yitiren 7 yaşındaki Sevcan Yavuz'la, 2000'lerde 12 yaşındaki Uğur Kaymaz'la, Ceylan Önkol'la, Taksim-Gezi Direnişi'nde Berkin Elvan'la ve son olarak Cizre'de katledilen çocuklarla, 12 Eylül mirasına "sıkı sıkıya" sahip çıktı.

Zaman zaman gündeme gelen 12 Eylül ile yüzleşme, darbeyi mahkum etme vb. söylemlerin ise, bu yaşananlar ışığında asla karşılığını bulamayacağını söylemek daha gerçekçi bir yaklaşım olacaktır. Devlet gerek 12 Eylül'de uygulamaya koyduğu açık faşizm, gerekse de yakın dönemde Kobané Direnişi sonrası başvurduğu "iç güvenlik yasası" gibi yöntemlere yaslanarak fiili anlamda toplumu örgütsüzleştirme amacı doğrultusunda, 12 Eylül mirasını canlı tutmayı bildi. Pratik anlamda ise 12 Eylül'ün, toplumun tüm hücrelerine dek örgütsüzleştirilmesi hedefini de korudu ve geliştirmek için yoğun çaba gösterdi.

En yakın dönemde akıllara gelen ve çeşitli gerekçelerle yasaklanan metal, THY, Şişe-Cam, Darphane grevleri bu "çabanın" pratik adımları olarak karşımıza çıkıyor. Diğer bir taraftan ise neredeyse her gün medyada çıkan "sendikalı oldukları için işten atılan işçiler" haberleri, o dönemin "yüzü gülen" patronu Narin gibi şimdiki patronların da yüzünü güldürmek için, örgütlenen işçilere ve diğer toplumsal kesimlere saldırmaktan geri durulmayacağını gösteriyor.

www.meydangazetesi.org

iletisim@meydangazetesi.org

İstanbul: İstiklal Caddesi Mis Sokak No: 4/5
Taksim/(Saray Ozalit Üstü) Tel: 0212 244 22 41

Amed: Kooperatifler mah. Bahar sokak. Pamukçuoğlu No:11/18 Ofis

GAZETE MEYDAN Yerel Süreli Yayın Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Faaliyet
Yayınevi adına Hüseyin Civan Adres: İstiklal Caddesi Mis Sokak No: 4/5 Taksim/
İSTANBUL iletisim@meydangazetesi.org www.meydangazetesi.org Baskı: Özdemir
Matbaacılık Davutpaşa C. Güven San. Sit. C Blok No:242 Topkapı/İST Tel:(212) 5775492

ANARŞİSTLER DEĞİL DEVLET TERÖRİSTTİR

Gezi Parkı'nda başlayan isyanın Taksim'i aştığı, sokaklara, meydanlara, mahallelere taşıdığı bir dönemde Okmeydanı'nda çatışmalar sürerken evinden ekme almaya çıkan Berkin, polis tarafından hedef gözetilerek başından vuruldu. Berkin hastaneye kaldırıldığında öfke ve isyan coğrafyanın dört bir yanında ve insanlar Berkin için sokaklardaydı. Berkin'in 269 günün ardından yaşamını yitirdiği günde de herkes tek bir ağızdan yükseltti isyanı: Unutmuyoruz. Af-fetmiyoruz!

11 Mart 2015'te, Berkin'in yaşamını yitirmesinin ardından tam bir yıl geçişken, aynı ses Okmeydanı'nda, Tuzluca'yı'da, Kızılay'da, Taksim'de duyuldu bir kez daha. Gezi İsyanı'ndan sonra devletin güvenlik önlemleri artmışken, devlet iç güvenlik yasasıyla sokağa çıkanların yaşamını tehdit ederken, tam da "Taksim'de kuş uçurtmayız" nidaları sürerken, Berkin'in kardeşleri "Berkin Burada, Biz Buradayız" diyerek, isyanın başladığı yerde, Taksim'de andılar Berkin'i.

İktidar yalakaı birçok gazetenin manşetinde Lise Anarşist Faaliyet'in yaptığı bu eylem, "bir grup genç gaza geldi" denilerek yer alsa ve devletin düştüğü rezil durum bu şekilde örtülmeye çalışılsa, da eylemin ardından devletin ve polisin tepkisi, devletin Berkin'lerden ne kadar korktuğunu göstermeye yetti.

Devlet, daha önce maskeli fotoğraflarını gerekçe göstererek Berkin'i terörist diye yaftalamaya çalıştığı gibi bu sefer de Berkin'i yaşıatanları,

onu ananları, katillerden hesap sora-nları "terör örgütü" üyeliğiyle suçladı. Berkin'in ve daha kardeşimizin katillerini saklayan ve koruyanlar, Berkin için Taksim Meydanı'na çıkan ve işkenceyle gözaltına alınan 8 dört liseli anarşistten dördü hakkında dava açtı.

Davanın ilk duruşması 23 Haziran'da görülecek. Yaşı 18'den küçük olan 4 kişi hakkındaki soruşturma ise devam ediyor.

Kaza Değil Cinayet Katil Devlet

Niğde Endüstri Meslek Lisesi Bilgisayar Bölümü 3'üncü sınıf öğrencisi Uğur Çolakoğlu, 19 Mayıs tatilinde okul harçlığını çıkarabilmek için inşaata çalışmaya gitti. Çalıştığı inşaatta elektrik akımına kapılıp inşaatın 9. katından düşerek hayatını kaybeden Uğur, kapitalizmin yaşamlarını çaldığı birçok işçi gibi yaşamını kazanmak için çalışmak zorundaydı. Geçtiğimiz sene yine aynı yaşlarda, çalıştığı iş yerinde yaşamını yitiren Erdoğan Polat "kaza" denilerek unutturulmaya çalışıldığı gibi devlet, Uğur'un ardından da müteahhiti tutuklayıp, "kaza" diyerek gerçeği unutturma-ya çalıştı.

ÊDÎ BESE E

4 ay önce Cizre'de iç güvenlik yasasıyla bir ay içinde katledilen 12-19 yaşlarındaki altı kişi için Lise Anarşist Faaliyet; Kadıköy, Taksim, Beşiktaş gibi pek çok ilçede yazılama yapmış, bildiri dağıtmış ve "EDİ BES E!" yazılı pankartıyla sokaklara çıkmıştı. Beşiktaş'ta duvar yazılaması

yapan dört LAF'lı, polis tarafından gözaltına alınarak Vatan Emniyet Müdürlüğü'ne götürülmüş, sabaha kadar bekletildikten sonra serbest bırakılmıştı. Bırakılmalarının ardından LAF'lı 9. sınıf öğrencisi Umut Çakmak hakkında terör örgütü üyesi olmaktan dava açıldı.

Yıkıma, Talana Karşı Dayanışma Yaşatır

Devlet tarafından ilk kez 1979'da satılan Kamp Armen'in yeni sahibi, lüks villa siteleri yapabilmek için kampı yıkma kararı aldı.

5 Mayıs günü haberin duyulmasıyla, içerisinde Nor Zartonk'un da bulundu pek çok Ermeni kuruluşu yapılmak istenen talana karşı direnişe geçti. Gece tutulan nöbetlerle, beraberce kurulan sofralarla Kamp Armen'de direniş başladı. Dayanışmaya gelenlerin sayısı arttıkça kısa sürede Kamp Armen direniş alanı oldu.

Devletin, yüz yıllardır azınlık olarak gördüğü ve kimi zaman evini, kimi zaman emeğini, kimi zaman yaşamını yok ettiği halkların ortak tepkisiydi Kamp Armen. Lise Anarşist Faaliyet de Kamp Armen'de yapılmak istenen talana ve yıkıma karşı bisikletlerle Kadıköy'den yola çıkarak Kamp Armen'in bulunduğu Tuzla'ya, dayanışma ziyareti gerçekleştirdi. "Dayanışma Yaşatır" pankartıyla direnişe destek veren LAF'lılar, Hrant Dink'in de büyüdüğü Kamp'ta onun çok sevdiği Sarı Gelin türküsünü bağlama eşliğinde Ermenice söylediler.

Dayanışma Kazandı

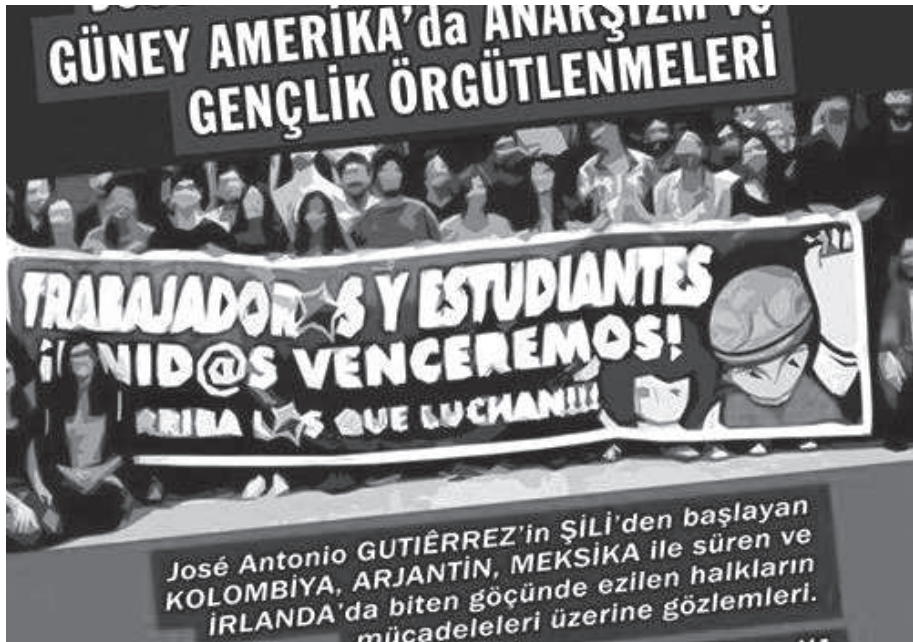

Direniş, 5 Mayıs günü Kamp Armen'in yıkılacağı duyulmasıyla başladı. Direnişin ilk gününden itibaren İstanbul'un dört bir yanından Kamp Armen ile dayanışmaya gelenler, gelirken yanlarına kampın ihtiyaçlarını da alarak, türküler söyleyerek, halaylar çekerek geldiler. Direniş; 18 gün boyunca tiyatro, panel, Ermenice dersi gibi birçok etkinlikle devam ederken ve Kamp Armen'e dayanışma için gelenlerin sayısı bir hayli çoğalmışken dayanışma bir kez daha yaşattı ve yıkıma, talana karşı direniş kazandı.

Kamp Armen'in tapu sahibi Fatih Ulusoy yetimhaneyi Gedik Paşa Ermeni Protestan Vakfı'na teslim ettiğini açıkladı. Nor Zartonk ise direnişin bitmediğini, tapu vakfa teslim edilene kadar direnişin de süreceğini açıkladı.

Nor Zartonk adına açıklama yapan Alexis Kalk, direnişin yalnızca Kamp Armen'in yıkılmasına karşı değil, devletin bugüne kadar Ermeniler üzerindeki politikalarına karşı bir tepki olarak büyüdüğünü söyledi.

"Güney Amerika'da Anarşizm ve Gençlik Örgütlenmeleri" Paneli Gerçekleştirildi

Gazetemizde yazılarına yer verdiğimiz, Anarşismo.net sitesinin editörlerinden olan José Antonio Gutiérrez, Anarşist Gençlik'in davetlisi olarak, Güney Amerika'da anarşizm ve gençlik örgütlenmeleri konulu panel gerçekleştirdi.

Kadıköy Paylaşma ve Dayanışma Deneği'nde gerçekleştirilen panelde konuşan José Antonio Gutiérrez, Şili'de anarşist hareketlerin ortaya çıkışından anarşizmin gençlik hareketleri üzerin-

deki etkisine, Güney Amerika'daki farklı anarşist örgütlenmeler tarafından yürütülen işçi, gençlik ve köylü hareketlerinden bölgenin mücadele tarihine kadar birçok konuda deneyimlerini paylaştı.

Yaşadığı coğrafyadaki toplumsal hareketlerden bahsederken; 90'lı yılların ortalarında ortaya çıkan Zapatista Hareketi'nden Topraksız Köylüler Hareketi'ne dair verilen pek çok mücadelenin

bilgilerini paylaşan ve 2000'li yılların başında Güney Amerika'da ortaya çıkan toplumsal hareketlerin durumu hakkında konuşan Gutiérrez, bu süreçlerde kendi yaşadıklarını ve bakış açılarını paylaştı.

Katılımcıların ilgiyle dinlediği etkinlik, ikinci bölümünde Gutiérrez'e sorulan sorularla devam etti. Etkinlik dikkatle dinlenen ve uzun süren soru cevap bölümünün ardından sonlandırıldı.

Rosatom, Mitsubishi, Areva Nükleerci Şirketler Yanıbaşımızda!

Özgür Erdoğan

ozgure@meydangazetesi.org

1987 ile 2013 yılları arasında İNES verilerine göre dünyada 611 nükleer "kaza" yaşanmıştır. Bu vakalar kaşla göz arasında örtbas edilirken, bunlardan sorumlu olan şirketler ve devletler her seferinde bir şekilde aklanmıştır. Rosatom, Areva ve Mitsubishi gibi şirketler ve Türkiye, Rusya, Fransa ve Japonya gibi devletler de yaşadığımız topraklar üzerinde Mersin ve Sinop'ta benzeri çalışmalar içerisinde. Adı geçen şirketlerin ve devletlerin tarihlerindeki katliam ve yolsuzluklara bakmanın, kimlerle karşı karşıya kaldığımızı görmek ve nasıl mücadele etmemiz gerektiği konusunda yol gösterici olacağını düşünerek hazırladığımız araştırmayı sizlerle paylaşıyoruz

Rosatom'a Güvenmek

19 Mart 2015 günü, Akkuyu'da nükleer santrali yapacak olan Rus devlet şirketi Rosatom'un başkan yardımcısı Milko Kovachev, "Rus tasarımı nükleer santrallerin depremlerde yıkılmayacağını ve hatta 400 tonluk bir uçak çarpmasına karşı dayanıklı" olduğunu söyledi. Fakat söylemediği bir şey vardı! Bundan yıllar önce Sovyetler Birliği yetkilileri Çernobil'de kurulacak olan nükleer santral hakkında gazetelere şöyle demeçler veriyorlardı: "Nükleer santralle-

rimiz çok güvenli, öyle ki Kızıl Meydan'a bile bir tane yapılabilir, bir semaverden daha zararsızlar. Yıldızlar gibiler, onlarla bütün dünyayı aydınlatacağız" Hikayenin sonrasını hepimiz biliyoruz. Ve ne büyük bir tesadüftür ki, Çernobil'i inşa eden ve işleten şirket, bugün Akkuyu'da nükleer ihalesini alan Rus devlet şirketi Rosatom'dur!

Çelyabinsk Katliamı

1957 yılında, yine Rusya'nın Çelyabinsk kentinde "zenginleş-

tirme" esnasında oluşan radyasyonlu atıklar, çevredeki nehlere boşaltılır. Bununla beraber, bu sızıntı yıllarca devam eder. Çevre köylerden kimileri boşaltılır. Birçok insan kanser olur ya da bu sızıntıya bağlı bir şekilde yaşamını yitirir. Bu durum, ancak 90'lı yıllara geldiğinde aydınlığa kavuşturulur. Çelyabinsk'te nükleer aktiviteler halen devam etmektedir. İşin ilginç yanı tesadüfler devam etmektedir bu işin arkasında da Rosatom vardır. Ayrıca Leningrad Nükleer Santrali'nde 1975, 1992, 2005

ve 2009 yıllarında irili ufaklı birçok "kaza" yaşanmıştır. Şirketin söz konusu santralle doğrudan ve dolaylı ve olarak birçok bağlantısı vardır.

Yolsuzluklar, Rüşvetler, Uluslararası İlişkiler

Rosatom, Rusya'da ve iş yürüttüğü her yerde, adı rüşvet ve yolsuzluklarla anılan bir şirket. İddiaların gelip dayandığı son nokta ise "santral yapımında kullanılan malzemelerin kalitesiz olması" ve "santrallerde kulla-

nılan atıkların akıbeti". Çünkü şirket, stratejisi gereği işi ucuzca kapatmak için "malzemeneden" çalışıyor ve tüm nükleercilerin ortak sorunu olan "atık" meselesini de rüşvet ve dalavere ile çözmeye çalışıyor.

Hali hazırda, en güvenlisi bile potansiyel bir ölüm makinesi olan nükleer santrallerin, ROSATOM gibi şirketlerin elinde bir derece daha tehlikeli olduğu aşikar. Diğer yandan santral işlerinin bir kısmını alan Cengiz İnşaat'ın, başta 1 milyar 50 milyon dolar olarak verdiği teklifi, işi kapmak için 394 milyona indirerek alması ise hem Rosatom'un hem de taşeronları olan şirketlerin güvenilirliği konusunda adeta "yüreğimize su serpiyor!"

Bir diğer nükleer projesi ise Sinop'ta. Buradaki santrali ise, Japon Mitsubishi Heavy Industries ve Fransız Areva şirketlerinin oluşturduğu konsorsiyum yapıyor. Söz konusu şirketler farklı alanlarda faaliyet yürüten oldukça büyük güçler olduğu için, kötü kokuları da aynı ölçüde burnumuzu sızlatıyorlar!

Areva: Nükleer ABC'sini Yazan Şirket

Areva, 2001 yılında kurulmuş çok büyük bir nükleer şirketi, şirketin hisselerinin tamamına yakını Fransa devletine ait. Şirket nükleer adına ne varsa, o alanda faaliyet yürütüyor. Aynı zamanda dünyanın en büyük ikinci uranyum madeni üreticisi durumunda. Özellikle dünyanın fakir

bölgelerinden biri olarak geçen Nijer'de maden faaliyetlerini sürdüren şirket, burada da adeta "yaşam düşmanı" olarak karımıza çıkıyor.

Hem Nükleerci Hem Rüzgarcı

Yazıda bahsi geçen şirketlerin, nükleer işi ile beraber rüzgar ve güneş enerji santralleri yapıyor olması ise oldukça ilginç. Özellikle Areva ve Mitsubishi'nin bu alanda önemli çalışmaları bulunuyor. Ölüm olarak anılan "nükleer" ile yaşam olarak anılan rüzgar ve güneş enerjilerinin aynı el tarafından yapılıyor olması, bu sürdürülebilir enerjiyi pazarlamaya çalışanların yaşamı ne kadar düşündüğünü açıkça gösteriyor.

Şirket nükleer silahların yapımında kullanılan plütonyum'un (MoX) en büyük üreticilerinden biri. Her ne kadar bu maddenin nükleer silah yapımı için kullanılmadığı söylene de kimse bunun garantisini veremiyor. Dünyanın birçok yerinde faaliyet yürüten şirketin, sadece ABD'de, 2005 yılında yürüttüğü lobicilik faaliyetlerine 1 milyon dolar, 1998-2005 yılları arasında da toplam 4.5 milyon dolar harcadığı biliniyor. Nükleer çalışmalarına "ikna etme" ihtiyacı hissettiği için lobicilik yapan şirket aynı zamanda, tesislerinde yaşanan irili ufaklı birçok "kaza" için de, "saklama"

ihtiyacı hissediyor. 12 Eylül 2011 tarihinde Marcoule Nükleer tesisinde bir patlama meydana gelmiş, 1 kişi yaşamını yitiren 4 kişi de yaralanmıştı. Şirket yaşanan bu durumun "nükleer değil endüstriyel bir kaza" olduğunu söylese de, tesiste neler yaşandığı hala gizemini koruyor.

Bütün bunlarla beraber, geçen günlerde şirketin Normandiya Flamanville'deki EPR tipi reaktörünün kusurlu olduğu ortaya çıktı. Benzer bir şey Finlandiya'da aynı tip reaktörün "kaynak kalitesi" açısından uygunsuz olması nedeniyle eleştirilmişti. Areva'nın Mitsubishi ile ortak üreteceği reaktör tipi ise diğerinden farklı. İlk olarak Fransa'da işleme planlanan reaktör, Fransa'nın projeyi iptal etmesi ile ilk defa yaşadığımız topraklarda denenecek. Bu arada Rosatom'un Akkuyu'da kullanacağı reaktörün de ilk defa burada denenecek olması düşündürücü.

Mitsubishi: Dünyanın En Büyük Silah Üreticilerinden Biri

Fukuşima'da yaşanan nükleer facianın ardından Japonya devleti, ülkedeki nükleer santralleri tartışmaya başladı. Japonya devleti, toplumun tepkilerinden dolayı yüzünü sözüm ona "yenilebilir enerji"lere ve doğalgaza dönerken, elindeki nükleer olanakları ise büyük enerji kartelleriyle beraber başka coğrafyalara ihraç etmeye uğraşiyor. Japonya devleti ile Mitsubishi, Hitachi ve Toshiba gibi devasa şirketlerle

beraber dünyanın dört bir yanında nükleer çalışmalarını sürdürüyor.

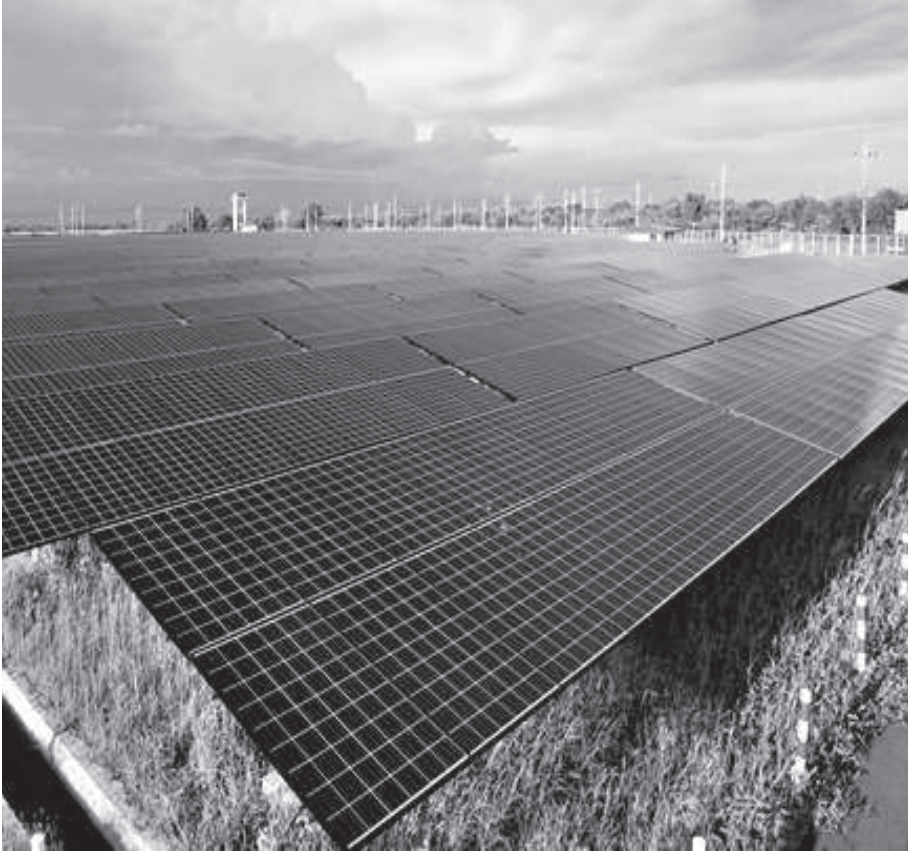
Dünyanın en büyük 100 silah üreticisi arasında yer alan Mitsubishi, otomotivden gıdaya, bankacılıktan sağlık sektörüne kadar birçok alanda varlık gösteriyor. Bir yandan nükleer reaktör üreten, öte yandan gıda işi yapan bir şirketin güvenilirliği bir yana, işi insan öldürmek için silah üretmek olan bir şirketin nükleer işine girmesi ise oldukça ironik. Anlaşılan Mitsubishi ve diğer silah sanayicileri insanları öldürmek için daha kolay bir yol bulmuşlar: Nükleer santral inşa etmek!

Bugün Sinop'ta Areva ile beraber nükleer santral inşasını yapacak olan Mitsubishi, bu işin ehli olanlardan. Öyle ki, Sinop'ta denenecek olan reaktör, Fukuşima'da patlayan reaktörün daha gelişmiş bir versiyonu. Reaktörün ilk defa Sinop'ta denenecek olduğunu düşünürsek, ne kadar "gelişmiş" olduğunu bu coğrafyanın yakınındaki diğer yerlerin yaşayanları olarak zaman içinde göreceğiz.

Evet, büyük bir tehlike ile karşı karşıyayız. Ama karşılaştığımız tehlike yukarıda bahsi geçen "şirketlerin" kötü olması ile alakalı değil; bahsi geçenlerin devlet ve şirket olmaları ile alakalı. Emin olun yukarıdaki isimleri değiştirip yeni bir yazı yazmaya niyetlenseniz belki yerler ve zamanlar değişir, fakat facialar baki kalır.

Güneşi Enerjileştirmeye Devam

Gerek güneşlenme süresi gerekse de güneş radyasyonu değeri Denizli'nin diğer ilçelerine göre daha avantajlı olan Tavas'ta, son üç ay içerisinde 4,09 MW kapasiteli güneş enerjisi santrali yatırımı devreye alındı. Özellikle "kobi sınıfındaki işletmelerin öz tüketimini karşılaması amacıyla" kurulduğu iddia edilen bu "masumane" santraller ile temiz ve yenilene-

bilir enerji yalanlarıyla elektrik üretimi başladı. Tüm değersiz görülen arazilerin, yaşam alanlarının yok edilmesi pahasına, yansıyamayacak olan radyasyonun yeryüzünde kalması pahasına, yer altı ve üstü suları soğutma suyu olarak kullanmaları sonucunda, bunların kirlenmesi pahasına, T.C'de Güneş Enerjisi Talanı emin adımları ile ilerliyor.

Sinop Nükleer Santrali Resmi Gazete'de Yayımlandı

Maddi zorluklarla boğuşan Areva'nın, geçtiğimiz yıllarda borsa işlemleri askıya alınmış ve bazı ülkelerdeki projeleri zora girmişti. 2013 yılında imzalanan anlaşma ile Japon Mitsubishi ile birlikte T.C'nin ikinci nükleer santralini inşa edecek olan Areva'nın geleceği, Si-

nop'taki nükleer santral projesi ile ayrı bir önem arz ediyor. Resmi Gazete'de "işbirliği zaptı" yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmakta. Akkuyu'dan sonra Türkiye'de kurulacak ikinci nükleer santral olan Sinop nükleer santralinden ilk elektrik 2023'te(!) alınacak.

HES'ler Karacaları Katlediyor

Yıllardır HES'lerin doğaya, yaşama verdiği zararlar hep görmezden gelinmeye çalışılmıştır. Hatta ki "temiz enerji" olduğunu söyleyen "çevreciler" bile türemiştir bir dönem! Geçtiğimiz günlerde, Kastamonu'da yapılan HES'ten internete "düşen" resimlerde, HES'in milyonlarca yıldır aynı

güzergahı, suyu, yolu, havayı ve toprağı kullanan canlıların canına kastettiğinin görüntüsü "düştü" aslında. Karacalar şirkete karşı bir isyanla beraber mi atladılar, kayıp mı düştüler bilinmez lakin HES var olmaya devam ettiği sürece, yeni Karacaları da bu hapsinin bir parçası yapacaktır.

Limak Grubu'nun Hedefi Sonsuz Sömürü İçin Sonsuz Katliam

Limak Enerji Üretim Grubu Genel Müdürü Taner Ercömert, "Santrallerimizin kurulu gücü 3 000 MW'ı geçti, elektrik üretim kapasitemizi 5.000 MW'a çıkaracağız. Üretimdeki kurulu gücümüzü 5 000 MW'a çıkarmak ve ayrıca mevcut HES-Doğal Gaz-Kömür bazlı elektrik üretim portföyümüze güneş, jeotermal vb. yenilenebilir kaynaklı santralleri de dahil ederek üretim portföyümüzü çeşitlendirmek yolunda faaliyetlerimizi sürdü-

rüyoruz." dedi. Limak'ın hedeflerinde yeni Botan Çayı katliamları var. Dersim'de yeniden halka ateş açmalar, paramilter güçlerle saldırmak var. Yeni köprüler, otoyollar havalimanları, yine doğal varlıkların yaşam alanına saldırı var, yok etme var. Sürdürülebilir, yenilenebilir yalanlarıyla, temiz enerji yalanlarıyla yeni ekolojik yıkımlar var, talan var, rant var. Tüm bu katillere, kapitalizme karşı isyan var, direniş var, direnişi örgütlemek var.

PARİS 'YEŞİL'E DOYACAK

Emre Bayyigit

emrebayyigit@meydangazetesi.org

Hedef 2050

Yaşadığımız topraklarda, çılgın projeler birbirini takip ediyorken; 2023, 2071 hedefleri art arda açıklanırken; kentler kimilerinin isteklerine göre fütursuzca dönüştürülürken; kırlar sanayi ve kentin ihtiyaçları için talan edilirken; öğrendik ki, önüne böylesine çılgın projeler koyan sadece T.C Devleti değilmiş, meğer Fransa da 2050 yılına Paris için "çılgın projeler" üretiyormuş.

Projenin mimarlığını, yapı dünyasının dâhisi olarak bilinen Belçikalı mimar "Vincent Callebaut" yapıyor. Çalışmalarının eksenini "ekoloji ve sürdürülebilirlik" üzerine oturtan mimar, Paris Belediyesi'nin siparişi üzerine görenleri adeta "büyüleyen" bir proje ortaya koymuş. Yukarıda, simülasyonu bulunan projenin adı "Akıllı Paris".

Akıllı Paris

Akıllı Paris için söylenenler hayli ilginç: "2050'ye kadar şehrin sera gazı salınımını yüzde 75 oranında azaltmak isteyen Paris Belediyesi tarafından sipariş edildi. Proje 8 bölümden oluşuyor ve yüksek teknoloji ürünü sürdürülebilir tasarım ve bitkilendirmeyle şekillendiriliyor. Toplam 15 kuleden 5'inin her birinin cepheleri, biçimleri yusufluk böceğinden esinlenilmiş iki büyük fotovoltaik ve termal güneş panelleriyle dikkat çekici şekilde kaplanmış olacak ve paneller gün boyu hem elektrik hem de sıcak su üretecekler. Aynı zamanda, geceleri, bir dönüşümlü hidroelektrik pompalı depolama istasyonu, kulenin tepesinden bir şelalenin yağmur suyunu toplayan farklı seviyelerde konumlandırılmış tankların havuzları arasında dışarı akmasına imkan verecek. Projenin diğer göze çarpan öğeleri, sebze bahçelerini, konut kuleleriyle bütünleşmiş denizanasından ilham alınarak tasarlanmış bir çift köprüyü, rüzgâr tür-

binlerini ve yosun biyoreaktörlerini içeren bir "dikey parkı" taşıyan birkaç büyük bambu kulesini içeriyor. Vincent Callebaut Architectures'a göre, projenin sekiz temel bölümü şehir için çok büyük miktarlarda yenilenebilir enerji üretecek ve kaliteli yaşam alanlarını arttıracaktır."

Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu dediğinizi duyar gibiyim. Aynı şekilde düşünüyorum. Dünyanın en büyük nükleer şirketlerinin açık ortağı olan, dünyanın dört bir yanında yaptığı nükleer denemelerle birçok canlının kanına giren, sanayisinin deniz aşırı hamleleriyle ürettiği pisliğin boğazımıza kadar geldiği bir devlet neden böyle bir proje yapmaya ihtiyaç duyar?

Çünkü;

Şehirler, devletler ve kapitalistlerin ortak ürettiği projelerdir. Dolayısıyla onların arzuları ve çıkarları doğrultusunda, tarih boyunca sürekli dönüştürülmüşlerdir. Bugüne en yakın kent anlayışı, Sanayi Devrimi'yle beraber oluşur. Madenlerin ve fabrikaların çevresine kurulan ilk modern şehirler, oradaki işletmelerde çalıştırılan yoksul işçilerin aynı yere tıkıştırılması ile oluşur. Bugün yaşadığımız mega kentler, geçmişin bu sömürgeci anlayışının mirasını taşırlar ve onun devamlılığını yaparlar!

Kentin var olmasının yegane koşulu, kırların talan edilmesi ve insanlaştırılmasıyla mümkündür. Binalar için kullanılacak taşlar, dağlar eritilerek elde edilir. Alışveriş merkezlerinin, sanayinin elektriği; dereler, ovalar ve tepeler tutsak edilerek üretilir. Kentlere hammadde ve sermaye taşınır diye, her yere asfalt dökülür. Hem insansız yaşam alanları hem de tarım alanları, deyim yerindeyse köklenerken şehir için işlenir ya da şehre taşınır. Sözün kısası, kır, git gide siskalaşırken, şehirler de şişmanlar. Böylece

kır aşırı siskalıktan, kent de aşırı şişmanlıktan hastalanmaya başlar.

Rio Çevre ve Kalkınma Konferansı

Bundan 23 yıl önce, "artan çevre sorunları, kuzey ve güney ülkeleri arasındaki yaşam kalitesi-refah dengesizliği, yoksulluk-yoksunluk, tarımsal reformlar silsilesi" ve daha birçok "çevre" sorununa bir çözüm bulabilmek için, Brezilya'nın Rio de Janeiro kentinde bir araya gelen "zengin devletler", Rio Çevre ve Kalkınma Konferansı'nı imzalamıştır. Konferansta ayrıca "Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi" ve "Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi" de kabul edilmiştir. Öte yandan, hükümetler tarafından oluşturulan ve küresel ısınmaya yönelik "ilk çevre sözleşmesi" özelliğini taşıyan Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi, sera gazlarının oranlarını düşürmek ve bu gazların zararlarını en aza indirmeyi kendine ulvi bir görev edinilenlerin toplamının sözleşmesidir. '97 yılına gelince de aynı çevrenin hedefleri, Kyoto Protokolü ile devam edecektir.

Bu hastalıklı "mekan" politikası, içindeki tüm yaşamlarla beraber devleti ve kapitalizmi de sakatlar ve gündün güne her şeyi biraz daha öldürür. Yeterince gün ışığı alamayan salon çiçekleri nasıl soluyorsa, yaşama bağlarını yitiren insanlar da solmaya, verimsizleşmeye başlar. Çalışmayan, çalışmayan; tüketmeyen, tüketemeyen insan kendisiyle beraber kapitalizmi tarihin çöplüğüne gönderir.

Bu ve bunun gibi "çevreci projeler" de yaşamın sürdürülebilmesi için değil, kapitalizmin sürdürülebilmesi için üretilir. Enerji sant-

ralleriyle, taş ocaklarıyla, madenlerle, GDO'lu sebze meyveleri ve tüketici kültürüyle "kır"ı (dolayısıyla yaşamı) çoraklaştıran kapitalizm; onu şehrin üzerine giydirilen bir aksesuar gibi kullanmak ister. Devasa binaların, yol kenarlarının, beton adaların üzerini örten yeşil örtülerin, nükleerin yerini alması planlanan rüzgâr ve güneş santrallerinin "biz"leri kurtaracağı yalanını söylerler.

2023'den 2050'ye Aynı Hikaye

Yaşadığımız topraklarda ise durum biraz daha farklı işler. Henüz dünyayı yeterince kirletemeyen T.C devleti ve benzeri daha zayıf devletlerin; geçmişte Fransa, Almanya, ABD, İngiltere gibi devletlerin, yaptıklarını daha yeni yapmaya başladığı için projeleri daha "ekolojik" olmaktan ziyade daha "kalkınmacı" daha "ilerici" olmak zorundadır. Büyük abilerinin izinden sapmadan giden T.C devleti, nükleer santraller, duble yollar, kentsel dönüşüm projeleri ve HES'lerle talanlarını sürdürürken; bir yandan da RES'ler ve GES'lerle, gelecekte kendisinin de kalkışacağı "ekolojik kentlere" göz kırpmaktadır.

Sözün özü, bu projeler, "ekolojik kentler", "çevre ve kalkınma konferansları", dünyayı cehenneme çevirenlerin, bu cehennem çukurlarının bir kısmını cennete benzeterek "yıkıklarını geri getirmeye" çalışmasından başka bir şey değildir. Bu, bir yamadır. Fakat milyonlarca yıldan beri biz canlılara ev sahipliği eden bu evren, artık yama kaldıramayacak kadar yıpranmış, üzerindeki canlılar da durmadan yenilenen yalanlara inanmaz olmuşlardır. Sizin anlayacağınız 2023 neye hizmet ediyorsa, 2050 de ona hizmet ediyordur. Üçüncü havalimanı neyi öldürüyorsa, devasa binaların tepesine kurulmuş yeşil bahçeler de aynı şeyi öldürüyordur!

Darağacı Yanıyor

ABD'de Baltimore İsyanı Sürüyor

Romina Akemi
LOS ANGELES, ABD

1 Mayıs sabahı Baltimore eyalet savcısı Mosby, Freddie Gray'ın katledilmesiyle ilgili altı polisin suçlandığı iddianameyi açıkladı. İddianame ikinci dereceden cinayet ve kasıtsız adam öldürme içeriyordu. Mosby açıklamasında: "Baltimore halkı ve Amerika çapındaki eylemcilere: 'Adalet yoksa, barış yok.' çağrınıza kulak verdim. Ben bu genç adam için adaleti sağlamaya çalışırken sizin barış içinde, sakin olmanız gerekiyor" demişti. Fakat, binler Baltimore'de ve bütün şehirlerde yürürken, bu şeklen adalet, yeterli olmaktan çok uzak.

Son üç yıldan bu yana, siyahlara karşı devlet desteğiyle yürütülen şiddete karşı çıkan bir hareket gelişti. 2012'de Florida'da bir "Mahalle Nöbetçileri" üyesinin, on yedi yaşındaki Trayvon Martin'i katletmesi, ABD

çapında protesto ve yürüyüşleri ateşledi. 2014 yazında kamuoyuna geniş ölçüde yansıyan iki polis cinayeti, Martin'in katledilmesine tepki veren bu hareketi tekrar canlandırdı. New York'ta Eric Garner'ın, Ferguson'da Michael Brown'un infazları, görgü tanıklarının kaydettiği görüntülerle kolektif belleğe dönüştü. Garner'ın son nefesinde söylediği "nefes alamıyorum" sözleri ve Brown'ın ellerinin havada duruşu, "Siyahların Yaşamları Önemlidir" (Black Lives Matter) hareketinin sloganları oldu. Fakat insanlar sahte adaletle karşı haykırırken, polis katliamlarına devam etti; 39 yaşında, evsiz Charley "Africa" Saturmin Robinet'i oturduğu yerde, 50 yaşındaki Walter Scott'ı kovalayıp vurarak katletti.

Freddie Gray Cinayeti

12 Nisan Pazar günü, sabah saatlerinde, nüfusunun çoğunluğu siyah olduğu bir işçi mahallesinde, Sandtown-

Winchester'da, Baltimore polisinin bisikletli memurları, 25 yaşındaki Freddie Gray'ı kovalamaya başladı. Kevin Moore'un çektiği ve kısa süre sonra dolaşıma giren video, Gray'ın polisler tarafından sürüklendiği sırada acı içinde çığlık atarken, bir polis minibüsüne konulduğunu gösteriyordu. Gray, kaldırıldığı yerel hastanede, aynı gün öğleden sonra komaya girdi ve dokuz gün sonra yaşamını yitirdi. Ölümünün ardından, Gray'ın gözaltındayken omuriliğinin kesildiği ve nefes borusunun parçalandığı ortaya çıktı.

Baltimore İsyanı

Gray hastanede komadayken, polisi protesto etmek için bir miting düzenlendi. Baltimorelu Siyahlar, bir kişinin daha polis tarafından katledilmesine olan öfkeyle yanıt verdiler. 27 Nisan'da Freddie Gray'ın cenazesinin ardından Batı Baltimore halkı, çok sayıda zırhlı polis tarafından yürütülen, silahlı bir işgale karşılaştı. Okul çıkışında polisin tacizleriyle karşılaşan liseli siyah gençler, polislerle taşlarla karşılaştı ve polisleri geri püskürttü. Ertesi gün devletin bölgeye Ulusal Muhafızları gönder-

mesi, her bakımdan çökmüş bir sistemin meşruluğunu yitirdiğini ifade eden bir harekette, daha fazla gerginlik yarattı.

Ulusal basın, devlet görevlilerinin çıkarlarını gözeterek, sadece isyana katılanlara "eşkıya" diyen ve şiddet karşıtı çağrılar yapan birkaç kişiyi aktardı. Medyanın kırılan camlara gösterdiği duyarlılığı ve tiksintiyi görenler, kırılan pencerelerin dini semboller olduğunu zannedebilirdi. Özel mülke yaşamdan daha fazla değer vererek, parçası olduğu kapitalist sistemi yansıtıyordu.

Siyahların Yaşamları Önemli mi?

ABD'de yıllar boyunca, açıkça beyaz üstünlüğü politikası oluşturulmuş ve işçi sınıfının bazı beyaz kesimleri tarafından bu politika benimsenmiştir. Sınıf dayanışmasının kırılması, siyah işçi sınıfını daha çok yoksulluğa itmiştir.

İnsanlar şimdi bu lanet olası darağacını yakmak için örgütlenirken, bir yandan Amerika diye bilinen bölgenin meşruluğunu kaybettiği düşüncesi büyüyor, diğer yandan sokaklarda dayanışmayı büyüten bizlerin arasındaki güven artıyor. Bizler, bu mücadele yoluyla, yeni bir toplum inşa edeceğiz ve beyaz üstünlüğünü sonsuza dek yok edeceğiz.

Anarşist Yayınlar Dizisi(2)

İTALYA'DA ANARŞİST YAYINLAR

Zeynel Çuhadar

zeynelcuhadar@meydangazetesi.org

Anarşist Yayınlar isimli yazı dizimizde bu ay, İtalya'da yayınlanmış ve halen yayınlanmakta olan dergileri, gazeteleri inceliyoruz. Hem yazılarıyla hem de yaşamıyla anarşist devrim mücadelesine büyük katkıları olmuş Malatesta'nın kurduğu Umanita Nova gazetesine yaptığımız röportajı da sayfalarımızda okuyacaksınız.

19. yüzyılın başında İtalya'da; toplumsal muhalefet yarımada süren ulusal mücadeleden bir hayli etkilenmiştir. Dönemin cumhuriyetçi hareketine öncülük eden Mazzini ve Garibaldi'nin temelini attığı Yeni İtalya Hareketi, ulusların bağımsızlığı fikrinden hareket ediyordu.

Belki de bu sebeptendir ki anarşizmin İtalya'ya gelişi çok uzun sürmedi. İtalya, Garibaldi ve Mazzini'nin etkilendiği Proudhon'un yanında, Bakunin'in fikirleriyle de tanıştı. 1864'te Bakunin'in İtalya ziyareti orada bulunan diğer anarşistleri derinden etkiledi. 1865 ve 1867 yılları arasında Napoli'de bulunan Bakunin, bu süreçte bir grup gençle tanıştı. Giuseppe Fanelli, Carlo Gembuzzi, Saverio Friscia, Alberto Tucci, Stefano Caporusso gibi isimlerin yer aldığı bu grup 1867 yılının Şubat ayında kuruldu. Liberta e Giustizia (Freedom and Justice) ismiyle anılan grup, aynı yılın Ağustos ayında kendileriyle aynı adı taşıyan dergilerini yayınlamaya başladı.

1869 yılında Napoli'de Enternasyonal'in ilk İtalya seksiyonu kuruluyordu ve aynı yıl kendini enternasyonalist olarak tanımlayan La Campana (The Bell) yayınlanmaya başladı. La Campana büyük oranda Bakunin'in fikirlerinden hareket ediyordu. 1872 yılında St. İmier Kongresi'nde; Kara Enternasyonal olarak da anılan Anarşist Enternasyonal'in kurulmasıyla anarşizm, İtalya'da daha spesifikleşiyor ve örgütlü bir hareket olarak belirginleşmeye başlıyordu. Anarşizm, İtalya'da dünya anarşizmiyle aynı döneme tekabül eden bir zamanda başlasa da ilerleyen süreçte İtalya dışına yayılan bir yol izledi. Anarşizm düşüncesini İtalya topraklarında toplumsallaştırmaya çalışan devrimciler ülke dışına sürgün edildi, bunun haricinde İtalyan işçiler de dünyanın farklı yerlerine ekmeklerini kazanmak için topluca göç ettiler. İşte bu sebeple İtalya'da incelediğimiz anarşist yayınların bir bölümü İtalya'nın dışında yazılan ve dağıtılan yayınlar oldu.

Umanita Nova

Kurucuları arasında Errico Malatesta, Antonio Cieri, Camillo Berneri, Armando Borghi, Carlo Frigeria gibi isimlerin yer aldığı İtalya'nın en eski ve en köklü anarşist gazetesi olan Umanita Nova, 1920 yılında yayın hayatına başladı. Gazete, 1922 yılında faşist Mussolini'nin önderliğindeki rejim tarafından kapatılana dek, günlük periyotta yayınlandı. 1945 yılında faşist iktidarın çöküşü ile birlikte haftalık olarak yayın hayatına geri döndü. İtalya Anarşist Federasyonu (FAI)'nın sözcüsü olan gazetenin editör ekibi de yine federasyonun doğrudan demokrasiyle aldığı kararlarla belirleniyor.

95 yıldır, anarşist devrim mücadelesini inatla sürdüren Umanita Nova, tarihinden ödünç aldığı mücadeleyi büyütme devam ediyor.

Diğerleri...

1870'li yıllar anarşist yayıncılık açısından önemli bir dönemdi. Bu yıllarda anti-otoriter fikirler yerel bültenler ve gazeteler aracılığıyla ülkenin her yerine yayıldı. 1873 yılında Il Risveglio (The Awakening) ve Il Comunardo (The Communar) yayın hayatına girdi. 1876'da Il Martello (The Hammer), 77'de ise Jesi'de L'Anarchia (The Anarchy), 1877'de Bolletino Socialista Anarchico Rivoluzionario yayınlanmaya başladı. 1878 yılında Modena bölgesinde ise L'Avvenire (The Future) yayınlanıyordu. Görüldüğü gibi İtalya'nın farklı noktalarında anarşist yayıncılık yerellerdeki güçlü etkisiyle on yıllarca süren bir yayıncılık ve örgütlenme faaliyetine dönüştü.

Errico Malatesta'nın editörlüğündeki ilk yayın olan La Question Sociale (The Social Question), 1884 yılında Firenze'de yayına girdi. Dergide yayınlanan Enternasyonalist Program daha sonra Malatesta'nın Anarşist Program'ına evrildi. Gazete o tarihlerde enternasyonalist etiketini kullanıyordu, yazarlardan Andrea Costa, parlamentarist bir çizgiye kayıp ayrılınca gazetenin anarşist çizgisi de netleşmiş oldu. 1889'da Malatesta, İtalya'dan sürgün edildi, Fransa'ya gittiğinde L'Associazione (The Association) isimli yayını Nizza kentinde yayınlamaya başladı. Ancak Fransa'nın Malatesta'yı sınır dışı etme kararı hala aktif olduğundan gazeteyle birlikte Londra'ya geçti. L'Associazione, toplamda 7

sayı yayınlandı. 1895'te bireyci çizgide yayın yapan L'Avvenire Sociale, 1897'de ise Malatesta ve Luigi Galleani tarafından L'Agitazione isimli gazete yayınlandı. 1 yılda 52 sayı yayınlan L'Agitazione'un temel gayesi işçilerin birliklerini artırmak ve işçi hareketini desteklemektir.

A Rivista Anarchica

Şubat 1979'da ilk sayısını yayınlayan dergi, aylık olarak yayımlanmakta ve yayın hayatına halen devam etmektedir. İtalyan müzisyen Fabrizio de Andre'nin de destekçilerinden biri olduğu dergi, bugüne kadar yayınlanmış tüm konularını tek bir online arşivde toplamıştır.

1900'lü yıllara gelindiğinde Milan kentinde, Oberdan Gigli ve Giovanni Gavilli tarafından Il Grido della Forra'nın yayınlandığını görüyoruz. 1903'te anarşist komünist eğilimlerin bir propagandası olan Il Libertario (The Libertarian), Pasquale Binazzi tarafından yayınlandı. 1903'te Pietro Gori ve Luigi Fabbri tarafından yayınlanan Il Pensiero (The Thinking) kültürel tartışmalarda anarşizmi savunmayı ve saygınlık kazandırmayı amaçlıyordu. On yıldan fazlasını zindanlarda geçirmiş Errico Malatesta ve eğitim, doğum kontrolü, militarizm konularında çalışmalar yapmış Luigi Fabbri tarafından çıkarılan Pensiero e Volanta da devlet baskısından ve yasaklardan nasibini almıştı. 1924 ve 1926 yılları arasında yayınlanan dergi, iki haftada bir yayınlanıyordu. Dergiye Malatesta ve Fabbri'nin dışında Camillo Berneri, Luce Fabbri (Epichars takma adıyla), Carlo Molaschi gibi isimler de katkıda bulundu.

İtalya dışında, fakat İtalyan anarşistleri tarafından İtalyanca yayınlanan gazetelere ise Amerika'da 1895 ve 99 yılları arasında Malatesta'nın editörlüğünde yayınlanan La Question Sociale ve 1903 yılında Barre Vermont'ta Luigi Galleani tarafından yayınlanan Cronaca Sovversiva'yı örnek gösterebiliriz. Bunların dışında İtalyan anarşistlerin yayınladığı Fra Contadini, L'Internazionale, Fronte Libertaria, Per l'Azione Diretta, Bolletino d'Informazione Anarcosindicalista gibi yayınların da varlığını bilmekteyiz.

Errico Malatesta'nın Gazetesi: Umanita Nova

Çeviri: Sevinç Karaca

Umanita Nova'nın 1920'den bu yana ezilen halkların sesi olmaya devam ettiğini biliyoruz. Bize Umanita Nova'nın nasıl kurulduğundan bahsedebilir misiniz?

Anarşist hareket içerisinde günlük bir anarşist gazete fikri 1908-1909 yıllarında ortaya çıkmıştır. Milano'da yayımlanan anarşist "La Protesta Umana" (Protestocu İnsan) dergisinin redaktörleri Ettore Molinari ve Nella Giacomelli dergilerini günlük bir gazeteye dönüştürmeyi önermeleri ile Hareket bu fikri gerçekleştirmeye iyice yaklaşmıştır.

UCAI (İtalyan Komünist-Anarşist Sendikası) Nisan 1919'da Firenze Kongresinde kurulmuştu. Bu Kongrede oluşan yeni örgütte 94 yerel grup ve federasyonun temsilcilerinin yanı sıra, üye olmadan işbirliği yapmak isteyen farklı akımlardan pek çok anarşist yer alıyordu. Ettore Molinari ve Nella Giacomelli kongrede ulusal düzeyde yayımlanacak günlük bir anarşist gazete çıkarmayı önerdiler. Kongre Molinari, Giacomelli ve Spinaci'ye projenin gerçekleştirilebilirliği üzerine çalışma ve finansmanı için abonelikleri başlatma görevini verdi. Projenin gerçekleştirilebilirliği hakkında şüpheler ve günlük bir anarşist gazetenin anarşist dergilerin çeşitliliğine zarar verebileceğine ilişkin endişeler vardı. Nihayet Ekim

1919'da editör komitesinin yayımladığı bir bildiri ile çalışmalar başladı ve büyük başarı ile sonuçlanan finansman çalışmalarına başlandı.

Gazetenin adı "Umanità Nova" (Yeni İnsanlık)'ın Nella Giacomelli tarafından önerildiği düşünülmektedir. Nella, toplumsal devrimlerin artık bir düş olmadığı ve liberteryan komünizmin erişilebilir bir hedef olduğu bir dönemde bu ismin "en yüksek emellerimizi ve herhangi bir sapma olmaksızın bunlara nasıl ulaşacağımızı" temsil etmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Errico Malatesta Temmuz 1919'dan bu yana günlük bir anarşist gazete fikrini desteklemekteydi. Firenze Kongresi sırasında Londra'da sürgündeydi, Ekim 1919'da İtalya'ya döndü ve bu yeni anarşist günlük gazetenin baş editörlüğüne getirildi.

26 Şubat 1920 tarihinde "Umanità Nova"nın 1. sayısı yayımlandı, bu sayı Sosyalist Parti'nin yayını olan "Avanti" tarafından selamlanmıştır. Gazete bir ay sonra günlük 60.000 tiraja ulaşmıştır.

Umanita Nova'ya yazan, Malatesta gibi anarşist mücadeleyle sembolleşmiş diğer yoldaşlar kimlerdi?

Umanità Nova'nın sayfalarından İtalyan ve Avrupa anarşizminin tarihi de geçmiştir. Editör komitesinde Malatesta ile birlikte Ettore Molinari, Giovanni Forbicini, Carlo Molaschi, Pasquale Binazzi, Luigi Damiani, Luigi Fabbri ve diğerleri yer almışlardır.

Gazetenin çalışanları arasında genç Camillo Berneri; o yıllarda devrimci mücadele ile Bolşevik baskı arasında ve halen Rusya'da yaşamakta olan Rus anarşist Volin; 1920'de 300 000 üyesi olan anarko sendikalist USI (İtalyan Sendikalist Birliği)'den Armando Borghi vardı.

Gazetenin anarşist hareket üzerindeki tarihi ve güncel etkilerinden bahsedebilir misiniz?

Umanità Nova , devam etmekte olan devrim sürecinde zafere ulaşmayı sağlayacak bir araç olarak ortaya çıkmıştır. Devrimci güçler ve anarşist hareketin sendikalaşma ihtiyacı arasındaki ortak cepheyi oluşturmuş ve bireyselci ve örgütlenme karşıtı dahil, tüm eğilimlere platform sağlayacak ortak bir propaganda aracı yaratma girişiminden doğmuştur. UAI (İtalya Anarşist Sendikası), bir yıl önce kurulan UCAI'nin yerine geçecek bir yapı olarak Temmuz 1920'de Bologna Kongresi'nde kurulmuştur . Kongre'de 700 yerel grup ve federasyon temsil edilmiştir.

UAI'nin yapısı UCAI'ye nispeten daha esnekti ancak, teorik prensiplerden ve stratejilerden oluşan "Programma" aynı idi. UAI yine de hemen tüm eğilimleri bir araya toplamıştır. Bu süreçte Umanita Nova çok önemli bir rol oynamıştır. Kuruluşundan bu yana gazete anarşist hareketin başvuru noktası ve İtalya'da anarşist basın ana sesi olmuştur. Bugün Umanita Nova FAI'nin (İtalya Anarşist Federasyonu) eylemlerinde merkezi bir rol oynamaktadır. FAI Umanita Nova'nın yayımlanmasını, dağıtımını ve idaresini üstlenmiştir. Bunların yanı sıra gazetenin editörlerini ve baş editörünü de UAI atar (baş editörlük basın özgürlüğü yasaları nedeni ile zorunludur). Bugün Umanita Nova yalnızca FAI'yi değil genel anlamda sosyal anarşizmi de temsil etmektedir,

Çıktığından bu yana Umanita Nova ne tür zorluklarla karşılaştı? (Operasyonlar, saldırılar, polis baskısı vb.)

Devlet Umanita Nova'nın başlangıcından bu yana yayımlanmasını engellemeye çalışmıştır. Bunu, parası önceden ödenmiş olmasına rağmen devlet işletmeleri olan kağıt fabrikalarından teslimatı geciktirerek yapmıştır. Bunun üzerine kağıt fabrikalarına enerji sağlayan Valdarno linyit madencileri toplu grev

tehdidinde bulunarak gazeteyle kağıt teslimini kısa sürede sağlamışlardır.

Mart 1921'de faşist bir ekip Umanita Nova'nın Milano ofisini ateşe vermiş, bunun üzerine gazete Roma'dan yayınına yeniden devam etmiştir.

1922'de Mussolini'nin iktidara gelmesi ile gazete faşist rejim tarafından zorla kapatılmıştır. Bu kapatma hakaret suçlamaları ve ihbarları; idari konularda düzensizlik iddiaları ile yüksek para cezaları; basım araçlarının faşistler tarafından sabote edilmesi; daha önceki editörlerle, idari görevdeki konsey üyelerine karşı fikir suçlarına ilişkin ihbar ve suçlamalar; Umanita Nova'nın belge ve mali kaynaklarına el koyulması gibi pek çok baskıcı adımdan sonra gelmiştir.

Faşist dönem sırasında gazete İtalyan anarşistlerin sürgünde olduğu ülkelerde tek sayı halinde ara sıra çıkmaya devam etmiş, 1943 ve 1945 yılları arasında Firenze, Cenova ve Roma'da basılan binlerce kopya ile yayınına yasa dışı olarak devam etmiştir. Umanita Nova silahlı antifaşist ve Birleşik Krallık, ABD, Fransa gibi ülkelerden oluşan Müttefik Ülkelerin askeri diktatörlüğüne karşı gelişen başkaldırının bayrağı ve sesi olmuştur. Gazete Mayıs 1945'e kadar Firenze'de 14 sayı basılmış ve 8000 tiraja ulaşmıştır. Bu baskı için Müttefik Mahkemeleri dizgici Lato Latini'yi hapis cezasına çarptırmıştır.

İzleyen dönemlerde editör komitesi üyelerine karşı fikir suçlarına yönelik suçlamalar ve ihbarlar olmuştur; son yıllarda sadece faşistlerden ve polisten karalamaya yönelik bir kaç suçlama ile karşılaştık.

Gazeteyi hangi sıklıkla yayınlıyorsunuz? Gazetenin hedef kitlelerini kimler oluşturuyor?

Her hafta yeni bir sayı çıkarıyoruz. Hem baskı hem de İnternet yayınımlarımızla binlerce abonemiz var. FAI grupları ve bireyler her hafta kendi çevrelerinde ve bölgelerinde, yürüyüşlerde ve sokaklarda dağıtım yapıyorlar. Ayrıca FAI üyesi olmayan pek çok anarşist grup ve birey de Umanita Nova'yı dağıtmaktadırlar. Bunların yanı sıra çok sayıda sosyal merkez, kitapçı, büfe ve kütüphane de Umanita Nova'yı bulundurmaktadır.

Gazete sadece anarşist okurlara yönelik bir yayın değildir; tam tersine hedef kitlesi çalışanlar, sömürülen ve ezilen gruplar ve var olma mücadelesi verenlerdir. Aslında Umanita Nova sayfalarında teorik tartışmalara yer versek de, temel olarak bir propaganda ve alternatif bilgi aracıdır. Bu nedenle anarşistlerin bulunduğu ve ezilen halkla birlikte mücadele ettiği her yerde bulunabilir.

Kobane Direnişi ve Rojava Devrimi hakkındaki makaleleriniz burada oldukça etki yarattı. Umanita Nova'da farklı coğrafyalardaki mücadelelere de yer veriyorsunuz. Bunu yapmaktaki amacınız nedir?

Tüm sömürülen ve ezilen halkların mücadelesi ile uluslararası dayanışmayı, farkındalık yaratmak ve

NUMERO UNICO COMMEMORATIVO

Domenica, 30 luglio 1944

UMANITA' NOVA

FONDATA DA ERICO MALATESTA

A CURA DELLA FEDERAZIONE COMUNISTA LIBERTARIA ITALIANA

Errico Malatesta

Tre pensatori e combattenti anarchici nostri contemporanei Harry Kelly, Pietro Esteve e Max Nettlau, affermarono che l'influenza di Errico Malatesta, il quale più di cinquant'anni lavorò per l'attuazione odierna e futura del principio anarchico, si sente in ogni epoca ed in ogni azione del nostro movimento in Italia. Ed inoltre, a sereno giudizio di Esteve « Errico Malatesta più che un uomo è una personalità, la più d'accordo nella sua vita pubblica e privata con l'ideale anarchico: quella dell'operaio che allo stesso tempo è filosofo, è letterato, è oratore, è uomo d'azione. Ma difficilmente si troverà un altro uomo che meno di lui parli di se stesso e delle sue relazioni ».

E pure aggiunge Esteve, da quando si conosce, per il popolo, e intendo per il popolo tutti i componenti della società umana, Malatesta è come un nuovo Cristo che invece di predicare la rassegnazione stimola alla ribellione contro ogni ingiustizia, contro ogni tirannia, contro ogni sfruttamento. Di lui si sa che come la tempesta purifica l'atmosfera, come la pioggia è speranza di buon raccolto, tanto quanto lo temono i tiranni, confidono in lui gli schiavi. Nessun altro come lui rispecchia fedelmente l'idea rivoluzionaria dell'epoca. In lui ti trovi sempre il rivoluzionario, il vero rivoluzionario mai l'accademico: non perché non sia grande filosofo, un grande scrittore, un potente polemico, ma perché la filosofia è l'arte e la sagacia per lui non debbono essere altro che i mezzi per servire il popolo. Giovane, ragazzo quasi, quando non gli erano ancora appuntati i baffi, nella scuola, talvolta, quel moderno Bruto, immaginava affondare un pugnale nel cuore di un qualche moderno Cesare: tal'altra si vedeva alla testa di un gruppo di ribelli sulle barricate, dove sterminava i satelliti della tirannia e tuonava da una tribuna contro i nemici del popolo.

E fin da quei primi anni della sua esistenza tutto il grande ideale libertario gli appariva realizzabile come se, percorrendo il pensiero del grande filosofo indiano alla domanda del possibile all'impossibile: « Dov'è la tua dimora? l'impossibile gli avesse risposto: Nei sogni dell'impotente ».

E con questa sicurezza egli, ferzato di volontà e tetragono agli assalti delle circostanze; colpito dalla tendenza connaturata a sollevarsi e caduti sotto il peso crescente della miseria, si sentì chiamato a tutte le azioni dell'anima sia per impressioni ricevute sia per determinati concetti di piena assoluta libertà.

Osservò nei fatti umani emergere la crudeltà nelle forme più ciniche: vide la mostruosità come regola e la normalità nei rapporti sociali come un'eccezione: nota abbassata; sommerso il senso della personalità e levandosi semplice nell'aspetto ma fiero nell'ardimento compì per oltre mezzo secolo i suoi atti di sfida alle leggi, alla loro forza repressiva, al loro carattere antisociale.

E mentre nella sua anima di combattente per la causa dell'umanità s'avvicinavano all'impulsi: all'occhio vivido come errante in altri luoghi ed in altri tempi, dilagava il suo fine per realtà e sogno poiché soffermandosi in lui il precetto scientifico che esplicazione dello spirito è reso meno difficile con il dolore, con la fatica, e con il male. Da queste tre fonti di esperienza derivano una comprensione della vita, per cui attratta nella contemplazione del divenire sociale, assurgendo veramente a soggetto d'era al di là del dolore, della volontà e del tempo.

Erano quelle ore convulse della storia, ma siccome egli non le visse estraniandosi dal mondo, anzi restandovi in relazione continua con l'ambiente lottò contro la mostruosità e l'umidità degli spiriti oppressi.

Non vi è forse esempio maggiore e migliore di quello offerto da Errico Malatesta nella sua peregrinazione in Europa, in Asia, in Africa e in America. Egli fu l'esule nomade di qualunque scuola e ricompensato con qualche delle maeoniche, dovunque ritratto per la traccia che di lui dovunque restava.

Non di rado ascoltandolo, sembrava assistere a riverberi di luce remote riapparire a tendere evidenti i moderni disordini anche spirituali.

La vocazione di Errico Malatesta che lo rendeva inestricabile era attivata da motivi in tutto estranei ai vantaggi particolari; perciò

potè resistere a qualsiasi contrarietà ricevuta. Avendo l'epoca sua ereditato la contraddizione tra l'ideale e la realtà, tanto più si delineava nell'opera salda audace immortale la figura morale tipica del grande libertario che i proletari di quattro continenti salutarono compagni e fratelli.

Lo spirito di giustizia che era nelle sue parole, ed appartiene alla virtù perfetta, non si offuscò mai, anche nelle ore di sosta non volle cedere alle ordinarie delusioni ed agli sconforti che deprimono e distorcono.

Non seppe, non cercò, non patì i favori e le vendette della fortuna.

Stetò molto a Londra non perché offrisse asilo a tutti gli esuli costretti a cercare rifugio, ma perché la poteva incontrare vicino della sua stessa fede e di la trasmettere ad altri paesi la voce della redenzione.

Dopo i congressi degli anarchici del 1876 a Firenze e a Berna, Malatesta, d'accordo con Carlo Cafiero, fece pubblicare questa dichiarazione: « La Federazione italiana considerata la proprietà collettiva dei prodotti del lavoro come il necessario complemento del programma collettivista, giacché la cooperazione di tutti per soddisfare i bisogni individuali è il solo metodo di produzione e di consumo che corrispondono al principio di solidarietà ».

« Si può, dice Max Nettlau, noto storico dell'anarchismo, ritenere senza timore di errore che la propaganda anarchica nel vero senso della parola incominciò soltanto dal giorno in cui misero radici queste idee ». Dal 1879 in poi Kropotkin ed Eliseo Reclus elaborarono la teoria enunciata dai precursori italiani; i quali spiegavano inoltre: La Federazione italiana crede che il fatto insurrezionale destinato ad affermare cogli atti i principi socialisti, sia il mezzo più efficace di propaganda ed il solo che, senza ingannare e corrompere le masse possa penetrare nei più profondi strati sociali ed attuare le forze vive dell'umanità nella lotta che l'internazionale combatte.

Noi non dobbiamo qui seguire né l'itinerario propagandistico né lo svolgimento cronologico dell'azione rivoluzionaria di Errico Malatesta; seguiremo queste due vie in un opuscolo: intanto concludiamo questo cenno commemorativo affermando che egli, da noi comunisti libertari considerato simbolo universale della intera e definitiva rivendicazione dei diritti umani secolarmente manomessi deve essere da tutti, e non per sentimento nazionalistico, riconosciuto quale uno dei più grandi italiani del secolo diciannovesimo.

l'impronta alle concezioni rivoluzionarie più ardite del secolo diciannovesimo e del secolo ventesimo.

E' insieme pensiero ed azione: pensatore, agitatore, e realizzatore in un apostolato costante di tutta la sua vita. Mai un attimo di scoraggiamento, di perplessità, di titubanza. Nei momenti delle crisi più profonde, degli amari momenti collettivi bastava osservare quel suo sguardo insieme sereno vivo e profondo per sentirsi rinfocati nelle aspre battaglie sociali. Giovane lascia la vita della famiglia e degli studi e partecipa e anima i moti dei primi internazionalisti, iniziando la vita fortunosa e tormentosa che dura circa tre quarti di secolo.

Chi ha conosciuto Malatesta giovane e lo ha riveduto vecchio mentre la tormenta più imperversava il nostro paese, sa bene come egli fosse il faro sempre acceso, l'indicatore inconfondibile delle mete più lontane. Le tappe percorse nelle prigioni e nell'esilio non facevano che irrobustirgli la fibra che sembrava non dovesse mai spezzarsi. E mentre la crisi dell'ultimo ventennio si profilava, noi lo ricordiamo più che settantenne alacere e presente ad indicare la necessità di realizzare subito i postulati fondamentali della liberazione umana, indicando il pericolo imminente e che solo si sarebbe potuto scongiurare se si fosse agito subito con energia e risolutezza tanto più che tutto preludeva alla realizzazione delle idee rivoluzionarie. Oggi, mentre la parentesi di un periodo senza nome e senza volto sembra chiusa, la sua figura riappare più eloquente e ammonitrice che mai.

Errico Malatesta richiama l'attenzione sul la nuova fase della storia che ora si apre e invita a raccogliersi, ad unirsi, a meditare, a Guai, Egli dice, se ancor oggi vi lascerete cogliere divisi, devisti, disorientati, una parentesi ben più ampia ed irreparabile potrebbe aprirsi, tale da deludere tutte le speranze, da deviare ogni sforzo, da spegnere tutti gli anelli di libertà.

Ecco perché il suo ritorno ricorda gli errori, gli avvertimenti e gli incitamenti di ieri, indica il singolare aspetto dell'odierno momento di rinascita, avverte i pericoli di nuovi errori, rassicura che solo con la visione del tormento trascorso si può muovere incontro ad un radioso avvenire; e bisogna ascoltarlo.

Chi non è in grado d'intendere la simbolica figura di Errico Malatesta sovrastante per unità e per grandiosità di pensiero, quant'altro siano apparse nell'orizzonte politico e sociale d'Italia non è degno di questa grande ora.

b. d. d.

Sulle origini del fascismo e sua fine

Il ricordo — penso e triste ricordo — che in serbo delle origini del fascismo, è legato all'apparizione in Bologna, sul finire della primavera del 1920, di certi manifesti, quanto mai provocatori e tracotanti nella loro supponenza ed individualità laconica: *Il fascismo, lo Inquirente ha pilotato le sue tende in via Marsala 30*.

Il tono di sfida e di spavalda minaccia, era evidente, anche se non espresso direttamente, ma c'è da notare, che il fascismo, nato ormai già da un anno, non aveva fino ad allora, osato mai minacciare pubblicamente alcuno. Ed ora si. Perché?

Anche questo, è più che evidente: il movimento fascista, anche se sostanzialmente spietatamente reazionario ed antisociale, mostrava apparentemente di seguire un programma ed un indirizzo rivoluzionario ed appunto per questo, non ispirando ancora completa fiducia alla classe capitalistica, ed al potere politico dominante, rappresentati dal Prefetto, dal Questore e dai dirigenti delle associazioni capitalistiche di classe, che agivano in congiunta, non aveva ancora meritato di essere convenientemente appoggiato, sostenuto, incitato dalle autorità governative.

Ma poi che il fascismo ebbe perfezionato i necessari accordi politico-economici con la classe capitalistica e con le autorità governative per le sue azioni, spedizione punitiva e rappresaglie, solo allora osò spudoratamente comparire in pubblico ed esercitare il vile, spietato, cinico banditismo terroristico, che tante rivolte, tanti lutti e tanto sangue proletario ha sparso per le contrade d'Italia.

Senza il potente appoggio e la preziosa complicità del potere politico governativo, questo non gli sarebbe stato mai, e tassativamente mai, possibile.

bu mücadeleleri destekleyerek yoldaşlarımızı teşvik etmek açısından önemli buluyoruz.

Bu bilgilendirme eylemi FAI'nin IFA ile ilişkileri sayesinde gerçekleşmiştir. Size Kobane Direnişi ve Rojava Devrimi hakkında bolca konuşma imkanı sağladığınız için teşekkür ederiz. Bunu iyi yapabildiysek sizin yazdıklarınız ve FAI olarak da sizlerle kurduğumuz arasındaki ilişki sayesinde de olabilmıştır.

Ekleme istediğiniz bir şey var mı?

Evet, Umanita Nova'yı farklı kılan öz yönetim karakterini vurgulamak istiyoruz. Haftalık gazetemizin editörlüğü ve idaresi dışında, hali hazırda belirttiğimiz üzere, FAI yoldaşları olarak siyasi rollerimiz de öz yönetimle yürütülmektedir. Gazetenin baskı ve dizgisi de anarşist yoldaşlarımız tarafından işbirliği ile yapılmaktadır.

1974 yılına kadar Umanita Nova Roma'da eski İtalyan Komünist Parti'nin günlük gazetesi "L'Unità" ile aynı basimevinde basılıyordu. 1974'te anarşist hareket kendi basimevini kurmaya ve tam bir oto-

nomiye sahip olmaya karar verdi. Böylece Carrara'da basıma yönelik bir kooperatif kuruldu. Bu kooperatif halen her hafta Carrara'da Umanita Nova'yı basmaktadır.

Gazetenizde deneyimize yer vermek istediğiniz için size teşekkür ederiz.

Katkılarınız sayesinde Rojava Devrimi hakkında konuşmaya devam etmeyi umuyoruz.

Anadolu ve Mezopotamya'da toplumsal mücadelenizin başarısının devamlı olmasını dileriz.

21. YY. Teslimiyet Teorileri ve Pratikleri:

"YENİ TÜRKİYE'NİN" TESEV'İ: PODEM

İlyas Seyrek

ilyasseyre@meydangazetesi.org

Bozulan İttifaklar, Yeni İhtiyaçlar

2011 genel seçimleri sonrası politikalarını sertleştirerek otoriterleştiği söylenen iktidar partisi AKP ile, onunla fiili ittifak halindeki bazı liberal çevreler arasında 2000'li yılların başlarında kurulan ortaklık, 2013 Taksim Gezi Parkı Direnişi ile sarsılmış, aynı yılın sonlarındaki 17-25 Aralık Yolsuzluk Operasyonları sonrası ise artık sonlanmıştı. Hatta bu ayrışmanın ilk sinyalleri daha Gezi Direnişi ve yolsuzluk operasyonları bile gündemde değilken, iktidar cenahınca nisan 2013'te dilendirilmişti. AKP İstanbul il başkanı Aziz Babuşçu, katıldığı bir toplantıda yaptığı konuşmada, "Önümüzdeki 10 yılda, geçmişte şu ya da bu şekilde paydaş olduğumuz, sözcümleri liberallerle paydaş olamayabiliriz. Gelecek onların arzu ettiği gibi olmayacak." şeklinde konuşmuştu. İktidar sahipleri ile bu kesimler arasında 2011 seçimleri sonrası sıcaklığını yitirmeye başlayan ilişkilerdeki makas, AKP'nin geçtiğimiz ağustos ayındaki cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında da iyice açılmıştı.

İktidar partisi ile söz konusu bu liberal çevre ve kişiler arasındaki ittifak dönemlerinde birlikte hareket edilen kimi sivil toplum kuruluşları bu "yeni döneme" uygun olarak yeniden ele alınmaya başlandı. Ayrıca iktidara yakın kimi isimlerde var olan bu kuruluşlarla yollarını ayırmaya başladılar. Uzun bir dönem TESEV'in yönetim kurulu başkanlığını yapan, aynı zamanda Açık Toplum Enstitüsü Türkiye Danışma Kurulu üyeliğinde de bulunan Can Paker'in öncülüğünü yaptığı birkaç isimle birlikte, geçtiğimiz nisan ayında PODEM (Kamusal Politika ve Demokrasi Çalışmaları Merkezi) adında, iktidar politikalarına yakın, söz konusu liberal çevrelere ise mesafeli yeni

bir "think-tank" in kurulduğu medyadan duyuruldu.

İktidarın bu yeni dönemde küresel çapta da gerilim yaşadığı "Freedom House" gibi ABD merkezli düşünce kuruluşları, TESEV'in fon kaynaklarından biriydi. Geçtiğimiz yıl mayıs ayında Freedom House'un yayınladığı raporda, TC'yi "gazetecilerin özgür olmadığı" ülkeler klasmanında değerlendirmesi, iktidar ile söz konusu düşünce kuruluşları arasında gerilime neden olmuştu. Özellikle Taksim Gezi Parkı Direnişi sonrası iktidar çevrelerince sürüme sokulan "faiz lobisi" söylemlerinin küresel plandaki muhatapları da TESEV'in yıllardır işbirliği yaptığı Freedom House, European Institute gibi, son dönemde TC'nin ilişkilerinin "limonileştiği" ABD-AB merkezli bu kuruluşlardı.

Oluşan bu "yeni konjonktür" ile tüm bu veriler ışığında ortaya atılan PODEM projesine ilişkin Paker, bu yeni oluşumun neden ve hangi ihtiyaç çerçevesinde kurulduğunu açıklarken şöyle diyordu: "TESEV'de başlayan tartışmalarda bizden iktidara muhalefet yapmamızı istediler. Oysa bizim gibi düşünce kuruluşları muhalefet yapmaz. Biz iktidara kim gelirse gelsin başarılı olması için çabalarız."

Özellikle 17-25 Aralık sonrası iktidar ile İstanbul merkezli sermayeyi temsil ettiği söylenen patron örgütlenmesi TÜSİAD arasındaki yükselen gerilime de atfen "sivil toplum örgütlerinin iktidarla çatışmaması gerektiğini" belirten Paker, geçtiğimiz ocak ayında 17 yıldır içinde bulunduğu TESEV'den ayrılırken, önümüzdeki dönemde TESEV benzeri bir ku-

ruş içinde "teklif gelmesi halinde seve seve bulunabileceğini" söylemişti.

Bir düşünce kuruluşu ile içinde bulundurduğu patronlar nedeniyle TÜSİAD benzeri bir patron örgütlenmesinin "melezi" diye de değerlendirilebilecek olan PODEM'in kurucuları ve destekleyicileri arasında Can Paker dışındaki isimler de dikkat çekici. Devlet iktidarı menşeli her projede görmeye alıştığımız bu yüzden de gazetemizin bu bölümüne sıkça "konuk olan" gazeteci Oral Çalışlar, PODEM'in yönetim kurulu üyesi. PODEM'in diğer kurucuları arasında ise Etyen Mahçupyan, Limak Holding patronu Nihat Özdemir'in kızı Ebru Özdemir, iktidar yanlısı Yeni Şafak yazarı Süleyman Seyfi Ögün gibi isimler var.

PODEM'in kurucuları arasında bulunan ve yönetim kurulu üyesi olan isimler arasındaki en dikkat çeken ise Cüneyd Zapsu. AKP'nin de kurucuları arasında bulunan Zapsu, bir süre partinin de yönetiminde yer aldı. AKP yönetiminde yer aldığı sırada dönemin başbakanı, şimdiki Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın danışmanlığını yaptı. Cüneyd Zapsu, bu görevi sırasında rüşvet aldığı iddialarıyla karşı karşıya kaldı. Zapsu'nun Fiskobirlik eski başkanı Salih Zengin'den 50 milyon TL kredi karşılığında yüklü bir miktar rüşvet istediği iddiaları uzun süre konuşuldu. Ayrıca 2010 yılında yayınlanan Wikileaks belgelerinde Cüneyd Zapsu'nun adı, Recep Tayyip Erdoğan ile birlikte TÜPRAŞ'ın daha sonra iptal edilen satışından haksız kazanç sağlayanlar arasında geçiyor.

Can Paker başta olmak üzere yukarıda da bazılarını saydığımız kurucularıyla iktidar

çizgisindeki PODEM ile TESEV-TÜSİAD cenahının yollarının ayrışmasına vesile olan "iktidara muhalefet" konusunda ise TESEV'in geçmiş yıllardaki faaliyet raporlarına bakıldığında söz konusu "muhalefetin" sermaye ve patronlar lehine olacağı tartışma götürmez bir gerçek. (TESEV ile ilgili ayrıntılı bilgi için: Meydan Gazetesi, sayı: 6, "Kapitalizmin Düşünce Depoları :TESEV")

PODEM' in "İlgi Alanları" İktidarla Paralel

Geçtiğimiz nisan ayı sonlarında kuruluşunu ilan eden PODEM'in henüz yeni açılmış olan internet sitesinde yer alan, kuruluşun araştırma alanlarının bulunduğu bölümdeki ilk üç konu, "çözüm süreci, güvenlik ve demokrasi, yeni anayasa (son dönemlerde devletin kamuoyuna dayattığı tartışma konusu başkanlık sistemi olarak da okunabilir.)" olarak belirginleşiyor. Diğer konulardan bazıları ise "adalet, yargı ve hukuk", "din, devlet ve toplum", "TC-AB ilişkileri", "İfade özgürlüğü ve medya", "Türkiye ve Ermeniler" olarak öne çıkıyor.

Ayrıca kuruculardan yine Can Paker'in bir gazeteyle verdiği mülakata göre PODEM toplumda polisin nasıl görüldüğüne dair araştırmalar yapıp, raporlar hazırlayarak devletin ilgili organlarına teslim

edecek. Paker'in ifadesine göre, bu araştırmayla polisin "sorunlarını" inceleyerek İçişleri Bakanlığı'na "bir fotoğraf sunmayı" amaçlayan PODEM, elbette ki böylelikle son dönemde iyice artan polis şiddeti ve terörünü "görmezden gelerek üzerini örtecek."

Yine aynı gazeteyle verdiği mülakatta Can Paker, Alevilerle ilgili de bir rapor hazırlanacağını belirtti. Kuruluşun meselelere baktığı devlet iktidarı penceresi ışığında söz konusu raporun, Alevilerin yok sayılma, asimilasyon ve kimliksizleştirilme gibi sorunlarının ötesinde, Erdoğan'ın sık sık dile getirdiği "mesele Ali'yi sevmekse..." içeriğinde olacağını söylemek sanırsız kehanet sayılmaz.

Mevcut iktidar partisinin de üzerinde durduğu ve yakından ilgilendiği konulara el atmayı planlayan PODEM, söylemlerinde de vurguladığı üzere bir sivil toplum örgütü olarak iktidarla birlikte düşünmeyi planlıyor. Kuruluşun internet sitesindeki kısa tanıtım videosunda PODEM logosunun üzerinde bulunan "yönetene toplum bilgisi" ibaresi ile bu "birlikteliğin" amacı ortaya konuyor. Kısacası, bir düşünce merkezi, think tank olarak PODEM, iktidarın üzerinde yoğunlaştığı konulara olur verecek ve iktidarın politikalarının sivil toplum desteğini sağlayacak bir yapı olmasının sinyallerini şimdiden veriyor.

Sömürü Depoları: "Think tank"

Kapitalizm, kendi değerlerini halkın yaşamına sokmaya ve bu değerleri içselleştirmeye yönelik bir hamle olarak ortaya çıkardığı sivil toplum kavramının içini, toplumsal alanda yaşanan problemlere, "toplum" içerisinden çözüm çabalarının gelmesi gerektiği söylemi ile think-tank adı verilen düşünce üretim merkezleriyle de doldurdu. Ayrıca ideolojilerden bağımsız olma iddiasıyla "bilimsellik" ve "nesnellik" taşıdığı düşünülen think-tankler, fikrine başvuru merkezler haline geldi. Ekonomi, politika, uluslararası ilişkiler, askeri ve stratejik konularda araştırma yapan ve raporlar ortaya koyan think-tankler, devletlerin ve şirketlerin politikalarında etkili oluyor. Sivil toplum kuruluşlarından olan ve "bağımsız" bir şekilde "bilimsel" düşünceler ve analizler ortaya koyan bu merkezler, şirketlerin ve iktidarların politikalarının meşruluğunu sağlıyor.

Dünya çapında yaklaşık 5500 think-tank, yer aldıkları devletlerin ve yakın oldukları şirketlerin faydalanacağı bilgileri toplamakta ve analizler yapmaktadır. Bu think-tankler de tıpkı PODEM gibi "yönetene toplum bilgisi" sağlamayı hedefleyen yani yönetenler ve şirketler için yeni sömürü alanları işaret eden kuruluşlardır. Özellikle dudak uçuklatan bütçeleri ve araştırdıkları önemli konularla dikkat çeken think-tanklerden bazıları şunlardır:

Brookings Institution: Washington merkezli kuruluş, yıllık 60.7 milyon dolar bütçesiyle dış politika ve özellikle Ortadoğu üzerine çalışmalarını yapmaktadır. Güçlü Amerikan demokrasisi, sosyal refah, ekonomi ve güvenlik gibi meselelerde araştırma yapmayı kendine görev edinmiş kuruluş, iktidardaki Demokrat Parti'yle yakın ilişkiler kurmaktadır.

Rand Corporation: California'da merkezi bulunan bu kuruluş, yıllık 251 milyon dolarlık dev bütçesiyle, askeri strateji, ekonomi ve politikayla ilgili araştırmalar yapmaktadır. İlk olarak ABD silahlı kuvvetleri için araştırma ve geliştirme yapması amacıyla kurulmuş, daha sonraları "bağımsız" olarak askeri stratejiler ve dış politika üzerine araştırmalarına devam etmiştir.

Overseas Development Institute: Merkezi Londra'da bulunan yıllık bütçesi 25.9 milyon dolar olan kuruluş, uluslararası kalkınma ve "insani meseleler"de araştırma ve yardım adı altında, özellikle de eski sömürge ülkelerinin yoğun olarak bulunduğu Orta ve Güney Afrika ve Endonezya'da çalışmalar yapmaktadır.

Gulf Research Center: Birleşik Arap Emirlikleri merkezli kuruluş, özellikle Basra Körfezi çevresindeki Sünni Arap yönetimlere sahip devletler lehine enerji, güvenlik gibi konularda araştırma yapıp raporlar hazırlamaktadır. Kuruluş, araştırma ve faaliyetlerini Birleşik Arap Emirlikleri Merkez Bankası Emirates Bank, küresel ilaç şirketi Glaxo ve Shell gibi şirketlerle yakın ilişkilerde bulundurarak gerçekleştirmektedir.

KARARSIZ KALMA!

Gökhan Soysal

Her gün farklı bir siyasi liderin konuştuğu programlar ve bitmek bilmeyen atışmaların, bütün bir coğrafyayı adeta örümcek ağı gibi saran siyasi parti flamalarının, billboardlarda en yalan gülümsemeleriyle boy gösteren profesyonel yalancıların arasında boğulmuş, "kararsız" insanların sayısı gün geçtikçe artıyor olacak ki, geçtiğimiz günlerde Kararsız Kalma isimli on-line bir test yayına girdi.

kararsizkalma.com üzerinden erişilen test, kendilerinin ifadesiyle hiçbir finansal destek almadan projeyi hayata geçiren iki grup olan, henüz dernekleşmemiş 3H Hareketi ve Özgürlük Araştırmaları Derneği'nin ortak çalışması. İsterseniz bu kuruluşları biraz daha yakından inceleyelim. Daha önce gazetemizde deşifre ettiğimiz Demokrasi Denetçileri İnisyatifiyle birlikte yaptıkları yaratıcı eylemlerle adını duyuran 3H Hareketi, liberal Genç Siviller Hareketi'nden ayrılma bir oluşum. Projenin hayata geçirilmesinde rol alan diğer grup Özgürlük Araştırmaları Derneği ise Hollanda'dan liberal Uluslararası Demokratik İnisyatif Vakfı (D66) ve liberal Özgürlük ve Demokrasi Halk Partisi (VVD) tarafından destekleniyor. Almanya'da 1958'den beri faaliyet yürüten Friedrich Naumann Vakfı ile de ilişkileri olan dernek, Avrupa Parlamentosu fonu alıyor ve Avrupa Liberal Forumuna üye. Ayrıca derneğin yönetim kurulunda Liberal Demokrat Parti Eski Genel Başkan Yardımcısı Yusuf Ziya Kıvanç da yer alıyor.

Konumuzdan uzaklaşmayalım, söz konusu site kendini tarafsız ve bağımsız bir platform olarak nitelendiriyor ancak tarafsızlığı kendi seçenekleri arasında bir tarafsızlık, bağımsızlığı ise şüpheli..

Teste dönecek olursak; size sorulan soruları önem sırasına koyup cevaplıyorsunuz, konuları önce çok önemliden çok önemsiz 5 kademede derecelendiriyorsunuz sonra cevaplandırıp cevaplandırmamakta "özgürsünüz". Yalnız sorulara müdahale etme şansınız da yok. Sadece yazılmış cevaplardan birini seçebilirsiniz. Örneğin bir soruda devletin sosyal medya üzerindeki müdahalesi sorulurken cevaplar arasında hiç müdahale edilmemesi gibi bir seçeneğe rastlayamıyorsunuz. Ya da zorunlu askerliğin kaldırılması sonucunda sorunun çizdiği senaryo, profesyonel askerliğe geçilmesi oluyor..

Sonuçları incelediğinizde kaderin cilvesine bakın ki hiç ummadığınız kadar Liberal Demokrat Partili çıkmanız işten bile değil.

Ben kararsız kalmakta ısrar ettim ve cevabında kararsızım çıkan her soruya kararsızım dedim. Önem sırasına göre dizilen seçeneklere ise çok az önemli seçeneğini işaretlediğimden çıkan sonuç % 100 AKP'li oluyor! Yani testin belirlediği hiçbir soruna kafa yormadığınızda ve bu yüzden kararsız kaldığınızda mutlaka AKP'lisiniz demektir. Parlamentarizme olan inancın azalmaya başladığı anın devreye girmesiyle işlevi apaçık ortada olan bu "hizmet", temsili demokrasinin bekası için tutuşan muktedirlerin keyfini yerine getirmek için yeterli mi bilinmez. Ancak sistemin yapma gündemlerinden sıkılmış, yaşama dokunmayan politikalara karnı tok bireylerin liberalizmin yönlendirilmiş özgürlük batağına saplanmaya hiç niyeti olmadığı kesin!

Devletin Polymath'ları

"Haydi Türkiye bu 100 yılda gelen bir şans, kullan bu şansını ve kır iç-dış siyasal-ekonomik-finansal vesayeti! Yaşasın tam bağımsız cihanşümül büyük Türkiye!" - Yiğit Bulut

Hüseyin Civan

hcivan@meydangazetesi.org

Bir insan isterse her şeyi yapabilir, her alanda yetkinleşebilir diyor Leon Battista Alberti. Alberti, İtalyan Rönesansı'nın önemli isimlerinden birisi. Yazar, şair, sanatçı, mimar, dilbilimci ve filozof... On parmağında on marifet. Alberti'nin olduğu gibi farklı alanlarda yetkinleşmiş bu çok yönlü insanları nitelemek için kullanılan bir kelime var; polymath. Birebirinden farklı birçok disiplinde çok bilgili ve yetkin olan kişi anlamına gelen sözcük 17. yüzyılda kullanılmaya başlıyor. Rönesansın ve Aydınlanmanın "ideal insanı"nı tanımlamak için kullanılan sözcük, bu dönemde bilim ve sanat alanında ön plana çıkan büyük düşünürlerden bahsedilirken sıkça kullanılır. Biz de polymath'ı karşılamak için kullanılan bir kavram var: Hezarfen. Hezar Farsça'da bin, fen de Arapça'da bilim anlamına geliyor. Yani binbilimle uğraşan kişi...

Mevcut siyasi iktidar, kendi döneminin rönesansını mı yaşıyor olduğunu zannettiğinden ya da başka bir sebepten mi bilinmez ancak; polymath'larını bir bir sahaya sürüyor. Örneğin Rasim Ozan Kütahyalı... Kütahyalı'nın yetkin olmadığı konu yok. Siyasetten futbola her konuya ilişkin

fikri ve bu geniş alanda hareket edebilen uzun elleri var.

Kütahyalı'nın ekonomist versiyonu olan Yiğit Bulut, farklı alanlardaki yetkinliğinin karşılığını Cumhurbaşkanı'nın başdanışmanı olarak almış görünüyor. Ekonomi haberleri sunuculuğundan başdanışmanlığa giden yolda, farklı alanlarda yetkinliğini iyi kullanmış!

Tarihten yakın/uzak dönem siyasetine, ekonomiden uluslararası ilişkilere, kamu yönetiminin din bilimlerine varıncaya geniş yelpazesine sığdırdığı sonsuz bilgisiyle siyasi iktidarın ekonomik-politik perspektifini yaratıyor.

Turbo Kapitalizm

Ana akım medyanın neredeyse hepsi iktidar tarafından yönlendirildiğinden artık gündem sözcüğü anlamsız. Hele bir de Cumhurbaşkanı'nın başdanışmanıysanız, söylediklerinizin, yazdıklarınızın gündem olmama ihtimali var mı?

Bunun bilinciyle olsa gerek, Yiğit Bulut devletin attığı her adımı anlamlandırmaya, haklılaştırmaya ve mantık yüklemeye çalışıyor.

Doktrin üstüne doktrin, tez üstüne tez... Danışmanlık yaptığı zat-ı muhteremle aynı retoriği tutturmaya özen gösteriyor.

Bulut'un bir ay içerisinde üstünde durduğu en önemli mesele, TC'nin batı politikası... Mevcut iktidarın (tabi burada artık iktidardan anarşistlerin kastını neden ısrarla sadece hükümetle ilgili olmadığını, Tayyip Erdoğan'ın hükümet üstü konumundan daha iyi anlayabiliriz) yakın dönem hamlelerini okuyabilmek adına ne yazık ki Bulut'un yazdıkları az da olsa önem taşıyor.

Tabi bunu yapabilmek için Yiğit Bulut retoriğine biraz bulaşmış olmak gerekiyor.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra, dış politikada yönünü şaşırarak TC'nin, dışarıdaki yerleşik yapının içeride üretmeye başladığı burjuva sınıfına ve onların uzantısı olan siyasetçilere teslim olduğu bir TC tarihi teziyle yola çıkıyor Yiğit Bulut. Erdoğan'ın ağzından düşürmediği faiz lobisi ve dış güçler gibi kavramlara bir tarihsellik de atfetmiş oluyor. Ve tabi şu an küresel kapitalizmin parçası haline gelmiş olan sermayedarlar da bu tarihsellikten nasibini alıyor.

Dış odakların tezgahları, bu tezgahın parçası olan türeme taşeronlar, sanal kamuoyu... Bu yeni terimlerin hepsi, Bulut'un Turbo Kapitalizm diyerek, kapitalizmin son aşaması tartışmalarına son noktayı koyduğu yerli yapım olan kavramlaştırmasının alt başlıkları...

Ancak şunu hemen belirtiyor. Burada eleştirilen ve yoğunluklu olarak batıyla ilişkilendirilen kavramın, ABD ile herhangi bir ilişkisi yok. Bu turbo durumun nedeni Avrupa, özelinde Almanya ve İngiltere... Osmanlı'dan kalan bir dava...

İngiliz Emperyalizmine Karşı Başkan Obama

ABD ile nasıl ilgili olsun? Bulut'a göre Obama'nın başkanlığı İngiliz Emperyalizmi'ne karşı ABD'de ezilen halkların en büyük cevabı... Dolayısıyla batıda TC'ye bir müttefik aramak gerekiyorsa bu ABD'den başka bir devlet olmaz.

Yeni Dünya Düzeni (bu polymath'ların en çok sevdiği kavramlardan biri) içerisinde Avrupa'ya artık yer yok. Yeni dengede ABD ve Rusya gibi devletlerin yanı sıra TC'ye de yer var. Överek bi-

tiremediği Tayyip Erdoğan'ın dış politikadaki başarılarıyla, bu yeri TC'nin kazandığını her yazısında vurgulayan Bulut, denge siyaseti izlemenin en doğru hamle olduğu kanaatinde.

"Türkiye batıdan doğuya doğru kayıyor diyenlerin anlayamadıkları şey, batı diye neyi işaret ettiğimiz" diyen Bulut, 200 yıldır yaşadığımız topraklara en büyük kötülükleri yapan İngiltere ve Almanya'ya yönelik tarihsel kini her fırsatta kusuyor.

AB sınırı aştı, sınırlarını öğrenecek! Yesinler sizi insanlık örneği Avrupa! Çanakkale Geçilmez Doktrini... Bulut'un son ayda yazdığı yazıların başlıklarından birkaçı... Bu söylemsel sertlik bir yerden tanıdık geliyor ama kim kime danışmanlık yapıyor çok anlaşılıyor.

Tam Bağımsız Türkiye

Erdoğan'ın iktidarı eline geçmesiyle başlayan süreci, TC'nin bağımsızlaşma süreci olarak gören Bulut, tam bağımsızlık şartının başkanlık sistemi ve yeni anayasa merkezli bir devlet olduğunu vurguluyor. Anlaşılan Başkanın Başdanışmanı olmanın hazırlıklarını yapıyor Bulut.

Sınırsız hayal dünyası, kadim öfkesi, dünya ekonomisine yönelik içgüdüleri, sayısız komplo teorileri... Bulut, devlet zihniyetinin sözcüsünden başka bir şey değil. Yeni kavramlar, yeni anlamlar türetmeyi iyi öğrenen siyasi iktidar, sözcüleri vasıtasıyla düşman yaratma politikası üzerinden kendini var etmeye devam ediyor. Yegane meşruluğunu dayandırdığı şey olağanüstü durumlara müdahil olabilme kapasitesi olan devlet, sürekli bir düşman (ekonomide faiz lobisi, dış odaklar, yabancı sermaye ile ilişkili yerel sermayedarlar; dış politikada Almanya, İngiltere gibi devletler; iç politikada dıştan yönlendirmeli illegal güçler...) politikası üzerinden imitasyon durumlarının peşinde kendi iktidarı konumunu stabil tutmaya çalışıyor. Bütün bunları yaparken de turbosunu eleştirdiği kapitalizmin özgün versiyonunu hegemonyasını sürdürdüğü coğrafyada kendi istediği şekilde işletmeye devam ediyor.

Ancak açık olan bir şey var, yaratılmaya çalışılan iç politika'nın da dış politika'nın da özü bir düşmana karşı savaş durumuna endekslenmiş konumda. Devletin bu politikalarında ön plana çıkan isimler, sürekli şekilde düşman yaratan, savaşa hazırlanan söylemler üretenler... Devletin bu söylemlerle kendisini kurmasına ihtiyacı var; mantıksızlığın bir mantığa ihtiyacı var.

Çünkü olur da bu mantıksızlık anlaşılırsa...

KIBRIS Devletlere Savaş Gemisi Şirketlere Petrol Kuyusu

Aylin Sal

aylinsal@meydangazetesi.org

Ada'da TC Vesayeti

Seçim gündeminin yoğun olduğu bu toprakların dışında, geçtiğimiz haftalarda Kıbrıs'ın kuzeyinde de bir seçim rüzgarı esmiş, yapılan cumhurbaşkanlığı seçimlerinin sonucunda bağımsız aday Mustafa Akıncı KKTC Cumhurbaşkanı seçilmişti.

Mustafa Akıncı'nın cumhurbaşkanı olarak yaptığı ilk konuşmada, KKTC'nin yavru vatan değil, T.C. ile kardeş ülke olduğunu söylemesi, T.C. Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan'ın şimşeklerini üzerine çekmişti.

Erdoğan ise Akıncı'nın sözleri üzerine yaptığı açıklamada, geçmişte KKTC'nin geçirdiği dönemleri ve bugün T.C'ye bağımlı olan ekonomisine vurgu yaparak KKTC'nin tek başına var olamayacağını belirtmişti. Bu durum aslında T.C devletinin işgalci kimliğiyle halklar üzerinde hakimiyet kurma geleneğinin bir örneğini oluşturuyor. T.C tarafından yavru vatan denilerek belirsiz bir hamaset atfedilen Kıbrıs, yine bizzat TC devleti eliyle uyuşturucu ve kumarhane ticaretinin, kara para aklamanın merkezi haline getirildi. TC devleti Kıbrıs üzerinde kara paraya dayalı bir ekonomi kurarak adayı bu ekonomiye ve dolayısıyla kendisine bağımlı hale getiriyor.

Erdoğan'ın da bu "yavru vatan" söylemiyle açıkça belli ettiği ve genel olarak T.C'nin Kıbrıs coğrafyasında kurmak istediği vesayetini pek çok nedeni bulunuyor.

"Savaş Gemisi Kıbrıs"

Kıbrıs, Doğu Akdeniz'deki konumu sebebiyle stratejik bir öne-

me sahip. Ada, özellikle Suriye, İsrail, Filistin ve Mısır gibi küresel iktidar çekişmelerinin veya savaş ortamının devam ettiği coğrafyalara saha komşusu. Bu coğrafyalar, AKP hükümetinin sahip olduğu neo-Osmanlıcı ideoloji gereği, mevcut devlet iktidarı nezdinde daha da önem kazanıyor. Ayrıca ada, Süveyş Kanalı ile yakınlığı sebebiyle de önemli bir ticari geçiş bölgesi olma özelliğini taşıyor. Bu düzlemden bakıldığında devletler tarafından önemli bir mevzi olarak kullanılabilir olan Kıbrıs, T.C tarafından da kontrol altında tutulmak isteniyor.

"Petrol Kuyusu Kıbrıs"

T.C'nin Kıbrıs'ı elinde tutmak istemesini bir de hükümetin geliştirdiği enerji politikaları çerçevesinden değerlendirmek gerek. Son yıllarda adanın güney kesiminde başlayan petrol ve doğal gaz arama faaliyetleri, yüzünü enerji politikalarına doğru çevirmiş T.C'nin iştahını kabartmış ve adanın kuzeyinde araştırma faaliyetleri devreye sokulmuştu. Mısilleme olarak sismik araştırma gemisi Barbaros Hayrettin Paşa, savaş gemileri eşliğinde Akdeniz sularına açılmış ve bu durum T.C ile güney arasında bir krize yol açmıştı.

"TC'ye Ecdad Mirası, Şirketlere Rant"

Doğrudan siyasi çıkar ya da ekonomik rant amaçlarından başka T.C, Kıbrıs ile manevi ve tarihsel bağlar kurarak da hakimiyetçi ve sahiplenici tavrını perçinlemek istiyor. Adanın 1500'lü yıllarda Osmanlı denetimine girmesi vurgulanarak, yine mevcut devlet iktidar politikaları bağlamında söy-

leyecek olursak, "ecdad mirası" olarak da sahipleniliyor.

1960'lı yılların ortalarından itibaren çeşitli nedenlerle ada üzerinde hak iddiasındaki İngiltere'nin de dahil olduğu üç garantör devletten Yunanistan ve TC'nin lojistik ve askeri destek sağladığı para-militer şiddet örgütlerinin sivillere yönelik katliamları sonrası 1974 yılında TC devletinin Kıbrıs üzerindeki işgalci askeri varlığının zemini de oluştu. "Kurtarıcı" rolüyle adaya asker gönderen T.C, adanın kuzey kesiminde yaşayanlar üzerinde bir "minnet duygusu" yaratmak istemiş ve dolayısıyla kendince ada üzerinde söz söyleme yetkisi elde etmiştir. KKTC'nin kurulmasından bugüne yaptığı ekonomik yardımlarla Kıbrıs üzerindeki kurduğu egemenliğin "meşruiyetini" artırmaya çalışmıştır.

Kıbrıs üzerindeki tahakküm politikalarının diğer özneleri olan devletler de (Yunanistan ve İngiltere) TC'nin milliyetçi hamaset söylemlerinden farklı ama ada üzerindeki "haklarını kullanarak" çıkarlarını şekillendirmeye çalıştı. 100 trilyon dolar değerinde petrol ve doğal gaz rezervlerinin bulunduğu söylenen Doğu Akdeniz havzasındaki stratejik konumu bu devletlerin ve şirketlerin "dikkatini" ister istemez bu coğrafyaya sevk ediyor.

Yüzyıllardır jeopolitik ve stratejik önemi nedeniyle devletler tarafından sömürülen, üzerinde hakimiyet kurulmaya çalışılan ve yaşamları çalınan Kıbrıs halkları, son yıllarda devletlerin "dikkatlerini yönelttikleri" enerji politikaları ile sömürülmeye devam edecek gibi gözüküyor.

ŞAŞI BA

Gözümüzün görme kusurları esas alınarak ustalıklı hazırlanmış öyle görüntüler resmedilir ki, içinde başka başka görüntüler vardır. İlk bakışta içine gizlenmiş görüntüyü görmemiz neredeyse imkansızdır. Resmin içine gizlenmiş ikinci resmi, ancak resmin bütününe odaklanıp bir süre gözümüzü ayırmaksızın baktığımızda görebiliriz. Bazen görülmesi daha da zorlaştırılmış olduğundan, herkes baksa da, pek azımız görebiliriz resmin içindeki ikinci resmi.

Adayları, aday listeleri, vaatler, projeler, seçim kampanyaları, mitingler, pusulalar sandıklar... Bir süredir gündemimizi işgal eden, hemen herkesin konuştuğu resim yalnızca bunlardan ibaret. Herkes kendi durumuna, konumuna göre bu büyük resimdeki çizgisini bulma gayretinde. Resim her geçen gün daha da genişliyor, kalabalıklaşıyor.

Ama tüm bu şaşalı resminden biraz uzaklaşıp, res-

me daha dikkatlice baktığımızda, gördüklerimiz yavaş yavaş önce bulanıklaşmaya başlayacak. Sonrasında az önce yukarıda bahsettiğimiz gibi, resim içine gizlenmiş ikinci bir resim yavaşça belirmeye başlayacak ve eğer biz resmi görmek istiyorsak biraz yoğunlaşacağız.

5 yılda bir önümüze konulan seçim sandıkları gündemimizi işgal etmeye başladığından itibaren politikacıların yalanları ardı ardına sıralanır. Askeri ücret şu olacak bu olacak yalanları, seçim sonrasında "Bizden önceki hükümet kasayı bom boş bırakmış bu şartlarda askeri ücretlere zam yapamayacağız" sözleriyle değişir. Parti başkanlarının vaatleri, projeleri sınırsızdır. Bu sınırsız projelere inanmamız; şovunda şapkasından tavşan hatta fil çıkaran bir sihirbazın sihrine inanmamızdan daha saçmadır. Şov sürdürükçe, sihirbazı izleyen bizler sihirbaza inanırız. Ama şov bitince hepimiz bunların bir sihirbazlık olduğunu da biliriz. Seçimler süresince evde, mahallede, okulda, fabrikada

KŞAŞIR

tüm sohbetimizin siyasi partiler ve politikacılarla alakalı olmasını engelleyemeyiz. Karizmatik fotoğraflar, karizmatik reklam filmleriyle gazetelerin renkli kapaklarından, televizyonların bol bol ışıklandırılmış programlarında beden dilinden konuşma diline, tamamıyla yapmacık olan bir ultra retorik ile hipnoz ediliriz. Sohbetlerimize bile sızan "öyle değil mi?" ile biten anket sorularının sürekli değişen verileriyle manipüle oluruz. Manipüle olmakla kalmaz, bir başkamızı da manipüle ederek bir sürüye dönüşür, bu büyük manipülasyonun parçası oluruz. Tüm seçim süreci angaryasında, sürecin en önemli gününe, yani seçim gününe yoğunlaşırız. Atacağımız bir oyla kendimizi bu şaşalı sürecin en önemli karakteri olduk sanarken, attıracağımız bir oyla ise kendimizi adeta partinin başkanı gibi hissediyoruz. Atılan oylara sahip çıkarak sayarız. Sandıkların özel güvenlik görevlilerine dönüşürüz. Kazanırsak "hile yapmak istediler ama yaptırmadık" deriz. Kaybersek ise "kesinlikle hile yaptılar" deriz.

İkinci resimde sihirbazların sihirlediği seçim kampanyalarıyla, kampanya medyalarıyla, ultra retorikle-riyle etkilediği manipülatif verilerin bilgiye dönüştüğü, kesinlikle hileye dayalı olan bir seçim resmi var. Bu resim birkaç gün sonra gireceğimiz seçimlerin değil, bundan önce ve bundan sonra olacak tüm temsili demokrasi seçimlerinin resmidir.

Şaşı bak şaşır eğlenceli bir duyu oyunudur. Duyu organlarımızın geçici olarak yanılsaması üzerine kuruludur. Ama kendi yaşamlarımızın iradesini, bizleri sürekli sömüren bir zümreye vermemiz, geçici değil sürekli bir yanılsamadır ve eğlenceli de değildir. Çünkü biz yoksunluk ve yoksulluk içinde yaşarken, seçimler yanılsamasını yaratan zümre ise bolluk içinde yaşamaktadır. Bu adaletsiz sistemin bir oyla da olsa parçası olmamalıyız. Yaşamlarımızın bir başkasının iradesine ait olmasına tahamül edemeyiz ve etmeyeceğiz.

YALANCI

Okan Özduvan

okanozduman@meydangazetesi.org

"Kendi inanıyorsa yalan değildir"

Yalan hastalığı, ya da modern tıp diliyle "Mitomani", kişinin şaşkıncı ya da fantastik hikayeler anlattığı ama akla yatkınlık sınırlarını aşırı zorlamadığı bir davranış bozukluğudur. Kendi karakterini süslemek için kahraman ya da kurban olduğu hikayeler anlatır bu hastalıktan muzdarip olanlar. Genelde, yüzleştirildiğinde istemese de yalan söylediğini kabul ederler lakin. Gelgelelim, bu sendrom sahibi kişi genelde özgüveni yerindeyken yalan makinesinde stres ve suçluluk hislerini gösterir. Ve bu özellikleriyle Mitomani, patolojik seviyede yalan söylerken bu hisleri göstermeyen psikopati ya da anti-sosyal davranış bozukluklarından, ya da kişinin kendi yalanına inandığı yanlış hafıza gibi bozukluklardan ayrılır.

"İyi geliyorsa yalan değildir"

Hastalar bazen hastalıklarıyla hiç ilgisi olmayan şikayetlerde bulunurlar. Sağlık uzmanları da bu durumlarda hastanın şikayetiyle hiç ilgisi olmayan, hatta şekerli su ya da C vitamini gibi hiçbir şeye hiçbir etkisi olmayan maddeleri, çok iyi geleceğini ve hiçbir şeylerinin kalmayacağını söyleyerek uygularlar. Birçok durumda hasta kısa sürede kendini daha iyi hisseder. Buna tıp dilinde plasebo etkisi denir.

"Herkes inanıyorsa yalan değildir"

Çocukluğumuzun vazgeçilmez çizgi film karakterlerinden biridir, muziptir, ama kanlı canlı değildir. Tahtadandır ve yalan söylediğinde burnu uzar. Evet, herkesin bildiği Pinokyo'dur o. Gelgelelim, İtalyan yazar Carlo Collodi'nin 1878'de yayınladığı orijinal eserinde yarattığı karakterden çok farklıdır bu Pinokyo. Romanın orijinalini çocuklar için "sakıncalı" bulan Disney, 1940'ta yayınladığı uyarlamada, uzayan burun sadece önemsiz bir sahneyken, bunu senaryonun merkezine yerleştirmiş, hikayenin sonunu değiştirmiş ve sadece çocukların büyüklerine yalan söylemeyi, sözlerinden çıkmamasını öğütleyen, sığlaştırılmış bir film yaparak işin içinden sıyrılmıştır.

"İhtiyacı karşılıyorsa yalan değildir"

Reklam, pazarlama, promosyon, fırsat ve kampanyaların ana sloganı bireyin ihtiyacı olmayan metaları ona ihtiyacı olduğunu düşündürmektir. Bunlar işletme bölümlerinin ders kitaplarında ihtiyaç yaratma adıyla da geçer. Bu amaçla yolda yakanıza yapışmaktan, telefonla tacize, "cesur ol" gibi buyurgan panolarından istismarcı filmlere kadar her yol mubahtır bu işin profesyonellerine. Sizi tüketici yapmak için uyguladıkları şiddetin on katını patronları uyguladıkları ve rekabetçi performans değerlendirmeleriyle. Ödüllerini de eşantyonlar ve konferanslar olur yılda bir ucuz otellerde.

"Demokratik devlet terimsel olarak bir çelişkidir. Çünkü devlet asıl olarak tahakküm, otorite ve iktidar ile ilgilidir, zorunlu olarak toplumsal refahın ve egemenliğin eşitsizliğine dayanır."

Michael Bakunin

Demokrasi ve Meşruluk

Sadece seçim sürecinde değil, tüm siyasal süreçlerde, partilerin yoğunluklu olarak yaptığı ajitasyon demokrasi üzerinedir. En muhafazakarından en liberaline, demokrasi üzerindeki bu ajitasyon ortaklığı, seçimlerin ve temsili demokrasinin meşruiyet ihtiyacından kaynaklanır. Bu ortaklık, temsili demokrasinin, gerçek bir demokrasi olduğu yanılgısını oluşturma çabasıdır. Yani seçimler, bu yanılgı içerisinde yapılmaya çalışılıyor. Seçimler üzerinden olabilecek bir galibiyet ya da yenilgi, bu yanılsamaya meşrulaştırılıyor. Öncelikle, hiçbir kesim tarafından sorgulanmayan bu yanılgıyı düşünmek gerekir.

Muallak bir kavram: Demokrasi

Aslında "demokrasi" terimi ve bu terimin ifade ettiği toplumsal modelin neye tekabül ettiğine ilişkin muğlaklık aşıkardır. Terimin içi boştur. Öyle ya da böyle tüm siyasal tartışmaların meşrulaştırıcısıdır. Her şey "demokrasi" için yapılır, her icraat "daha demokratik" olma vaadiyle desteklenir. Belki de son zamanlarda karşılaştığımız en büyük vaat ve icraat ise ABD'nin "Demokrasi götürmek" için Irak'ı işgal etmesidir.

Bu muğlaklık, temsili demokrasinin dokunulmazlığını garanti altına alıyor. "Demokrasi için bir oy at" mottosuyla yapılan seçimler bütününde bu dokunulmazlıktan yararlanmaktadır. Özünde bir oy eşitliğine dayanan seçimler, aslında toplumsal refahın ve egemen-

liğin eşitsizliğini yaratan bir iktidar hilesidir.

Bu hile içerisinde seçimler, tabii ki demokrasinin olmazsa olmaz koşulu olarak sunulur. Seçimler dışındaki her şey ya ütöpik ya da despotiktir!

Demokrasi ve kapitalizm arasındaki ilişki, kavramı bu muğlaklığa zorlayan bir başka nedendir. Zira kapitalizmin siyaset üzerindeki ve küreselleşmeyle birlikte ortaya çıkan yeni iktidarların hükümetler üzerindeki belirleyiciliği giderek artmaktadır.

Bütün bu muğlaklığıyla demokrasinin parlamenter biçimi, mevcut siyasi ve toplumsal yapının iyileştirilmesine yani "iyi devlet"e odaklanmıştır. Bu siyaset tarzı müzakereci ve reformcudur.

Ancak devrimci siyasetin hedeflemesi gereken, mevcut toplumsal yapının iyileştirilmesi değil, onun yıkılması ve yeni bir toplumsal yapının inşa edilmesidir. Özgürlüğü ilke edinecek devrimci bir siyaset tarzında, herhangi bir temsiliyete yer yoktur. Devrimciler, parlamenter demokrasiye özgü temsil alanı içerisinde yer almamalı; seçim, siyasi partiler, piyasa, medya ve şiddet aygıtlarının birlikteliği ile işleyen mekanizmaya katılmamalıdır. Öyle ya da böyle bu mekanizmanın içerisinde yer almak, onu meşrulaştırmak ve yeniden üretmektir. Parlamenter demokrasiyle amaçlanan da her şeye rağmen bu mekanizmanın devamlılığını sağlamaktır.

Oy Atmanın Tarihi Kazanımların Değil, Ezilenleri Oyalamanın Tarihidir

Oy hakkı, yurttaş olan her bireyin kendisiyle ilgili alabileceği kararları ve bu kararların uygulanma şeklini, yani kendi iradesini temsilcilere teslim etmesinin önünü açan bir ilkedir. Halkın siyasete katılımının yegane aracı olarak görülen oy hakkının evrimine bir göz atmak, bu işleyişin neyi gizlediğini anlamak açısından önem taşımaktadır.

Siyasete soylular dışındaki kesimlerin katılımı, Antik Yunan'dan Magna Carta'ya bir dizi siyasal sü-

reçte de kendini göstermiştir. Ancak eşitlik, özgürlük ve adalet gibi kavramlar, 1789'dan sonra seçim meseleleriyle ilişkilendirilmeye başlanmıştır.

Antik Yunan'da şehir devletlerinde siyasete katılım "yurttaş"larca gerçekleştirilmekteydi. Ancak burada yurttaş kavramı, toplum içerisinde herkesi değil, sadece reşit ve soylu erkekleri kapsamaktaydı. Kadın, köle ve yabancılar yurttaş olarak görülüyordu.

Roma İmparatorluğu'ndan önceki cumhuriyet döneminde, senatoya yalnızca Cicero'nun "yönetime doğuştan yatkınlıkları olanlar" diye adlandırdığı soylular girebiliyordu, yönetilmeye yatkın olan ezilenler değil...

1215'te İngiltere'de, toprak ağaları Magna Carta ile siyasette söz sahibi olmaya ve politika yürütme hakkına sahip oldu. Bu yeni durum ezilenler lehine bir kazanım olarak, yani soyluların sahip olduğu siyaset hakkının dağıtılması olarak anlatıldı. Ancak değişen tek şey, siyasi iktidarın toprak ağaları ve aristokrasi arasında pay edilmesiydi.

İki yüzyıllık süreç boyunca siyasi ve ekonomik kazanımlarını arttıran ticaret burjuvazisi ise, 1688'de İngiliz Devrimi'nden sonra, avam kamarası aracılığıyla siyasi iktidara ortak olmuştur.

Gelişen ticaret, sanayi ve teknolojiyle zenginleşen burjuva girdiği iktidar mücadelesini liberal demokrasi ile süslemiştir. "Evrensel oy hakkı" düşüncesi tamda böyle bir sürecin sonunda burjuvazinin gündemine girmiş, 1789 Fransız Devrimi'nin sonucunda evrensel oy hakkı tartışmaları başlamıştır.

1791 yılında özel mülkiyet sahibi olan kişilere oy kullanma hakkı veren bir anayasa kabul edildi. Bu anayasada oy kullanma hakkı yer almasına rağmen, ancak 1848 Devrimleri sonrasında kabul görmeye başladı.

Bu tarihsel süreç karşısında, oy hakkının ezilenler için mücadeleler sonucu elde edildiği kabulünü tekrar düşünmek gerekiyor. Ezilenler, bu toplumsal hareketliliklerde tabii ki yer almışlardır. Ancak, ezilenlerin bu süreçlerdeki talebi ne siyasal iktidar ne de oy hakkı olmuştur. Buna rağmen burjuvazi, siyasal iktidarı ele geçirdikten sonra özgürlük, adalet ve eşitlik sağlayacağı vaadinde bulunmuş, iktidara yerleştikten sonra ise bu iktidarını paylaşmama çağını her fırsatta göstermiştir. 1848 Devrimleri süreciyle oluşan devrim süreci, burjuvaziyi korkutmuş olacak ki, 1791 yılında sadece özel mülkiyet sahiplerine ayrıcalık olarak tanınan oy hakkının çapı genişletilmiş ve genel oy hakkı kabul edilmiştir. Esasen burjuvazi, bu siyasi hamlesiyle ezilenlerin isyanını oy sandıklarıyla manipüle etmeye ve bu şekilde pasifize etmeye çalışmıştır. Bu hamlesini ezilenlerin lehine "ilerici" ve "demokratik" bir gelişme olarak nitelendirmiştir.

Bütün bu "ilerici" hamlelere rağmen, 1871'de Paris halkının monarşiye karşı öz-örgütülüğüyle yarattığı Paris Komünü, ne oy hakkı ne de temsil sistemiyle ilgisi olmayan bir başkaldırının sonucuydu.

Avrupa, Liberal demokrasinin "bahşettiği" genel oy hakkıyla genel olarak 20. Yüzyılın ortalarında tanıştı. Unutulmaması gereken, kazanım diye gösterilen burjuva aldatmacalarına rağmen halkın Paris Komünü'ne benzer deneyimlere giriştiği ve ezilenlerin gerçek kazanımlarının ancak bu tür başkaldırıların sonucunda elde edildiği gerçeğidir.

İlerici ya da demokratik kazanımlar diye ifade edilen genel oy hakkının, ezilenlerin mücadeleleriyle ilişkisinin anlaşılması, bu ikisinin özdeşmiş gibi algılanmaması gerektiğini göstermektedir.

SiHIRBAZ

Merve Demir

mervedemir@meydangazetesi.org

Sahnede bir adam, adamın elinde büyük bir şapka. Adam, elini şapkanın içine atar ve bir tavşan çıkarır. Sihirbazlıkla özdeşleşen klasik hikaye aslında budur. Birkaç kart numarası, el çabukluğuna dayanan oyunlar.. Hayatımızda en azından bir kez, hepimiz o doğaüstü mesleği icra etmeyi düşünmüşüzdür. Sihirbazlık...

Dünyanın kadim mesleklerinden birisi. Sümer'den Akad'a; Mısır'dan Elam'a sihir yapanlar, toplum içerisinde önemli bir statüye sahip olarak görülmüştür; Avrupa ya da Amerika kıtasındaysa durum bunun tam tersinedir. Bahsi geçen kitaplarda sihirbazlar lanetli olarak görülür ve hatta öldürülürdü. Ortaçağ'a gelindiğinde mezarcılar, doktorlar, hatta bazen bedensel engelliler bile bu yaftalamayla karşılaşmıştır.

Aslında bu olumsuz yaftalamaya gelindiğinde kelimenin kökenine biraz daha odaklanmakta fayda var. Sihir, Arapça shr kökünden gelir ve kelimenin muhakak ki Akadça'daki "saxiru" kelimesiyle bir ilişkisi vardır. Saxiru, büyücü ya da sihirbaz anlamına gelir.

Sihir ve büyü kelimeleri her ne kadar eş anlamlıymış gibi kullanılsa da bunlar eylem niteliği bakımından farklı kelimelerdir. Büyü kelimesi; etkileme, yayılma, örtme ve kapatma anlamlarına gelir. Şaman kültürü ile iç içe geçen büyüün her coğrafyada kullanımı ve anlamı farklılaşabilir. Büyü sözcüğü, içinde bulunduğu (din ve gelenek etkisindeki) kültürel sistemle bağlantılıdır. Büyü bu farklı coğrafyalarda farklı anlamlar kazanırken, "sihir" ise evrensel bir bütünlüğü vardır.

Sihirle hedeflenen şey, olmayan bir şeyi olmuş gibi göstererek insanları etkilemektir. Gerçeği el çabukluğu ya da başka teknikler yardımıyla, olduğundan farklı göstererek, beynin olayı farklı algılamasını hedefler. Yani aslında sihir, diğer bireylerde illüzyon yaratabilmektir.

Aslında bu durum sihirbazların neden belli zamanlarda belli yerlerde statü sahibi önemli kişiler, başka yerlerde de neden lanetli olarak görüldüğünü açıklar. Sihirbazlar bazen insanları kandırarak tanrı olarak bir kabul görmüşlerdir. Sihirbazlık, insanları yönlendirmeyi kolaylaştırmak için en çok kullanılan tekniklerden biri olmuştur.

1584 yılında önce Fransa'da J. Prevost tarafından dünyanın ilk sihirbazlık

kitabı "La Premiere Partie des Subtiles et Plaisantes Inventions" (İnce ve Hoş Buluşların İlk Bölümü); hemen aynı yıl İngiltere'de de R. Scot'ın ünlü "The Discovery of Witchcraft" (Büyücülük Keşfi) adlı eseri yayımlanmıştır. İlk çağlardan bu yana önemsenen sihirbazlık, basılan birçok farklı kitapla gitgide yayılmış ve yaygınlaşmıştır.

Sihirbazlık denildiğinde akla gelecek bir isimse, uzun yıllar boyu değişmemiştir: Jean-Eugene Robert Houdin'in alışlagelmışin aksine farklı ve zorlayıcı numaraları, onu izleyenleri her defasında büyülemiştir. "Büyük Houdini"ye gelmeden önce, Rönesans döneminde "Hokkabaz" isimli tablosuyla bilinen Hieronymus Bosch da, bu illüzyon sanatının şu an olduğu boyutları iyi tasvir etmiştir. Tabloda resmedilen, bir masanın etrafına doluşan kalabalığa türlü oyunlarını gösteren hokkabaz, aslında başka bir oyunun içindeki "oyalayıcı" karakterdir. Oyunun büyüüne kapılmış bir adamın parası, arkasında konumlanmış bir başka "hokkabaz" tarafından çalınmaktadır. Adam oyunun büyüüne o kadar kapılmıştır ki, arkasında olan bitenin farkında değildir.

Bosch'un resmettiği an, aslında sihirbazlığın yarattığı illüzyon etkisini açıkça gösterir. Olmayan bir gerçekliğe odaklanan kişi, onun dışında var olan başka bir gerçeklikten bütünüyle kopmuş ve adeta hipnotize edilmiş gibidir. Modern çağın ilk sihirbazlarından olan Bartolomeo Bosco'dan Robert Houdin'e, Johan Nepomuk Hofzinsen'den günümüzün sihirbazlarına kadar tüm hokkabazların yaptığı da budur. Sihirbazın oyunlarına aldanan kişinin yaşadığıysa; aslı olan gerçeği görememek ve aslında olmayan bir duruma inanmaya mahkum edilmekten ibarettir.

Yüzyıllardır kimi zaman yalnızca bir eğlence aracı olan sihirbazlık, çoğu zaman da kişinin karşısındaki aldattığı bir eylemlilik olarak göstermiştir kendini. Asırlardır süren bu mesleği düşünürken gözden kaçırılmaması gereken önemli şey, modern çağın sihirbazlarının ve hokkabazlarının hangi büyük oyunun bir parçası olduğunu unutmamak ve bütün bu illüzyon içerisinde gösterilmek istenmeyen "asıl gerçeği" yakalayabilmek. Keza kapitalizm denen büyük sihre ya da devletli sistemin büyüüne odaklanmışken, görünmez kılınmak istenen asıl gerçeği unutmamak gerek.

HANGİSİ?

Dilan Yaman

dilanyaman@meydangazetesi.org

"Pardon bir bakar mısınız? Fazla uzun sürmeyecek."

Eğer kalabalık bir caddede yürüyorsa hepimiz duymuşuzdur bu cümleleri. Vaktimiz varsa, ardından cevaplamamız istenilen bir dizi soruyla karşı karşıya kalırız. Bazen halihazırdaki, bazan de piyasaya yeni girmeye hazırlanan bir ürünle ilgilidir bu sorular. Gazoz ya da kahve, ped ya da çikolata, banka ya da sigorta, neyle karşılaşacağımızı bilemeyiz. Ama durmuşsak, sorulara da yanıtlar vermeye başlamışsak, bir anketin deneği olmuşuz demektir.

Yaş, cinsiyet, meslek gibi kişisel özelliklerimizi de öğrenmek isteyen bu anketlerde, bazen içerek, bazen de dokunarak o ürünle ilgili bize yöneltilen soruları seçenekler dahilinde işaretlememiz istenir.

Peki, neden? Neden bu sorular ve cevaplar, neden yüzdeler ve oranlar?

Anket sorularına verilen yanıtlar, tek tek sayılır, işlenir ve anket şirketince birer istatistiksel bilgiye dönüştürülerek anketi yapan şirkete sunulur. İstatistiksel bilgiden elde edilen sonuçlar, her durumda, değiştirilme, gereğinden az ya da çok gösterilme, abartılma "risk"ini ve "imkan"ını taşır. Yoksa şirketleri binlerce dolar harcama yaparak anket yapmaya şevklendiren şey bu "imkan" mı?

Gerçekten de, hemen her gün karşılaştığımız anketler, uygulanma biçimi, soruların seçimi, vermemizi bekledikleri yanıtların sıralanması gibi bir çok ayrıntıyla, aslında, davranış biçimlerimizi, alışkanlıklarımızı, tercihlerimizi ölçmenin ötesinde bizi kendi ürünlerini satın almaya istekli de kılmaya yöneliyor. Bunu da, anketlerden kendi hesaplamalarına göre elde ettiklerini söyledikleri sonuçlar pekiştirmiş oluyor. Yani anket de reklamın, tanıtımın bir parçası oluveriyor böylece.

Öyle ya, neticede, şirketlerin ana amacı kar elde etmek olduğuna göre, her bir yeni satış da kar olarak dönecektir. Daha fazla kar için de pazarı genişletmek gerekir. Peki pazarın durumu ne, işte hemen her gün yolumuza çıkan anketörlerin bize yaptırmaya çalıştığı anketlerin ana amacı da bu: pazar araştırması. Bize sorulan her soru ve bizim masumane verdiğimiz her cevap, şirketlere kar olarak dönebilir. Anketlerin gizli bir gö-

revinin de, tüketim alışkanlıklarını değiştirip satın alma isteği uyandırmasıdır diyebiliriz.

Çalışanına yok, ankete var

Ancak, bir ürünün üretilmesi için gereken hammaddeyi, doğayı talan ederek elde eden şirketler, zaten çalışanlarına da en düşük ücretleri vererek kar marjlarını yükseltmeyi sürdürürken, pazar araştırması için bütçelerinden büyük büyük meblağlar ayırmaları ilginçtir. Elbette buradan da bir çıkarları vardır şirketlerin: şirketler, yeni ürünlerini pazara sunmadan önce yapacakları/yaptırabilecekleri pazar araştırması anketleriyle pazarın risklerini önceden görebilme ve ona göre konum alabilme imkanı da bulmuş olurlar. Bu da onları daha da büyük, daha tekel, yani daha da adaletsiz kılar.

Anketlerin pazar araştırması dışında en yaygın kullanım alanlarından biri de bir okulda okuyanlar, bir mesleği yürütenler ya da bir kentte yaşayanlar gibi alanlara yönelerek, o alanlarla ilgili verileri toplar gibi yapıp aslında sorduğu sorularla ankete katılanları fişlemek. Yani "sizce..." diye başlayan sorular, aslında genel ekonomik ya da politik gidişatla ilgili, katılımcının görüşünü almak gibi masum bir soru gibi görünse de, eleştirel düşünceye ya da tam zıddı bir görüşe sahip olanları kolayca bulup ayıklamaya da pekala yarayabilir anketler. Bildiğimiz dilleri yazarak etnik kökenimizi bulmaları hiç de zor değil, okuduğumuz gazetelere bakarak politik görüşümüzü bulmaları pekala mümkün. İnancımız, mezhebimiz, hatta cinsel yönelimimiz, anketlerin bize sorduğu sorularla açığa çıkabilir ve bir gün aleyhimizde kullanılabilir bir veriye dönüşebilir. Hatta, bir üniversitenin yeni dönem öğrenci kaydı sırasında yaptığı ankette "hiç protesto eylemine katıldınız mı" sorusu, sizi doğrudan karakola da düşürebilir. Yani görüşümüz alınıyor diye verdiğimiz cevaplarla, kendi evimizin kapısına çarpı işareti yapmış olabiliriz.

İster bir ürün için yapılan pazar araştırması olsun, ister de bir alan soruşturması gibi olsun, anketler, asıl amaçlarını soruların ardına gizleyerek insanları aldatmakta, yönlendirici yanıt seçenekleriyle algımıza saldırıp davranışlarımızı etkileyerek kendi çıkarlarına uygun hale getirmeye çalışır.

"Fazla zamanınızı almayacak" bir soru da biz soralım: Bu yazıyı okuduktan sonra anketlere hala güvenebiliriz mi diyebilir misiniz?

Burjuva Demokrasisi

Devlet ve demokrasi arasındaki ilişkiyi biraz daha gözler önüne sermek için, Bakunin'in devlet üzerine düşüncelerine bir göz atmakta fayda vardır.

Bakunin öncelikle devleti baskıcı sınıf ya da seçkinlerin faydasına toplumu denetleyen toplum karşıtı bir aygıt olarak tanımlar. Temelde şiddet üzerine inşa edilmiş olan devlet, politik baskı aracılığıyla bu eşitsizliğin devamını sağlamakla ilgilenen bir kurumdur. Sürekli bir bürokrasinin varlığına dayanır. Ki bu, yönetenler yönetilenler ikiliğini ortaya çıkarır.

Devletin toplumsal refahın oluşturulması için gerekli olduğu iddiası devletin bir tahakküm mekanizması olduğu gerçeğini gizlemekte kullanılan bir maskedir. Bu mekanizma içerisinde yapılacak yönetici seçimleri, bu gerçeklikten uzak düşünülemez. Birkaç yılda bir halktan, kimin yöneteceğini belirlemek üzere oy kullanmaları istenir. Oy kullanan insanların bir şekilde sistemin kontrolünü elinde bulundurduğu illüzyonu sayesinde sistem meşruiyet kazanır.

Bakunin, aslında parlamenter demokrasiyi iki şekilde ele alır. Birincisi, parlamenterizmin burjuva demokrasisi anlamına geldiği, bir diğeri de iktidarın, kaçınılmaz olarak iktidarı elinde bulunduranları yozlaştırdığı üzerinedir.

Parlamenter demokrasi daha dünya üzerinde ender olarak var olduğu bir zamanda Bakunin gibi yoldaşlar bu meselenin yaratacağı yanılısma üzerinde durmuş ve toplumun farklı kesimleri arasında eşitlik hissi uyandıracığına ilişkin uyarılarda bulunmuşlardır. Parlamenter demokrasilerde yaygın olarak karşılaşılan asıl aldatmaca "halkın kendini yönettiği" aldatmacasıdır. Parlamenter demokrasi kaynağını bir kurgudan alır. Halkın oylarıyla seçilerek iş başına getirilen yasal ve idari yapılar, halk iradesinin temsiliyetine odaklanır. Böylece siyasal işleyişte halkın doğrudan katılımının engellenmesi özgürlüğümüzün reddedilmesi anlamına gelir. Toplumsal

işleyişte adalet ve özgürlük ancak bireylerin karar alma süreçlerindeki doğrudan katılımı ve kontrolü ile sağlanabilir. Bütün bunlar göz önünde bulundurulduğunda, parlamenter demokrasinin işlediği farklı coğrafyalarda gerçek bir halk denetiminin olmadığı ve olamayacağını görebiliriz.

Parlamenter demokrasi, devrimci eylemin belirleyici gücünü göz ardı etmeye çalışır. Bu ikisinin yan yana gelmesi olanaksızdır. Çünkü devrimci eylem parlamenter demokrasiyle yönetilen toplumu yıkmayı hedeflerken parlamenter demokrasi ise kendini devamlı olarak "bu tip" tehditlerden korumaya çalışır.

19. yüzyılın başlarında tahsis edilen "oy hakkı" aracılığıyla halka özgürlük sağlayacaklarını vaat edenler, halkı aristokrasinin iktidarını devirmeye yönelttiler. Ancak

sonrasında iktidarın büyümesine kapılmaktan kendilerini alamadılar.

Bu büyü ile beraber, güce kavuşup kendilerini toplumun üstünde görmeye başlayan siyasi iktidarların dünyaya bakış tarzları da değişir. "Yönetim işiyle ilgilenen bir işçiler parlamentosu olsa bile sömürücü ve tahakkümcü hale gelir, kararlı aristokratların, otorite ilkesinin tapıcıları meclisine dönüşür." Dahası yöneticiler, ezilenlerce seçilseler bile yönetici olmadan önce seçmenlere verdikleri her türlü sözü seçildikten sonra unuttur, siyasi iktidarın sanal gerçekliğinde kaybolup giderler.

Demokratik düşüncelerinden ve amaçlarından bağımsız olarak, tüm yöneticiler iktidarlardan konumlarından ileri gelen üstünlükle, aynen bir kralın tebaasına baktığı gibi halka üstten bakar. Parlamenter demok-

raside yöneticilerin konumlarında ve bakış açılarında değişiklikler meydana gelmiştir. "Kurumlaşmış konumlar ve bu konumlarla gelen ayrıcalıklar, herhangi bir bireyin nefretinden veya kötü niyetinden çok daha güçlü motivasyon oluşturur."

Siyasi iktidar egemenlikten ve hegemonyadan başka bir anlama gelmez. Bu ikisinin olduğu yerde yöneticilerin iktidarına zorla boyun eğen halk vardır. Yöneticilerin varlığı devam ettikçe bu zulümden rahatsızlık da devam edecektir. Yöneticiler de daha baskıcı tedbirlerle halka boyun eğdirmeyi sürdüreceklerdir. Siyasi iktidarın doğası budur. Politik kurumlar ne kadar eşitlikçi olursa olsunlar, yöneten; her zam için siyasi, ekonomik ve sosyal iktidarlar arasındaki denge konumunda olacak ve kanunlar bu dengeye göre yapılacaktır.

Kazandığını Zannetmek

Eğri oturup doğru konuşalım. Toplumsal muhalefetin parçası olan kesimlerin meclisteki çoğunluğu elde edip rejimi değiştirmek gibi bir hedefi olamaz. Kötünün iyisini hedefleyenler, farkında olmadan devletli sistemin aldatmacasına dahil olurlar ve bu andan itibaren bir aldatmacanın içinde olduklarını algılayamazlar. Toplumsal muhalefet, varlığını bu seçim aldatmacasının dışında sürdürmesi gerektiğinin farkında olmalıdır. Çünkü bu seçimde kazanmak yoktur. Kazandığını zannetme vardır. Her seçimde yükselen oylar, başarı olarak görülür. Meclisteki sandalye sayısındaki artış "kazanım"dır. Toplumsal muhalefet, yükselen oyları başarı artan sandalye sayısını kazanım olarak görüyorsa bu aldatmacanın kendisine hapsolmüştür, artık kendisine toplumsal demesine de gerek yoktur.

Devletin seçim aldatmacası sanal bir gerçeklik üzerine kuruludur. Bu sanal gerçeklikte kazanım yoktur. Bu aldatmacaya dahil olan herkesin gözüne bir perde iner ve bu körlük içerisinde kazanım elde ettiğini düşünenler yanırlar. Çünkü bu aldatmacada kazanan ya da kaybeden yoktur. Her zaman aldatmacanın kendisi kazanır. Ekonomik, siyasi ve sosyal baskıya sürekli olarak maruz kalan ezilenler de bir oy atarak bu aldatmacanın içine çekilirler. Atacakları bu oy ile içinde buldukları ekonomik ve sosyal pozisyonu değiştirebilecekleri yanılgısına itilen ezilenlerde kısmi bir rahatlama amaçlanır.

Aldatmacanın kazanımı tam da budur. Ezilenleri ezilen olma durumundan kurtaracak olan aldatmacaya içerisinde kime oy verdiği değil bu aldatmacanın dışına çıkmasıdır.

Ancak zaten seçimlere dahil olmanın içerisindeki alt metni de iyi okumak gerek. Seçimlere girmeyi, ehveni şer olarak düşünen mantık, zaten bu aldatmacada dahi yenik başlamıştır. Siyasi, ekonomik ve sosyal iktidarların konumlarının değişmez olduğunu kabullenen bu zihniyet, kendisini bir kaybediş içerisinde gördüğünden varlığını sürdürebilmek için, uygun bir pozisyonda konumlanmaya çalışır.

Kazanım olarak ortaya koyulan hedefler, iktidarlar arasındaki savaşta "bize ne düşerse" mantığıyla şekillenir. Seçimlerin ve oy vermenin tarihinde olduğu gibi, bu mantık aristokrasiyle savaşa tutuşan burjuvazinin kazanımlarını kendi kazanımları gibi görmüş, böylelikle ezilen kesimleri toplumsal devrimden uzaklaştırabilmiştir.

Siyasi iktidarı ele geçirenler ister askeri darbeler aracılığıyla ister parlamento seçimleriyle olsun, yöneten ve yönetilen ayrımını ortadan kaldırmayı hedeflemediklerinden dolayı, hiçbir koşulda ezilenlerin çıkarlarına uygun hareket etmeyeceklerdir. Bu doğrultuda gerçekleştirilecek dönemsel hamleler, ezilenlerin lehine gibi

geçici durumlar yaratsa da siyasal iktidarın -kendinde kötü olan- karakteri buna engeldir.

Syriza Sokağı Düşürüyor

Seçim kazanımları, sokağı düşürüyor. Çok fazla oy demek, çok fazla insanın sokağa çıkması demek değil. Syriza, Yunanistan'da sağcı Antarsiya ile hükümet kurduktan sonra beklenti çok büyüktü. IMF ile ekonomik ilişkilerden, Avrupa Birliği'yle siyasal ilişkilere kadar herkes tam bir özgürleşme, rest çekme, bu kapitalist güç odaklarından tamamen kurtuluş bekliyordu. Syriza, son on yılda Yunanistan'daki sokak muhalefetinin, genel grevlerin taleplerinin firesiz uygulayıcısı olarak görüldü.

Ancak gerçek bundan çok uzaktı. Kimse Syriza'nın PASOK'laşacağını düşünmezken, önce IMF ve AB ile ilişkiler, "karşımız ama bir de siyasal gerçekler var" ilkesiyle baştan konuşmaya başlandı. Öte yandan, Rusya gibi "antikapitalist" devletlerle "kapitalist olmayan" ticaret ve enerji görüşmeleri yapıldı.

İç siyasette herkes, Yunanistan'daki ekonomik krize bir çözüm noktasında Syriza'ya bu kadar bel bağlamışken, Syriza hükümeti de "elinden gelenin en iyisini" yaptığını iddia ediyor. Yunanistan'da sokak muhalefeti Syriza ile beraber farklı bir bi-

çim kazanıyor. Syriza ve parlamenter çözümden medet umanlar, Syriza'ya şimdiden zaman tanımak gerekliliğini vurgulamaya başladı bile.

Ancak bu zaman tanıma sürecinin sınırlarının ne olacağını tahmin etmek çok zor değil. Syriza, Yunanistan'da

sokak hareketleriyle, doğrudan eylemlerle, özyönetim ve özörgütlenme pratikleriyle toplumsal devrime odaklanılan bir ortamda, dolaylı ya da doğrudan bir hedef yanıtma rolü üstleniyor. Syriza hükümet olmadan önce sokaklardaki hareketliliğin parçası olan kesimler, Syriza'nın çıkara-

cağı yasalara, ekonomi ve siyasi politikalarına bel bağlamış durumda.

Tıpkı 1968 yılında Fransa'da oluşan sokak hareketlerinin ve Taksim-Gezi Direnişi'nde yükselen toplumsal muhalefetin, seçim aldatmacasına kanalizasyon edilme istenmesi gibi.

Seçilmiş Cumhurbaşkanı'nın Siyaset Üstü Konumu

Son üç yılda AKP, devletin tüm mekanizmalarından aynı anda yararlanma stratejisine yönelik yürüttüğü siyaseti başarıyla sürdürüyor. Ekonomik ve siyasi çıkarları için bu mekanizmaları istediği gibi kullanan AKP'nin başarısı tabii ki biz ezilenlerin aleyhine olacaktır. Bu başarı aynı zamanda da AKP'nin, şiddet tekeli olan devletin tüm mekanizmalarını kullanarak ekonomik, siyasi ve sosyal sömürüyü daha fazla arttırmasını sağlayacaktır.

AKP diğer yandan yeni ve mutlak bir hiyerarşi de tanımlamaktadır. Bu hiyerarşinin en tepesinde bulunan Tayyip Erdoğan, zaten fiili olarak işlettiği başkanlığını kılıfına uygun hale getirmeye çalışmaktadır.

Genel seçim, ya da başka seçimlerin Tayyip Erdoğan'ın mevcut konumunu sarsmayacağı aşikar.

Aslında bu genel seçimlerin de Tayyip Erdoğan'ın siyasetler hiyerarşisindeki konumunu değiştirmeyeceği açıktır. Çünkü yasal dayanağı olsun/olmasın ya da nasılsa sonrasında bu dayanak oluşturulur mantığıyla hareket eden Tayyip Erdoğan'ın pozisyonunu, yasama yürütme erkini seçecek bir seçim de, yargı erkini seçecek seçimlerin de değiştirmeyeceği aşikardır.

Ekonomiden iç ve dış siyasete birçok alanda hükümet üstü davranarak müdahil olan Tayyip Erdoğan bu pozisyonunu, sağlamlaştırarak bu davranışını sürdürümeye devam ediyor.

Tayyip Erdoğan "Seçilmiş Cumhurbaşkanı"

İktidar kurumlarının ısrarlıca vurguladığı bir durum önemlidir. Bu da seçilmiş cumhurbaşkanı olma meselesidir. Seçilmişlik üye-

rinden kendini meşrulaştıran Tayyip Erdoğan'ın devlet kurumları arasındaki pozisyonu önemli bir yerde durmaktadır.

Tayyip Erdoğan'ın seçilmiş cumhurbaşkanı olduğu vurgusu, devletin sözcüleri tarafından her fırsatta dile getirilerek milli irade vurgusu yapılmakta; iktidarda olanın halkın istediği kişi olduğu iddiasıyla bir mantık kurulmaya çalışılmaktadır. Bu mantığın medya aracılığıyla toplum içerisinde yer ettiği doğrudur.

Ancak seçilmişlik hikayesi parlamenter demokrasinin en belirgin hilelerinden biridir. Seçimlerle "seçilmiş" olma durumunun iktidar yapılına nasıl yardım ettiğini, cumhurbaşkanlarının sözcülerinden her fırsatta duymuyor muyuz? Seçimin yarattığı "meşruiyet" in nelere yol açtığını görmek açısından bu durumu iyi irdelemek gerekiyor.

Genel Seçimlerin Eleştirisi

İradenin Teslimi, Özgürlüğün Yitirilmesi

Anarşizmin üzerinde en fazla durduğu kavramlardan biri de özgürlüktür. Toplumsal adaletsizliğin özünü özgürlüğün yitimine koyan anarşizm, tahayyülünü kurduğu yaşamda en büyük değer olarak özgürlük üzerinden bu tahayyülü somutlaştırmaya çalışır.

Kapitalist ve devletli sistem içerisinde yaşam, tamamıyla bireyin iradesinin teslimine dayanır. Hep daha iyi bilen, daha iyi yapan, daha iyi yönetenler tarafından belirli özgürlükleri ellerinden alınmış bireylere, bu durum normalmiş

gibi gösterilir. Bu durumu normalleştirmeye çalışan, bireyin yerine karar verebilme ve bu yetiden güç alarak uygulatabilme iktidarına sahip yönetenlerdir.

Düşündüğünü gerçekleştirebilme durumu, bireyin özgürlüğü ile doğrudan ilintilidir. İrade tesliminde, özgürlük için zorunlu olarak birarada olması gereken bu iki durum, yani düşünme ve düşündüğünü gerçekleştirme birbirinden ayrıştırılır. Düşünme işi, bir başkasına ya da başkalarına bırakılır.

Bu düşünme sürecinin siyasi süreçle ilişkisi, toplumsal organizasyonun nasıl şekilleneceğine ilişkin

akıl yürütmeyi kimin yapacağı ile ilgilidir. Temsili sistemde bu akıl yürütme işi, bir coğrafyada yaşayan halkın yerine bir takım uzmanlar yani siyasetçiler aracılığıyla yapılır. Bu toplumsal organizasyonda kolaylık yaratan bir durum gibi gözüke de aslında yaratılan, herkes yerine, herkes için, düşünecek bir azınlığın oluşturulmasıdır.

Parlamento Seçimleri Merkezeye Yol Açar

Genel seçimler, belli bir coğrafyada yaşayan halkın bir sonraki seçimlere kadar, onların yerine karar alacak, neyin iyi neyin doğru olduğunu söyleyecek, alınan kararlarla

hiç de ezilenlerin çıkarına olmayan durumlara yol açacak bir sisteme dayanır.

Seçim sistemi devletin hegemonyasını sürdürdüğü alanda yaşayan halkın, belirli bir süre boyunca yöneticilerini seçmesine dayanır. Gelecek seçimler açısından düşünürsek 80 milyon insanın beş yıllık tasarrufunu hazırlayacak 550 kişilik bir gruptan bahsediyoruz. Hele bu azınlık grubun geleceğinin belirlenmesi yasalar tarafından güvence altına alınmışken... Devletin hegemonya sınırları dahilindeki herkesin ve her şeyin bu azınlık grubu tarafından belirleniyor oluşu merkezîyetçiliğin belirtisidir.

814.578 kilometre karelik bir alanda kimin neye nasıl ihtiyacının olduğunu, bu ihtiyacının nasıl karşılanacağını belirlemenin yetkisi de bu azınlık grubunun kararıdır. Hükümet programlarının ve yasa koyucular tarafından ortaya atılan önerilerin dikkatlice incelenebilmesi için gerekli bilgi ve zaman hiçbir zaman halka verilmez. Benzer şekilde bütün devletlerdeki toplumsal düzenlemeler ve planlamalar bu şekilde yapılır. Bu merkezlerden çıkan mutlak kararlarla tüm siyasi ve idari işleyiş sürdürülür. Ya da sürdürülemez.

Aslında çoğu kez sürdürülemez. Çünkü yerele özgü çözümler, merkezi karar mekanizmalarından çıkarılamaz. Merkezin siyasi, ekonomik ya da toplumsal çıkarlarından bağımsız kararlar alınamayacağından, işleyiş de buna göre planlanacaktır. Bu teknik çıkmaz, bugün ulus devleti, yerel yönetimlere daha fazla sorumluluk vererek çözümler bulmaya yöneltmektedir. Devlet varoluşsal olarak merkezi bir yapılanma olduğundan, bu teknik çıkmazın üstesinden gelemez.

Seçime Girmek İktidarı Olumlaktır

Atılan her oy, boş oylar da dahil olmak üzere, sistemin olumlanması anlamına gelir. Hemfikir olmadığımız bir siyasi pratiğe zorlanarak, bizim irademizi teslim alacak olanları seçmenin bir mantığı yoktur. Bu mantıkla düşünecek olursak oy kullanmak, her zaman daha iyi çöbanların olabileceğine inanmaktır.

Şimdiki hükümet nasıl kendi çıkarları doğrultusunda davranıyorsa, bu davranışın boyutlarını yasalarla güvence altına alıyorsa, yetkiyi fütursuzca kullanıyorsa seçimlerle ve atılan her oyla bu potansiyel başka bir çıkar grubunun ellerine teslim edilir. Yani seçimlere katılmak ve oy kullanmak kime oy verdiğinden bağımsız olarak bu işleyişin sürdürülmesini sağlar. Çünkü parlamenter siyasetin doğası gereği, bu durum kişiye ya da gruba özel değişiklik göstermez. Kim daha fazla otoriteye sahipse ya da kim daha çok bu otoriteyi isterse ona hizmet eder.

HİPNOZPNOZPNOZ

Burak Çiçek

burakcicek@meydangazetesi.org

Delfi Tapınağı; Eski Yunan'da en büyük ve en zengin tapınaklardan biriydi. Tanrı Apollo'ya adanan bu kehanet merkezinin hemen önünde içinden zehirli gazların çıktığı bir çukur bulunuyordu. Kehanet için gelen soylular, tüccarlar ya da devlet erkanına kesenin ağzını açtıran da buydu. Bu çukurun üzerine bir üçayak kurulmuştu ve bir rivayete göre kahin, birbirine sarılı üç yılandan oluşan bu sacayağın üzerindeki yerini almadan önce çukura bir koyun sarkıtılır ve bir süre sonra ölen hayvan tapınağın etkileyciliğini artırmak için kehanet için gelenlere sergilenirdi. Böylece Apollo'ya adanan rahibelerin vecd halinde söylediği sözler, kutsal bir ağızdan dökülen kehanetlere dönüşüyor ve rahibelerin ömür boyunca geliştirdiği nefes egzersizlerini görünmez kılıyordu.

Hipnoz yüzyıllar boyunca, farklı yöntemlerle, bir çok alanda, bir çok insan tarafından kullanıldı. Büyücüler, kızgın kömür üzerinde yürüyen insanlar, bir parmak şaklatmayla uyutanlar, politikacılar... Hipnoz, bazen bir şov malzemesine dönüştü, bazen anestezi yapmanın bir yöntemi oldu, bazen ise Apollon tapınağındaki gibi göz boyayarak birilerinin gücüne güç kattı ve günümüze kadar geldi. Bugün tüm bu yöntemlerin "hipnoz" adıyla anılması ise James Braid'e dayanır.

Braid 1843'te izlediği bir gösterinin ardından, bu "uyku" halinin kişinin telkine olan yatkınlığının yapay olarak artırılmasıyla gerçekleştiği sonucuna vardı ve araştırmalarını bu noktaya yoğunlaştırdı. Braid, bu yöntemle Eski Yunan'daki uyku tanrısı Hipnoz'un adını verdi. Ne var ki çok geçmeden hipnozun aslında bir uyku hali değil, farklı bir bilinç hali olduğunu anladı fakat ismi düzeltme çabaları başarılı olamadı. Braid, aynı zamanda hipnozun bir "başlatma" olmaksızın da gelişebileceğini fark etti. Başlarda çok kabul görmeyen bu yöntemler, özellikle 19 yüzyıldan itibaren gittikçe yaygınlaşan bir şekilde kendine yer bulmaya başladı.

Hipnoz en basit haliyle beynimize iletilen mesajların, eleştirel bir süzgeçten geçirilmeksizin doğrudan bilinçaltına gönderilmesi ile açıklanabilir. Bu şekilde kişi bazı kötü alışkanlıklarından vazgeçirebilir, doğum sancısı gibi bazı şiddetli ağrıları hafifletebilir, bazı psikolojik rahatsızlıklarından, takıntılardan ya da fobilerden kurtulabilir, belli bir düşünceye yaklaştırılabilir, pazarlamada veya yeni alışkanlıklar kazandırmada kullanılabi-

rir. Ve Braid'in de dediği gibi, hipnoz her zaman bir başlatmaya ihtiyaç duymaz. Bir okul sırasında, otobanda giderken ya da etkileyici bir konuşmayı dinlerken bir anda hipnotize olmuş bir halde bulabilirsiniz kendinizi. Örneğin sinemaya gittiğinizde izlediğiniz bir film olduğunu bilirsiniz, yine de film boyunca yaşadığınız bütün duygular gerçektir. Heyecanlanırsınız, kalp atışlarınız hızlanır, koltuğa daha bir sıkı tutunursunuz ya da gözleriniz dolu dolu olur. Karanlık bir salon, büyük bir perdeye yansıtılan (hatta artık üç boyutlu) görüntüler, yüksek ses, bütün bunlar izlediğiniz görüntülerin bir film olduğunu unutturmak için çoğu zaman yeterlidir. Ne var ki, genelde kendinizi açtığınız yalnızca filmdeki karakterlerin duyguları değil, o sahneler arasına sıkıştırılmış ve doğrudan bilinçaltınıza seslenen -kesenin ağzını açtıracak- mesajlardır.

Işıl ışıl saçlar, parıltılı arabalar, hayatınızı değiştiren mobilyalar, çikolata yiyerek mutlu olan, dondurmayla aşkı bulan, tuvalet kağıdıyla özel hisseden insanlarla dolu bir ekrana bakarken aklınıza kazınan milyonlarca mesaj yüzünden, internet paketiniz bittiğinde dünyanız yıkılabilir ya da aynaya her baktığınızda mutsuz olabilirsiniz. Çünkü hep bir şey eksiktir ve siz o eksiklik duygusunu, eksik olanları satın alarak giderebileceğinizi düşünebilirsiniz. Oysa reklamlar tam da bunu hedefler ve şunu der: Tüketmezsen çirkinsin, mutsuzsun, eksiksin! İşin kötüsü bu mesaj yalnızca yetişkinlere yönelik değildir, çocuklar özellikle 6-7 yaşlarına kadar telkine çok yatkın ve savunmasızdır. Bu nedenle banka, sigorta şirketi, ya da beyaz eşya gibi hiç çocuklarla ilgili olmayan ürünlerin pazarlamasında bile çocuklar hedef alınır. Konuşan hayvanlar, animasyonlar ve robotlar çocuğunuza o markanın en güzel, en eğlenceli ve en havalısı olduğu mesajını verir böylece gelecekteki tüketicilerini garantiler.

Hipnoz karşılaştığınız yere göre olumlu ya da olumsuz bir nitelikte karşınıza çıkabilir, diş ağrınızı hipnotik anestezi ile hafiflediğinde bir "oh" çekebilir, ama markete gittiğinizde çocuğunuz tam da uzanabileceği rafta duran o renkli ambalajındaki diş macunu tüpünü kapıp "isterim" diye tuttuğunda, Braid'in kulaklarını çınlatabilirsiniz. Siz siz olun gündelik hayatımızı istila eden bu telkinlere karşı dikkatli olun, zira hipnoz yalnızca gözlerinizin önünde sallanan bir cep saati ile gerçekleşmiyor.

Doğrudan Demokrasi İsrarı

Doğrudan demokrasi salt bir örgütlülüğün işleyiş tarzı olarak algılanmamalı, aynı zamanda bireyin yaşama biçimi olarak da ele alınmalıdır. Ezen (yöneten), ezilen (yönetilen) ayrımının olmadığı bir yaşamı ve ilişki biçimini yaratmak, şimdiden böylesi bir yaşamı kurmak ve böylesi ilişkileri gerçekleştirmekle mümkündür. Toplumu yönetenlerin, hükümetin daha ötesinde devletin, biz yönetilenler üzerinde aldığı kararları uygulaması ve temsili demokrasi çerçevesinde bizi bu yönetime müdahil oluyormuşuz gibi göstermesi bir demokrasi aldatmacasıdır.

Bu koşullarda doğrudan demokrasi kendini bize zorunlu olarak dayatmaktadır. Yaşamları boyunca toplumsal kararlarda edilgen olan birey, doğrudan demokrasiyle toplumsal kararlarda etken hale gelir. Doğrudan demokrasi, merkezîyetçi olmayan, karar almada herkesin dahil olabileceği ve sonsuz söz hakkına sahip olduğu ikna ilkesini benimseyerek işleyişini sürdüren bir yöntemdir. Doğrudan demokrasi, yönetenlerin temsili demokrasisinin, parlamentonun, politikacıların, seçimlerin ve oy pusulalarının oluşturduğu merkezîyetçi, bireyi edilgenleştiren ve bütünüyle iradenin teslimiyetine dayanan aldatmaca karşısında bireyin etkenleştiği kendi iradesini teslim aldığı bir yöntemdir. Böylelikle yöneten ve yönetilen arasındaki muğlak-

lık kendini netleştirir. Yani temsili demokrasiye bireyin yönetime katıldığı aldatmacası doğrudan demokrasiyle bireyin yönetimde etken bir özneye dönüşmesiyle açıklanabilir.

Paylaşma ve dayanışmayla dolu özgür ilişkilerin doğrudan demokrasi ile işleyen karar alma süreçlerinin sonsuzluğuna kazanım derken, böylesi önemli bir deneyimi yine temsili demokrasinin muğlaklığına geri çekerek sandıktan birinci parti çıkmaya indirgemek, böylesi bir özgürlüğü hiçleştirilmeden başka bir şey değildir.

Bu hiçleştirilmenin karşısında yakın zamanda ezilenlerin katılımıyla deneyimlediğimiz Taksim-Gezi İsyanı ve yaşamakta olduğumuz Rojava Devrimi vardır. Bu deneyimlerle birlikte herhangi bir rejimin sonlandırılması herhangi bir hükümetin istifası ile gerçekleşmedi. Ezilenlerin katılımıyla ve kendi irademizle gerçekleşen bu deneyimler karşısında şimdi tekrar irademizi temsili demokrasinin sandığına mı sıkıştıracağız? Paylaşma ve dayanışmanın gücüyle kendi yaşamımız adına karar alabilmenin çabasını sarf etmişken kazanılmış bu günlerden sonra yine biz ezilenler adına kararlar alacak, biz ezilenler adına bu kararları uygulayacak en kötü rejimden, en kötü hükümetten daha az kötüsü yeni bir rejimin ve hükümetin sadece bir oyununa mı indirgeneceğiz! Bu

devrim ve isyan süreçlerini görmezden gelerek gücüne güç katmak isteyen ya da bu süreçleri bir iktidar değiş tokuşu nasiplenmesi olarak gören partiler şunu bilmelidirler ki, başlangıcından bugününe sürmekte olan şeyi anlamamışlardır!

Taksim-Gezi İsyanı ve Rojava Devrimi sırasında alışkın olmadığımız yeni bir anlayış örgütlendi. Direniş ve isyan süreci özellikle yaşanan siyasi baskıya rağmen sokaklara çıkan, slogan atan ve karşı koymanın coşkusuyla direnen insanlar yarattı. Ancak yaşanan tüm bu süreçlerden sonra yenilenen bu yaşamlar nasıl bir yaşamsal ve siyasi mücadele sürdüreceklere, bu sorunun cevabı çok önemliydi. Çünkü gelecek günlerde seçimlerle birlikte göreceğiz ki tüm bu süreçlerin ezilenler açısından en önemli kazanımlarından birisi olan doğrudan demokrasiyi anlayamayan zihniyet, hep bildiği ve uyguladığı yöntemden yeniden dönecektir. Devrimin ve isyanın mücadelesini verenler, yaşamdaki çatlakları derinleştirirken; bunu anlayamayan zihniyetse STK'larına gönüllü, partilerine üye, sandıklarına seçmen aramanın peşine düştüler düşecekler. Unutmayalım bu süreçlerin ezilenlere yaşattığı gerçek şudur: Biri ya da birileri bizim adımıza karar vermeden, şimdi, şu anda her şeyi değiştirebilecek gücümüzün olduğu.

SANAL GERÇEK

Ece Uzun

eceuzun@meydangazetesi.org

Her geçen gün oyuncu sayısı binlere, on binlere hatta milyonlara ulaşan oyunlar.. Sims, Second Life, Dota 2 ve nicesi. Matrix filminin sahnelerinden öte hayatımıza giren bilgisayar oyunları, gerçek yaşantının dışında duyarlı hareketlere geçirmeyi, bireylerin kendilerine yepyeni bir yaşantısının kapılarını açmayı amaçlıyor.

İkinci Hayat mı, Gerçeklerden Kaçış mı?

Second Life, Snow Crash adlı bilim kurgu romanından esinlenerek geliştirilmiş bir simülasyon ortamıdır. Oyunun en önemli kuralı ise, sınırlarının olmaması. Kullanıcının yapacakları ise kendi hayal dünyası ve bu hayal dünyasının sınırlarını zorlaması üzerine kurulu.

Gerçek yaşantısından tamamen farklı olarak kurgulayabileceği bu dünyada birey, kendine bir avatar yaratır. Yarattığı bu karakter ile arkadaş edinebilir, sosyalleşebilir. Oyunun diğer kullanıcıları ile (oyundaki avatarlar ile) iletişime geçebilir, iş kurabilir, para kazanabilirler. Oyunda kullanılan para birimi ise Linden doları. 262 Linden doları 1 dolara denk düşer. Ayrıca kullanıcılar oyunda kazandıkları parayı gündelik yaşantılarında kullanabilir, hatta bu sayede "zenginleşebilir".

Başlangıçta ABD, İngiltere Brezilya gibi devletlerde kullanıcı sayısı milyonları aşan oyunun; şimdi ise dünya genelinde yaklaşık on milyon

kullanıcısı bulunmaktadır. Bir oyun kullanıcısı "Eğer akıl sağlığınız yerinde değilse, her anlamda bir yetişkin değilseniz, bu oyun sizi çok çabuk etkisi altına alır ve gerçeklik iskemlenizi altınızdaki çeker." diyerek tanımlıyor Second Life'ı.

Bir oyundan ziyade sanal gerçeklik olarak tanımlanan bu simülasyon sistemleri sayısı milyonları aşarken sanal gerçek ve "gerçeklik" kavramları, sorgulamak gereken bir durum olarak karşımıza çıkıyor.

Sanal Gerçeklik Nedir?

Sanal gerçeklik, gerçek dünyaya özgü bir durumun bilgisayarlar tarafından yaratılmış üç boyutlu simülasyonudur. Kullanıcı, yaratılan bu simülasyon ortamını üzerine giydiği çeşitli aygıtlarla duysal olarak da algılar. Ve bu aygıtlar sayesinde simülasyon ortamını denetler. Bu sistemin tümü, sanal gerçeklik (virtual reality) olarak tanımlanır.

"Gerçeğin yeniden inşası" olarak tanımlanan bu sistemler yoğunluklu olarak 90'lı yıllarda kullanılmaya ve geliştirilmeye başlanmıştır. Simülasyon sistemlerinin gelişiminden önce, 1940'ta ilk denemeleri başlayan yapay zeka, II. Dünya Savaşı sırasında Nazilerin Enigma makinesinin algoritmasını çözmek amacıyla kullanılmaya ve geliştirilmeye başlanmış, 70'li yıllarda Microsoft, Apple, IBM gibi büyük şirketler, bu sistemleri geliştirmeye devam etmiştir.

2000'li yıllara gelindiğinde özellik-

le bilgisayar oyunlarında rastladığımız sanal gerçeklik "ikinci dünyanın vaadi" olarak bireylere sunulurken, yaşamın her alanında kullanımının artması üzerine çalışmalar sürdürülmektedir. Özellikle eğitimde kullanılması, "yeni dünya"nın ayak seslerine kulak vermek adına kritik bir noktada durmaktadır.

Eski Dünya, Yeni Dünya

Medya felsefesine ilişkin teorileri ve sosyolojik tespitleriyle nam salan Jean Baudrillard simülasyon sistemlerine farklı açıdan bakabilmek adına önem taşıyor. Simülasyonların sadece bilgisayarlar tarafından yaratılmadığını söylerken, bugün televizyonlarda sürekli reklamlarını gördüğümüz Disneyland'den yola çıkarak simülasyonlara dair teorilerini ortaya koyuyor. Ona göre; korsanlar, canavarlar gibi gerçek dünyada olmayan şeylerden oluşan bu büyük oyun, aslında sistem içerisindeki görevini başarıyla yerine getirmektedir. İnsanları Disneyland'e çeken şey, Amerika'nın minyatürleştirilmiş şekline benziyor oluşudur. Disneyland'de otomobil otoparka park ediliyor ve birey kendini bin bir çeşit oyuncağın karşısında buluyor. Bu oyuncağın verdiği hazzın yanı sıra dışarıdaki hayatın aksine, içeride büyük bir sıcaklık, sevecenlik ve gülümseyen suratlar olmasıdır. İçerideki kalabalıkla otopark ise büyük tezatlık içerisindedir. İçerideki binlerce çeşit oyuncağın; insanları nehir gibi oradan oraya sürüklerken, dışarı çıkan insan yalnızlığına, gerçek yaşamdaki oyuncağına, yani otomobile dönüşmektedir.

Önceden halüsinasyon olarak tanımlanan sanrı, sanal gerçekliğin "gerçekliğini" yoğunluklu olarak kavrayabilmek adına oldukça etkili bir kavram. Sanrı "dış gerçekliğe ilişkin hatalı bir çıkarımın gerçekte varlığını iddia etme ve aksini kabul etme durumu" olarak tanımlanır. Sanal gerçekliğin bireyler ve toplumlar üzerindeki etki alanı da gerçekte var olmayan durumları varmış gibi göstermek, hissettirmek ve yeni bir gerçeklik yaratmak üzerine kuruludur. Sanal gerçeklik yalın gerçekliğe ne kadar yaklaşırsa o kadar başarılı sayılır. Gerçekleştirilmek istenen düşler, durumlar mevcut olan gerçekliğe sığmaz. Bu yüzden hep mükemmel ulaşma, mükemmeli hayal etme güdüsü taşır. Ve bitmek bilmeyen bir döngü oluşmuş olur.

Bireylere "ikinci bir hayat" vadeden sanal gerçekliğin yaptığı; bireyleri mevcut gerçeklerden uzaklaştırmak, mevcut gerçekleri görmezden gelecek hale getirmektir. Sistemin yarattığı dünyada, sistem içerisinde görmek istediklerini gören birey; gittikçe mevcut gerçeklikten uzaklaşmakta, kopmakta ve yalnızlaşmaktadır. Böylelikle de sistem kendini koruma altına almakta ve bireylerin düş dünyasına saldırarak yaşayamadıkları gerçekliğin bir tesellisini sunmaktadır.

Bireyin kendini kaptırdığı bu yeni dünya; var olan dünyadan, yani eski dünyadan kurtuluş değil, sistemin sağladığı seçenekleri takiben yapılan sahte bir kaçıştır.

Subliminal

Büşra Cengiz

busracengiz@meydangazetesi.org

İletişim denilen şeyin var olabilmesi için, iletişime açık en az iki canlıya ihtiyaç vardır. İletişim bu iki kişi arasındaki "etkileşim"den doğar. Sağlıklı bir iletişimin anahtarı ise az önce bahsettiğimiz "etkileşim" in ta kendisidir. Eğer bu olmazsa ya iletişim ortadan kalkacaktır ya da bu münasebetin kendisi "tek yönlü iletişim"e dönüşecektir. Biz buna "telkin" ya da komut" diyebiliriz. Tıpkı günümüzde olduğu gibi yukarıdan aşağı doğru örgütlenen toplumlarda "tek yönlü iletişim" favori iletişim biçimidir. Dünyaya sahip olduğunu düşünenler tebaalarına farklı yöntemlerle telkinlerde bulunurlar. "Çalış", "tüket" ve "itaat et"! Kimi zaman ve kimi yerlerde bunu doğrudan yapan efendiler kimi zamanda bunu gizli kapaklı yollarla yapmaya çalışırlar. Özellikle "Kitle İletişim Araçları" bu "tek yönlü iletişim" biçimini gizli kapaklı yöntemlerle uygulamak konusunda bir hayli ustadır.

Birden fazla yolla, başka bir deyişle, tekrara düşen telkinlerle yinelenen mesajlar, subliminal mesaj olarak adlandırılıyor. Akıllı ürün yerleştirmeden, çok hızlı görüntü verme yöntemine; resminin içine gizlenmiş kelimeler veya görüntülerden, alışlagelmiş sembollere kadar bir çok yöntemi olan subliminal mesaj gönderme, 1900'lü yıllardan bugüne kullanılagelmekte!

Gözümüzün gördüğü her görüntü, kulağımızın işittiği her ses ya da yaşadığımız her kokunun ancak çok

sınırlı bir kısmını algılayabiliyoruz. Ancak tüm bu veriler beynimizin bir köşesinde kaydediliyor ve depolanıyor. Mesela, merdivenleri çıkarken kaç tane olduğunu saymasak bile, bu sayılıyor ve kaydediliyor. İşte subliminal mesajların hedefi, algılamadığımız ama depolanan verilerin bölgesine yönelik oluyor.

Sübliminal mesaj denince akla gelen en önemli deneylerden biri, reklamcı James Vicary'nin takistoskop cihazıyla yaptığı deneydir. A.W Volkman tarafından geliştirilen takistoskop, bir saniyenin 1/3000'i gibi kısa bir sürede açılıp kapanan objektif kapağı sayesinde mesajlar (görüntü ya da resim) yansıtan bir film projektörüdür. Bir sinema salonunda gerçekleştirilen bu deneyde, projektörle yollanan "cola için ve mısır yiyin" mesajı salondaki mısır satışlarını % 57.8, cola satışlarını % 18.1 arttırmıştır. Günümüzde bu yöntem, filmlere gözümüzün algılamadığı ek kareler eklenmesine dönüşmüştür. 24 kareden oluşan videoya yerleştirilen 25. kare, gözün bu kareyi görmezden gelmesi yüzünden fark edilmez, ancak subliminal mesaj olarak algılanır

Hollanda Nijmegen Üniversitesinden Johan Karremans'ın bir çalışmasında susuzluğu gösteren konuları göstermiş ve bunlardan önce saniyenin binde biri sürede "Lipton" diye mesaj göndermiştir. Bundan sonra, deneklere bir içecek seçmeleri söylenildiğinde, %80 oranında "Lipton" mar-

kasını seçmişlerdir

Bir diğer belirgin örnek ise "Kuzuların Sessizliği" filminin afişindeki kelebekte saklıdır! Kelebeğin baş kısmında çıplak kadın bedenlerinden oluşan bir kurukafa vardır. Korku ve arzuyu aynı anda içeren bu mesaj, bizde filme dair bir merak uyandırır. Özellikle reklam filmlerinde, içecek şişelerinin, dondurma, çikolata ya da sandviçlerin fallik imgeyle tanımlanması sık kullanılan bir tekniktir.

2000 yılında ABD seçimlerinde G. Bush'un ekibi, rakibi Al Gore'u hedef alarak bir reklam filmi yapıyor. Reklam filminin bir bölümünde geçen bu-reaucrats kelimesinin rats (sıçanlar) kelimesi Al Gore'un yüzünün üstüne gelecek şekilde yerleştiriliyor.

Bu mesajların büyük çoğunluğu görsel yollarla verilse de kimi zaman farklı duyu organlarına yönelik mesajlarda üretilebiliyor. Yaşadığımız topraklarda dört, dünyada on beş adet şirket, sadece tüketici davranışlarını değiştirecek kokular üzerine çalışıyor. Giyim mağazaları, süpermarketler, AVM'ler bu kokularla donatılırken, kimi ürünlerde cezbedici kokularla ürünün tüketimini arttırmayı başarabiliyor. Girdiğiniz bir süpermarketin, ısısı, ışıklandırılması, çalınan müzikler ve raf dizilimi dahi sizi tüketime daha doğrusu daha çok tüketime davet ediyor.

Fakat mesele subliminal mesajlar olunca komple teorileri ile gerçekler

birbirine karışıyor. Özellikle yaşadığımız topraklarda her görüntüden bir anlam çıkarma kaygısı, "allah diyen aslan" tadında karikatürize edilerek önümüz sürülüyor. Bu "niyetli" okumalar, subliminal mesajlar gerçeğinin ciddiyetini tartışılır hale getiriyor. Çizgi filmlere yerleştirildiği söylenen "sex" kelimeleri, herhangi bir görüntüdeki herhangi bir silüetin "kahve falına" bakarcasına "çıplak kadın"lara benzetilmesi açıkçası meseleyi sulandırıyor. Hele ki bütün bunların dünyanın ahlakını bozmak için masonlar, yahudiler ya da illuminati tarafından yapıldığının iddia edilmesi ise meseleyi büsbütün inandırıcılıktan uzaklaştırıyor.

Fakat bu iddiaları bir kenara koyacak olursak, yıllardan beri insanları daha rahat kontrol altına almak için envai çeşit yol deneyen devlet adamlarının, kapitalistlerin ve reklamcılarının bu ve benzeri yöntemleri kullanmadıklarını söylemek en hafif tabirle saflık olur. Yaşamımızın göbeğine yerleşmiş tüketim malları onların üzerine sürülmüş cinsel çağrışımlar, kulağımızın ardında "tüket tüket" diye fısıldayan dış sesler, kafamızı kaldırdığımız her noktada yüzümüze çarpan reklamlar, politikacıların, patronların durmadan ürettikleri yalanlar, her gün ve her dakika bilincimize saldırmaya devam ediyor. Saldırının kendisi bilinci alt - üst ederken, bedenlerimizi ve yaşamımızı da kontrol ediyor. Gerçekler ise tüm bu makyajın ve karmaşanın ortasında bizler tarafından bulunmayı bekliyor!

Devrimci Anarşistler

Devrimci anarşistler parlamenter demokrasinin seçim sistemini, toplumsal adaletsizliklerin çözümlü olarak görmez, çünkü;

-Toplumsal devrimle hedeflenen, bütünüyle gönüllü örgütlenmelerden oluşan devletsiz bir toplumdur. Yani zora dayalı olmayan ve otoritenin olmadığı bir öz-örgütlülüktür.

-Bireysel iradenin temsilciler aracılığıyla teslimiyetine dayanan temsili demokrasi başta olmak üzere, anarşizm demokrasinin birçok biçimini reddeder.

-Temsilcilerin belirlenmesi, bireysel inisiyatifin denetlenmesinin imkansız olduğu bir üst organa devredilmesi anlamına gelir. Bu fiilen bireyin özgürlüğünün yadsınmasıdır.

-Oy hakkı, siyasal ve ekonomik eşitliğe ulaşmak için kullanılamaz. Çünkü bu burjuvazinin diktatörlüğünü destekleyen bir araç olarak kalmaya mahkûmdur.

-Seçimler sınırlı bir özgürlük alanıdır ve reformlarla, iktidarların verdiği küçük tavizlerle sınırlıdır.

-Mevcut siyasal hukuksal düzeni içselleştiren, "demokratik haklar" talep ederek radikal taleplerle başkaldırma potansiyelini yitiren muhalefet, sorunlarını uzlaşma yoluyla çözme arayışındadır.

Yukarıda anlatmaya çalıştığımız pratikler ezilenlerin 1930'lu yıllarda, İberya'da CNT-FAI'nin(Ulusal Emek Konfederasyonu-İberya Anarşist Federasyonu) öz-örgütlülüğü ile Katalonya ve Aragon başta olmak üzere, İberya genelinde; Mahnovistlerin Ukrayna'nın Golya-Polye bölgesinde Özgür Topraklar deneyiminde, Güney Amerika'da örgütlenen Zapatist köylülerin, doğrudan demokrasi ve özyönetim örneklerinde olduğu gibi yüzümüzü döndüğümüz, yaratmaya çalıştığımız doğrudan demokrasi deneyimleridir.

Bugün Kürdistan coğrafyasında gerçekleşmekte olan Rojava Devrimi ile oluşturulmak istenen deneyim yukarıdaki anarşist deneyimlerle benzerlikler taşımaktadır. Rojava'da bu süreç halkın doğrudan karar alma süreçlerine dahil olduğu, bölgede ekonomik, siyasi çıkarı bulunan devletlere, şirketlere ve iktidar odaklarına karşı girişilmiş büyük özyönetim deneyimidir.

Devrimci anarşistlerin, devrimci siyasal süreçlerden kastı, bu deneyimlerdir. Bu deneyimlerin hiçbirisinde devletin temsiliyet kurumları yoktur. Halkın doğrudan katılımı vardır ve yine halk alınacak tüm kararların uygulayıcısıdır. Doğrudan demokrasi ve öz-yönetimin uygulandığı bütün bu deneyimler, "yönetici" sınıfın ortaya çıkmasını engellemek amacıyla oluşturulur.

Seçim ismi verilen siyasal sürecin, toplumun siyasi, sosyal ve ekonomik ihtiyaçları için organize edildiği iddiasının gerçek olup olmadığının anlaşılmasında, bu gerçekliğin içindeki siyasal öznelerin kim ya da kimler oldukları ve bu siyasal öznelerin faaliyetlerinde neyi nasıl yaptıklarının anlaşılması önemlidir.

Parlamenter sistem, kendini seçmene göre ayarlayamaz. Günümüz kapitalist sistemi gibi parlamenter sistem de, ihtiyaçların azaldığı bir seyirde değil, tam tersine ihtiyaçların çoğaldığı bir seyirde meşrulaşır. Yani seçmenin ihtiyaçlarına göre değil, seçmen adına sonsuz bir ihtiyaç belirleme yöntemi izleyerek meşrulaşır.

Parlamenter demokrasiye inananlar, biz devrimci anarşistler oy kullanmadığımızda ve "oy kullanmayın" dediğimizde, bireyi önemsizleştirdiğimizi ve edilgenleştirdiğimizi söyleyerek, bizi siyasal etkisizlikle eleştirebilirler. Daha da ötesinde kandırmaca kampanyalarını, çalınan-yakılan oyları, tüm entrikaları anlattığımızda bizi siyaset-sizliğin aşırı şüpheliğiyle suçlarlar. Biz ise aslında herkes tarafından görülen ama her seçim dönemi görülmüyormuş gibi davranılan gerçekleri söylemeyi sürdürürüz.

Devrimci anarşistlerin yaratmaya çalıştığı siyasal gerçeklikle, devletin ve kapitalizmin siyasal gerçekliği zıttır. Dolayısıyla, devrimci anarşistlerin seçimlere katılmaması siyaset-sizlik değil, ilkesel bir tavidir. Oy verip/vermemeyi siyaset karşıtlığına indirgemek parlamenter demokrasiyi olumlayarak devletin kendi adaletsizliklerini gizlemeye yarayan bir yöntemdir.

Örneğin vereceği bir oy ile patronuyla kendini eşitleyen bir işçinin bu geçici politikleşmede kendi geleceği-

ne dair iradi bir eylem içinde olduğunu zannetmesi, kapitalizmin adaletsizliklerinin olağan algılamasıyla sonuçlanabilir. Her yeni seçim döneminde değişen, adaletsizlikler değil; sadece seçilenler olacaktır ve bu hep böyle tekerrür etmiştir, edecektir.

Siyasal olanla yaşamsal olanın ayrıştırılması, devletin ve kapitalizmin istediği bir ayrıştırma değildir. Ezilenler bu ayrışma nedeniyle gündelik yaşamın içerisinde karşı karşıya kalınan adaletsizlikleri siyasi bir tavırla karşılamaktan yoksun kalıyor. Çünkü temsili demokraside siyasal olan seçim süreçlerinde herhangi bir partiye oy atmaktır.

Devrimci anarşistler için yaşamsal olan siyasal, siyasal olan yaşamsaldır. Birey, içerisinde bulunduğu topluluğun kendisidir. Alınacak ve uygulanacak kararlarda edilgen değil doğrudan etkindir. Pasif siyasal bir özne değil, aktif siyasal bir öznedir.

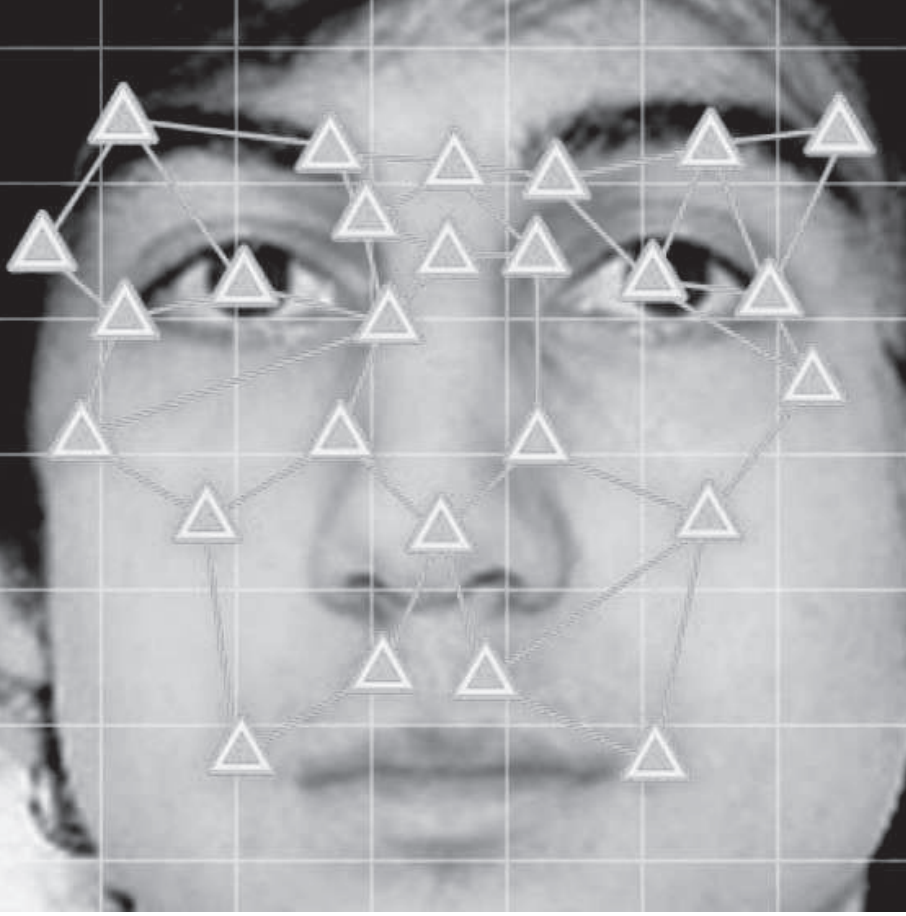
Anarşizmin tarihine bakacak olursak birbirinden değerli birçok deneyimde de böyle olmuştur. Anarşistler, siyasal alanda doğrudan demokrasinin işletildiği karar alma süreçlerini, kimi zaman mahalle ya da halk meclisleri, kimi zaman da kooperatifler ve sendikalar içinde deneyimlemiştir. Aynı zamanda yaşamsal olanı da yine bu deneyimlerin içine yedirerek gerçek kılmışlardır. Örneğin CNT sadece siyasal alanda mücadele eden bir sendika değil, üyesi olan işçinin yaşamsal dönüşümüne dair pratikleri olan bir örgütlenmedir. Devrimci anarşistler bugüne değin toplumsal ihtiyaçlar ile alakalı, öz-örgütlülüğe dayalı sosyal, ekonomik ve siyasal birliktelikleri savunmuşlardır.

Oy Kullanmaya Karşı Olmak Değil Oy Kullanmamak

Seçim çalışmalarına yönelik doğrudan ithamlar (bunlar hırsızdır, bunlar yalancıdır...) basit eleştirilerdir. Gerçek nedenlere odaklanmalıyız. Çünkü bu basit eleştiriler, eleştirinin muhatabını parlamenter sistem olmaktan çıkarak kendisini, siyaset yapanla özdeşleştirmek gibi bir hataya dayandırır. Kaldı ki bu tarz eleştiriler parlamentoda siyaset yapanların işidir.

Seçim süreçlerinde oy kullanmama çağrımızın nedenlerinden biri, devlete karşı mücadele çağrısı yap-

RETORİK

Didem Deniz Erbak
derbak@meydangazetesi.org

Yunanca rhetorikos yani hitabet kavramından türemiş olan bu kavram ilk kez Platon'un Gorgias adlı eserinde karşımıza çıkıyor. Retorik zaman içerisinde farklı düşünürlerce, farklı biçimlerde tanımlanmıştır.

Platon'a göre "hakikat yerine yanlısamları üreten bir konuşma türü" yani "yargı yerlerinde yargıçları, mecliste üyeleri, halk toplantılarında ve bütün yurttaş toplantılarında bulunanları sözle kandırma kudreti"dir. Aristoteles'e göre ise "herhangi bir bilimsel bilgi gerektirmeyen ikna metodu"dur. Bu alanda en çok düşünce üretmiş filozoflardan olan Aristoteles, retorik için üç ana kaynağı olduğunu; bunların, konuşmacının kendi karakteri, dinleyici grubun karakteri ve konuşmacının sözü kullanımını söyledi. Aynı şekilde retorik için yapılabilecek olan inandırma eylemi de, üç farklı boyutta şekillenir. Bunlar Ethos, Pathos ve Logos'tur. Bu evreler, aynı yöntemin birbiriyle bütün üç parçasıdır. Ethos, konuşmacının kendi konuşmasıyla karakterinin uyumudur. Konuşmacı dinleyicinin gözünde ne kadar tutarlıysa ve karakteriyle ne kadar paralel bir konuşma gerçekleştirirse o kadar inandırıcı olur. İkinci evre Pathos'tur. Bu evrede konuşmacı dinleyiciyle empati yapmak ve

bu doğrultuda bir hava yaratmak için uğraşır. Dinleyicinin pozisyonu odak noktasıdır. Üçüncü evre olan Logos ise anlatımın mantık ve kanıtlar çerçevesinde vücut bulduğu evredir. Aristoteles, retorik için kabaca böyle açıklamıştır.

Aristoteles sonraki çalışmalarında retorik için tekrar dönmüştür. Konuşma biçimlerini sınıflandırırken bahsettiği söylev türlerinden Adli Söylev'de ve Politik Söylev'de retorik için bolca kullanıldığını söyler. Politikacıların ve hukukçuların retorik kullanımı oldukça fazla kullanmasının en önemli nedeni, dinleyicinin pasif kaldığı bu konuşma biçiminde amacın inandırma ya da "kandırma" üzerine kurulu olmasıdır.

Farklı biçimlerde tanımlanmış olsa da en genel anlamıyla retorik etkili konuşma, inandırma ve ikna kavramlarıyla ifade edilmiştir. İkna; insanların inançlarını, tutumlarını, niyetlerini veya davranışlarını değiştirebilecek iletişim sürecidir. Bu süreçte, konuşmanın niteliğinde doğru veya yanlış olanın, gerçeğin bir önemi yoktur. Önemli olan, konuşmacının karşısındakini istediği şeye ne kadar ikna edebildiği, inandırabildiği, kandırabildiğidir.

Not: Bu yazıda retorik kullanılmamıştır!

maktır. Bu ilkesel olarak devlete karşı olmamızla ilintilidir. Diğer yandan oy kullanmama çağrımızın başka nedenlerinden biri de kapitalizme karşı mücadele çağrısı yapmaktır. Bu da ilkesel olarak kapitalizme karşı olmamızla ilintilidir.

Seçimler, bizi somut olandan uzaklaştırır. Biz ezilenleri belirli bir sürece hapseder. Bu sürecin kendisi tamamıyla bir illüzyondur. Bu illüzyonu layığıyla yerine getiren parlamenter demokrasi, onun uygulayıcıları devletin ve kapitalizmin içindeki çözümlenmeleri halkın talepleriymişçesine uygular ve dillendirirler. Ekonomik ve sosyal sömürüyü bu talepler çerçevesinde farklı söylemlerle meşrulaştırırlar. Seçim dönemi boyunca verilmiş tüm bu vaatler bir süreliğine yaratılan bu illüzyonda bir çözüm olarak sunulur. Halbuki devletin ve kapitalizmin seçim dönemleri dışındaki adaletsizlikleri, bu kısa süreli illüzyonda görünmez kılınır. Kapitalizme ve devlete karşı verilen mücadelenin bütünlüklü verilmesi gerektiğini düşünen biz devrimci anarşistler, bu yüzdendir ki ilkesel olarak seçimlere katılmayız ve oy kullanmayız.

Biz devrimin genel seçimlerle geleceğini düşünmüyoruz. Devrime giden yolda seçimleri, "ilerici" ya da "demokratik" bir aşama diye de nitelendirmiyoruz. Devrimden anladığımız, bütünlüklü bir mücadele ile yaratılacak olan toplumsal devrimdir. Yoksa meclistekilerin bir kısmının değişmesi ya da meclisteki hangi koltukta kimin oturacağını belirlemek değildir.

Farklı düşüncelerle anayasayı değiştireceğini ve devletin yapısını düzelteceğini vaat ederek başa gelenlerin bugünkü durumunu düşünelim. Bütün bu koşullarda meclise girip de yasalarla işi düzelteceğini söyleyen muhalefete de hatırlatalım: Siyaset üstü statü, hukuk üstü uygulamalar, askeri ve idari bürokrasi ve tüm benzeri uygulamalar her ne olursa olsun hiçbir iktidar adayının değiştirebileceği bir durum değildir. Çünkü parlamenter siyaset koltuğunu kapatan her iktidar için bu uygulamaları bir gereksinim olarak dayatır.

Bu değişmez iktidar yapılanmasıyla mücadele, yukarıdan aşağı inen yasalarla değil gücünü ezilenlerden alan toplumsal devrimle olur. Yüzümüzü dönmemiz gereken yer meclis değil ezilenlerin yaşam alanlarıdır. Ezilenlerin örgütlenmesinde de bu anlayış yıkılmadığı sürece yerine konabilecek yeni bir deneyimin üretilmesi mümkün değildir. Yaşadığımız coğrafyada toplumsal devrim iddiasındaki öz-örgütlülüklerin bu düşünceyle yakın ve uzak dönem stratejilerini belirleyip, buna uygun pratikler oluşturması gerekir. Biz devrimci anarşistlerin iddiası budur.

Seçimlerin Bir Başka Tarafı HDP

Yerel seçimler sürecinde vurguladığımız gibi, otuz seneyi aşkın bir süredir Kürt halkının özgürlük mücadelesindeki öznenin kim olduğu gerçeğini tekrar ve tekrar hatırlamak gerekir. Hatta Rojava Devrimi süreciyle bir kez daha düşünmek gerekir. Bu siyasal özne, halkın haklı mücadelesidir.

HDP'nin şu an içinde bulunduğu düzlemin arka planını iyi okumalıyız. Kürt halkının haklı mücadelesinde halkın öz örgütlülüğünün etkisi aşikardır. Otuz senelik savaş sürecinde verilen azimli mücadele ve bu mücadelede yaşanan kayıplar, bugünkü toplumsal mücadelenin meşruluğunun kaynağıdır. HDP'nin siyasal meşruluğu, başarılı siyasetçilerinin stratejilerine değil, Kürt Özgürlük Hareketinin tüm coğrafyaya yayılan toplumsal etkisine ve bu meşruluğun ardındaki halkın öz-örgütüne dayanır. Yine bu siyasal meşruluk parlamentoya değil, "terörist" yaftalamalarına rağmen sürdürülen mücadeleye dayanır.

Bugün HDP'nin "ilerici" ya da "demokratik" diye ifade edilen konumunun ardında, devlet manipülasyonlarıyla inkar ve imha edilen, katliamlarla yok edilen bir halkın somut mücadelesi vardır. Seçim sonuçlarında oluşacak bir sihirbazlığın karşısında ilk dikilecek olanlar da, dünden bugüne bu şiddet mekanizmasına karşı mücadele eden halkın örgütü olacaktır. O halde kabul etmek gerekir ki; seçim siyasetinin ötesinde ve onun öncülü olan bir siyasal gerçeklik vardır. Bu siyasal gerçeklik, devrimci siyasetin gerçekliğidir. Bu siyasal gerçeklik kendi siyasal alanlarını oluşturur ve bu siyasal alan içerisinde kendini gerçekleştirir; devletin siyaset alanlarında değil.

Bizim kabul ettiğimiz bu siyasal gerçekliğe karşın, devlet mekanizması ve farklı ekonomik ve toplumsal çıkar grupları, kendi gündemleri doğrultusunda sürekli bir "sivilleşme" vurgusu yapmakta, tek muhatap olarak HDP'yi işaret etmektedir. İktidar kendi siyasal gerçekliği içerisinde hareket eden, hareketleri bu siyasal alan çerçevesinde sınırlı olan bir muhalefet istemekte ve bunu demokrasinin şartı olarak göstermektedir. Üstelik "demokrasi için" öne sürülen bu şartlar, devletin saldırılarının ve katliamlarının sürdüğü bir ortamda dillendirilmektedir. Bu, devletin korkusunun devam ettiğini gösteriyor. Devletin korkusu, kendi siyaset alanının dışında hareket eden ve bu nedenle kontrol edemeyeceği bir toplumsal hareketin varlığına dayanıyor.

Devrimci anarşistlerin seçim süreçlerindeki ilkesel ve pratik tutumları, bu siyaset alanının dışına çıkmakla ilgilidir. Bizler -devrimci bir siyaset tarzını savunan her toplumsal muhalefetin yaptığı gibi- kendi siyasal alanlarımızı ve süreçlerimizi kendimiz yaratırız.

Anarşizmin tarihi boyunca halkların özgürlük mücadelelerindeki rolü, halkların öz-yönetimiyle oluşturduğu öz-örgütlülüklerle kurduğu dayanışma ilişkisinde belirginleşmiştir. Biz devrimci anarşistlerin de, her alanda yan yana olduğumuz Kürt halkı ve halkın öz örgütüyle kurduğumuz dayanışma ilişkisi ortadayken, HDP'ye oy vermek ya da oy vermemek ikilemi üzerinden yapılacak bir değerlendirmenin anlamı yoktur. HDP'ye Oy vermemeye ikiliği üzerinden şekillenen tartışmaların altı boştur.

HİLE

Uğur Akbaş

ugura@meydangazetesi.org

Oynamayı çok sevdiğimiz bir bilgisayar oyununda, geride kalmamak için aşamaları bir çırpıda atlayıp daha ileri düzeye geçmek istemiş; bunun için de o oyunun hilelerine başvurmuşuzdur.

Hile, elbette bir bilgisayarı kandırmak içinse sıkıntı olmayabilir; ama bütün bir yaşamda farklı farklı biçimde karşımıza çıkan, bazen farkında olmadan bizi aldatan hile durumları için aynı masumlukta konuşmak biraz zor.

En basitinden, peynir almak için gittiğimiz bakkalın, domates almak için gittiğimiz manavın terazisinin ibresinin ne kadar doğru gösterdiğinden asla emin olamayız. Hele de pul bibere kirermit tozu konulduğunu az çok biliyorsak. Kokusuz-tatsız meyveler, şişirilmiş piliçler, su karıştırılan sütler.. Pazarda, evde, markette kısacası her yerde yaşamımıza dahil olan ürünlerin çoğu, biz bilmemek de hilelidir. Bazen de hileyi açık açık gösterir mağaza ya da market sahipleri. Etiketlerde bir ürünün fiyatını, sonu 90 kuruş, 95 kuruş ya da 99 kuruşla bitecek şekilde hazırladıklarından, alıcılar üzerinde o ürünün fiyatının diğerlerine göre ucuz olduğu yanılsaması yaratılır bir güzelce.

En basit ve en yalın halde, bu gibi örneklerle hayatımıza girer hileler. Uygulandığı alanlara bağlı olarak, farklı kelimelerle birlikte ya da eş anlamlı olarak kullanılır. Aldatma, kandırma ve dolandırma gibi...

Günlük yaşamda sıkça kullanılan hile kelimesi sözlüklerde; "Birini aldatmak, yanıltmak için yapılan düzen, dolap, oyun, ayak oyunu, alavere dalavere, entrika" ve "çıkar sağlamak için bir şeye değersiz bir şey katma" olarak tanımlanıyor.

Hile ve hilekarlık geçmişte ender görülen davranışlar iken günümüzde çok sık karşılaştığımız bir durum. Hatta içinde yaşadığımız sistemin sürdürülebilmesini sağlayan yegane yapıtaşına dönüştü. Eskiden utanılacak, yüz kızartıcı bir şey olan hile, günümüzde ise yapılmadığında

şaşırlan bir olguya dönüşmekte. Makyaj bile bir hile sayılır. Siyah noktaları, kırışıklıkları, lekeleri kapatarak daha genç görünme isteği, makyaj malzemelerinin de desteğiyle belki de en sık kullanılan hile yöntemine dönüşüvermiş.

Sadece yoğun bir şekilde kapitalist tüketim kültürünün "güzellik" propagandasına maruz kalanlar değil; şirketler de makyaja gereksinim duyarlar. Bazen amaçları kendi varlıklarını daha değerli göstermek olabildiği gibi; bazen de, özellikle de vergi aylarında, zarar edermiş gibi göstermeye çabalarlar. Bunu da rakamlarda hile yoluyla elde ederler.

İzlediğimiz futbol oyunlarından ticaret yaşamına varıncaya dek her an bir hile örneğine rastlayabiliriz. O kadar yaygınlaşmıştır ki hile, internetten sipariş ettiğimiz bir şey elimize tastamam ulaşınca şaşırırız. Manavın selemize çürük elmaları değil de tazelerini koymasının mutluluk verici bir hal alır. Sütçünün sütünün susuz olması ise adeta bir sürprizdir. Dürüstlük ise bir utanç kaynağına dönüşmüştür artık. Yoksul, hile kullanmayan dürüstlerin arkasından küçümseyici ve acıyan bir tonla "o da dürüst işte" denilir. Artık hile, çağımızın davranış biçimi haline gelmiştir. Hile yapanlar diskalifiye edilmek bir yana baş tacı edilirler. Kazanmanın da kaybetmenin de yolu hileden geçer. Yaparsanız kazanır, yapmazsanız kaybedersiniz.

Hileye her yerde ve her konuda başvurulması tesadüf değildir. Kapitalizm kendi varlığını da aldatma üzerinden kurduğu için, hile, kapitalizmin her açıdan sömürmek, metalarını tüketirmek, kendisini zenginleştirmek ve insanları yoksullaştırmak için kullandığı, en eski ve yaygın yöntemlerden biridir. Dolayısıyla, kapitalizm de kendisini var eden sömürüyü gizlemek için hile yapar.

İnsanların birbirlerine güveninin kalmadığı günümüz toplumlarında, hilenin, aldatmanın, kandırmanın bu denli yaygın olmasından daha normal bir şey de olamaz sanırız.

MANİPÜLASYON

Gizem Şahin

gizem@meydangazetesi.org

Manipülasyon, insanları kendi bilgileri dışında, istemedikleri halde etkileme veya yönlendirme işlemidir. Manipülasyonlar, algılama ve öğrenme gibi zihinsel süreçlere etki ederek kişilerin davranışlarında veya fikirlerinde değişikliklere ve dönüşümlere neden olur.

Genellikle, insanların düşünce ve davranışlarını etkilemek için kullanılan planlanmış mesajlar bütünü olan zaman zaman propaganda ile aynı anlamda kullanılan manipülasyon; ancak, bireyi düşünme ya da eylem aşamasında edilgenleştirdiği için, olumsuz propaganda ile eş tutulabilir.

Çıkar elde etme uğruna bireyi edilgenleştiren farklı manipülasyon teknikleri, Nazi Almanyası'nda yoğun ve sistematik bir şekilde kullanılmıştır. Almanya'da 1933 yılında sırf insanlara kendi düşüncelerini kabul ettirmek ve halkın sadakatini kazanmak için özellikle de ırkçılık temelinde propagandalar yapılmış; propagandaların güçlü bir şekilde yapılması için de "Halkı Aydınlatma ve Propaganda Bakanlığı" kurulmuştur. Dr. Paul Joseph Goebbels'in sorumluluğundaki bakanlık, iktidarın kalıcılığı ve meşruluğu için gazete, dergi, kitap, miting ve toplantılar, sanat ve radyo gibi Almanya'daki her türlü iletişim aracının kontrolünü ele geçirmiştir. Nazi inançlarına veya rejime karşı tehdit oluşturan görüşler sansüre uğramıştır. Ayrıca en çok tercih edilen propaganda türlerinden biri olan korkuya başvurma yöntemi kullanılarak "Müttefikler Alman halkını yok etmeyi amaçlıyor" iddiası ile halkın desteğini ve sadakatini sağlamaya çalışmıştır.

Kapitalizmin rekabete dayalı çıkarıcı ekonomisi insanları daha kolay sömürebilmek için propaganda yerine halkla ilişkiler kavramını oluşturmuş ve geliştirmiştir. Manipülatif pek çok öge barındıran, olumsuz yönde propagandalar içeren halkla ilişkiler kavramı; kapitalizmin işleyebiliyor olmasına katkılarını sunmaktadır.

Kapitalizmin kurumlarının halkın birincil taleplerine "nesnel" yaklaşması üzerinden söylem üreten halka ilişkiler, sadece kendini tanımlaması ve anlamlandırmasıyla bile ciddi bir manipülasyon gerçekleştirmektedir.

Manipülasyon kapitalist sistem için güçlü bir araçtır. Gerçeklikten uzak olarak ürettiği bir takım olgular ve genellemelerle sistemin sorgulanmasının da önüne geçmektedir. Bu genellemelerden en önemlisi, bireyin özgürlüğü durumudur. Fakat bu özgürlük, kapitalizmin savunduğu şekilde rekabetçi ve çıkarıcı bireylerin özgürlüğüdür.

Bireyi edilgenleştiren olumsuz propagandanın ve doğal olarak manipülasyonun yayılması için çok farklı araçlar kullanılabilir; haberler, devletin resmi tarihinin yazılması, kitaplar, filmler, reklamlar, radyo, televizyon ve internet gibi...

Manipülasyon ve medya sıklıkla birlikte kullanılan iki kavramdır. Medyanın inandırıcılığı göz önünde bulundurulduğunda bu kullanımın nedeni daha iyi anlaşılabilir. Medya, yeni bir gerçekliğin yaratılmasında, dezenformasyon (bilgi çarpıtma) ve ilgisizleştirmede başarılı olmaktadır. Örneğin, bölünmüşlük yöntemiyle, kimi toplumsal ve siyasal olayların haberlerinin reklamlarla veya alakasız haberlerle kesilip dikkatlerin o konuda toplanması engellenir.

İktidar ve rant mücadelelerinde sıkça kullanılan manipülasyonla olumsuz bir propaganda hattı yürütülmektedir ve bu durum gerek devletlerin kendi tarihlerinin oluşumunda ve yazımında, gerekse sistemin meşruluğunu sağlayan "nesnel gerçeklik"lerde gizlenmektedir.

Tüm bu vurgulananlar üzerinden sorgulanması gereken; kapitalizmin ve devletlerin "nesnel gerçeklikleri"nin, manipülasyonlardan ne kadar bağımsız olabileceğidir. Manipüle edilmemiş bir gerçeklik arayışı olabilir mi?

İçinde olduğumuz seçim sürecinde, meseleyi sadece oy vermeye indirgeyenler, tam da iktidarların siyaset diliyle konuşmakta ve anarşizmin ideolojisinden habersizce tartışmaktadır. Anarşizmin seçimlere dair ortaya koyduğu; iradenin teslimi, özgürlüğün yitirilmesi, merkezîyet, iktidarı olumlamak, otorite, toplumsal muhalefetin alanının daraltılması ve siyasetin seçime indirgenmesi gibi eleştiriler önemsenmeden; yine anarşizmin orta koyduğu "doğrudan demokrasi" ilkesi ve yakın zamanda Rojava'daki devrim gibi toplumsal hareketliliklerin seçimlerle ilgisizliği göz ardı edilerek anarşistlere yöneltilen eleştirilerin de altı boştur.

Gerçekçi konuşalım, parlamenter demokrasi daha önce de vurgulandığı üzere "iyi devlet"i hedefler. Anarşizmse iyi devleti değil, devletsizliği hedefler. HDP'yi oluşturan muhalif kesimlerin içerisinde "devlet" mekanizmasının kendisiyle sıkıntısı olmayan kesimlerin "iyi devlet" hedefleri olabilir, hatta bu "iyi devlet"i seçimler yoluyla kendilerinin kuracağını savunanlar da olabilir. Bu kesimlerin siyasal perspektifleri ve stratejilerinin, biz anarşistlerin perspektifi ve stratejisiyle benzeşmeyeceği aşıkardır. Bu aynı zamanda ideolojik bir ayrımdır.

Kazanılabilir Kazanım Siyaseti

HDP'nin şimdiki konumundaki bir gerçeklikten bahsetmek zorunludur. Muhalefet, uzun süredir parlamento başarısı görmediğinden bir "kazanım"a odaklanmış durumda ve bu noktada HDP'nin barajı aşması, kazanım olarak görülüyor. Bu "kazanılabilir kazanım" odaklanmak "gerçekçi" olma gerekliliğiyle savunuluyor. Ancak göz ardı edilmemesi gerekir ki, "kazanılabilir kazanım" odaklanmış bir toplumsal muhalefet, devletin müsaade ettiği alanda top koşturmaya mahkumdur. Toplumsal muhalefetin buraya sürüklenmesi demek; "gerçekçi olmayan" Taksim-Gezi İsyanı'nı iskalamak, "gerçekçi olmayan" genel grevler yerine iş mahkemelerinde "sınıf mücadelesi" yürütmek, 1 Mayıs'ı devletin bahsettiği alanlarda "kutlamak" demektir. Bizler biliyoruz ki, devletin hukuku adaletsizliğin kurallar haline getirilmiş biçimidir. Bu adaletsizlik mekanizmasının kazanılabilir kıldığıyla yetinmek ve onun hukuk kuralları içerisinde hareket etmek bize bir şey kazandırmaz. Zira, kazanılabilir olan ezilenlerin lehine olsaydı, devlet onu kazanılabilir kılmazdı.

Ezilenlere kazandıracak tek siyaset, meşruluğunu haklılığından alan sokak siyasetidir. Sokak siyasetinin, sokağın meclise siyasetçi göndermesi demek olmadığını söylemeye gerek yok sanırız. Halkın kendi öz örgütlenmeleriyle oluşturduğu siyaseti yaratması sokak siyaseti. Meşruluğunu sokaklardan; ezilenlerin yaşam alanlarından alan muhalefetin temsiliyet tuzağına düşmemesi önemlidir. Toplumsal muhalefet açısından gerçek kazanım, sandıkta alınan oy sayısı ile ölçülmemelidir. Yunanistan'daki muhalefetin "seçim başarısı" tam da bu gerçeği göstermektedir. Syriza, temsiliyet tuzağına yukarıda da belirttiğimiz gibi düşmüş ve tam da kazandığını sandığı yerde kaybetmiştir. HDP'nin barajı aşmasını kazanım ölçütü alan muhalefet kaçınılmaz olarak Syriza'yla aynı yanılgıya düşecektir.

Bütün bunlar biz devrimci anarşistlerin parlamenter demokrasinin yarattığı durumdaysa mevcut hükümetin baskısını ve iktidarını pekiştirdiği bir dikta rejimini tercih ettiğimiz anlamına gelmez. Bizim vurgulamaya çalıştığımız şudur; ekonomik ve siyasi adaletsizlikler üzerinden yükselen bir işleyişte parlamenter demokrasi ve seçimler, ezilenler için bir aldatmaca ve tuzaktan başka bir şey değildir. Demokrasi ve adalet örtüsü altındaki bu sistem, siyasi ve ekonomik iktidar konumunda bulunanların, yani ezenlerin, ezilenler üzerinde kurduğu hegemonyanın, ezilenlerin özgürlüğünü yok etmek için kalıcılaşmasından başka bir şey değildir. Parlamenter demokrasi ve seçimlerin, ekonomik ve siyasi adaletsizliği ortadan kaldırmak için ezilenler tarafından kullanılabileceğini reddediyoruz. Parlamenter demokrasi ve seçimlerin, her koşulda halka düşman olan ekonomik ve siyasi iktidarların açık ya da gizli diktatörlüğünü, fiili olarak destekleyen bir araç olacağını düşünüyoruz.

DEVRİMCİ ANARŞİST FAALİYET'in 7 Haziran Genel Seçimlerine ilişkin hazırladığı metin.

BANDWAGON

Melisa Eskizerci

Doğada toplu olarak yaşayan birçok hayvan türü, kendilerini koruma ve hayatta kalma içgüdüleriyle "sürü"ler halinde hareket ederler. Sürünün dışında kalanların yaşama şansları ya çok azdır ya da hiç yoktur. Sürünün önünde bulunan hayvan, diğerlerine yol gösterir. Hepsini takip eder. Ancak çoğu durumda davranışları sorgulanmadığından, tüm sürüyü peşinden sürüklediği durumlarla da karşılaşılır. Yani içlerinden biri uçurumdan atarsa, diğerleri de peşinden gelir. Tüm sürü uçuruma atar kendini.

Sorgulamadan ortak davranış göstermek olarak adlandırabileceğimiz bu durum, yalnızca hayvanlarda görülmez, kendini en akıllı varlık sayan insanlar arasında da rastlanır. Peki, kendini bir koyunun muhakeme yeteneğinden kat be kat üstün gören insanda, nasıl oluyor da bu tür sürü davranışına rastlanabiliyor?

İnsan doğadan yabancılaştıkça, gittikçe daha da mülkiyetçi ve kapitalist ilişkilerin kaskacına hapsedildikçe, toplumsallaşmasında da ciddi sıkıntılar ortaya çıkar. Kendi bireyliğinin farkında olmayarak topluluk içinde yaşıyor oluşu, onu daha da güçsüz ve savunmasız kılar. Kendini ancak o toplum içinde var edebileceğini, o toplumda var olmasının da o toplumun genel davranış kalıplarını benimsemesi ya da çoğunlukla sorgulamadan sahiplenmesi sayesinde olacağını düşünür.

Kendini başlangıçta farklı ya da özel olarak düşünen insan, gün geçtikçe kapitalizmin açık ya da gizli saldırılarının hedefi olmaktan kurtulamaz. Her gün reklamlarla, medyayla algılarına saldırılan insan, gittikçe kendisi olmaktan uzaklaşır. İçinde bulunduğu topluluğun davranışlarını taklit etmekte, tekrarlamakta bir problem görmediği gibi böylesinin daha kolay ve "güvenli" olduğunu düşünür. Artık o da topluluğun alışkanlık, düşünce ve değer yargılarının devamı haline gelmiş, sürünün bir parçası olmuştur.

Kendilerini insanın düşünce ve iradesinin üzerinde gören kişiler, topluluklar, ideolojiler ve bunlardan beslenen en büyük yapı olan devlet, kalabalıkları egemenliklerinde tutmak için her yöntemi kullanır. Adaletsizliklerin üzerine kendini inşa etmiş olan bu totaliter yapı, insanların kontrolsüz ve denetimsiz olmalarını kendisine bir tehdit olarak görür. Ya bu tehdit unsurlarını fiziken ortadan kaldırır, ya da kalabalıkları denetimi altına alır. Toplumunu bir sürüye çevirirsen idare etmesi de o kadar kolay olur (Bu topraklarda kendisine çoban diyen bir politikacının başbakanlık ve cumhurbaşkanlığı yapacak kadar yükselebileceğini hatırlayalım).

İnsanların kalabalıklara sorgusuz güveni ve dahi olma isteği, tam da popüleritenin ve moda olanın temel aldığı bir şeydir. Kalabalıkların daha iyi olduğu duygusu kendisini hiç de sevmediği bir müzik grubunu dinler, hiç tutmadığı bir futbol takımını destekler, hiç desteklemediği bir siyasi partinin mitinglerine katılır bulabilir. Çünkü popüler olan, moda olan daha çok tercih edilecektir. Ve bir süre sonra da neyi neden yaptığını unutup sadece onun içinde bulunmayı isteyecektir. Neticede, toplu hareket eden insan, mitinglerde Ali İsmail'in annesini yuhalar duruma da pekala gelebilir olacaktır.

Devletin kirliliği propagandalarına maruz kalan kişiler, bir süre sonra devletle aynı dili konuşmaya başlarlar. Bu konuda devletin baskı ve zor aygıtları da kişinin bu noktaya gelmesini çabuklaştırır. İstekleri, beğenileri, kültürleri, dilleri, yaşama alışkanlıkları farklı olanlar, büyük sürü için bir tehdit olduklarından, bir tür mahalle baskısı ile ortadan kaldırılmaları mübahtır. Çünkü, sürüye uymayan, sürüyü bozacağı için istenmez. Söz konusu sürüyse, gerisi teferruattır. Öyle ki, Türk olmayanların başına neler geldiğini gören bir kimse, "Ne Mutlu Türküm Diyene"yi daha "içten" söyler.

İnsanların önünde iki seçenek olsa ve bunlardan birini seçmeleri istense, kararı, toplumun büyük kısmının üzerinde yoğunlaştığı seçenek etkilemez mi? Yoksa bu topraklarda, eski bir darbeci generali yüzde doksan iki ile cumhurbaşkanı seçilmezdi!

Birey, kendini sürü psikolojisinden ayıran en temel özelliğini, akıl ve muhakeme yeteneğini devlet ve kapitalizmin otoritesinde kullanamaz. Bu iki otoritenin uygun gördüğü davranışları herkes yapıyor diye yapmaya başlar. Tüketmemeyi düşünmez mesela, neyi tüketeceğini düşünür. Aynı şekilde devletsiz ve yasadışı bir yaşam düşünmez. Devleti temsilen hangi hükümeti seçeceğini ya da yasaların nasıl olması gerektiğini düşünür. Devlet ve kapitalizm telkinde bulunduğu davranışlarla bizleri kendi otoritesine alır ve devamlılığını sağlar. Bizleri tek tipleştirerek bizden bir sürü yaratır.

Hayvan ya da insan. Bizi kendimiz olmanın dışına iten, kişiliksizleştiren, yok sayan her yaşam biçimi, bizi bir sürünün parçası haline getiriyor. Bütün davranışlarımızı da bu sürünün liderinden beklemek, uçurumdan atılmaktan farksızlaşıyor. Günün birinde, gerçekten bizi kendi savaşlarına kurban etmeyeceğinin de garantisi yok.

İstanbul'da 23 Kişi Vicdani Reddini Açıkladı

İstanbul'da 15 Mayıs Vicdani Retçiler Günü'nde Vicdani Ret Derneği'nin Galatasaray Meydanı'nda düzenlediği basın açıklamasıyla, 23 kişi vicdani reddini açıkladı. Lise Anarşist Faaliyet ve Anarşist Gençlik'te 'Militarizmi Reddet' pankartıyla Tünel'den Galatasaray Meydanı'na bir yürüyüş gerçekleştirdi. Burada Vicdani Ret Derneği ile bir araya gelerek basın açıklamasına katıldı.

Basın açıklamasını okuyan VR-DER Eşbaşkanı Gökhan Soysal, açıklamada yakın zamanda ölen Kenan Evren'in yaşamları gasp eden militer kültürün sürdürücüsü oldu-

ğunu hatırlatarak "Dünden, bugüne, şiddetini miras bırakan cuntacılar, bizleri yok sayarak, yaşamlarımız üzerinden iktidarlarını daim kılmak isteyen ordulara karşı direniyoruz" dedi.

Askeri darbeden bu yana 33 yıl geçse de hiçbir şeyin unutulmadığını vurgulayan Soysal, "Şimdi de, katillere bu şekilde söylüyoruz. 'Reddetmeyelim de katil mi olalım, vicdani retçiyiz, netekim" diye konuştu.

Yapılan basın açıklamasının ardından 23 kişi "özgür bir yaşama olan inancım reddediyorum" diyerek vicdani reddini açıkladı.

İzmir'de 4 Kişi Vicdani Reddini Açıkladı

İzmir Vicdani Ret Platformu üyeleri, 15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler Günü dolayısıyla düzenledikleri basın açıklamasında, devletlerin savaş politikalarına karşı barış vurgusu yaparak, vicdani ret açıklamaları gerçekleştirdi.

"Reddet, Diren, Hayır De Askere Gitme" yazılı pankartla Alsancak Astsubay Misafirhanesi önüne yürüyen vicdani retçiler, gerçekleştirdikleri basın açıklamasının ardından vicdani ret açıklamaları gerçekleştirdiler.

Ankara ve Eskişehir'de 5 Kişi Vicdani Reddini Açıkladı

15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler Günü'nde Ankara'da Atlas Arslan; Eskişehir'de ise Alper Sapan total reddini, Sitem Gündüz vicdani ve total reddini, Birsen Durmaz ve Gamze Çukurcu vicdani reddini açıkladı.

Vicdani ret açıklamalarından son-

ra Eskişehir ve Ankara Anarşi İnişiyatı, "Ölüm Değil Yaşam İçin Reddet" yazılı pankartla, ortak bir basın açıklaması gerçekleştirdi. Açıklamada, "İktidarların menfaatleri için var ettiği militarist zihniyete karşı özgür yaşam" vurgusu yapıldı.

Filistinli Mustafa Esad İsrail Ordusunda Savaşmayı Reddetti

Filistinli Dürzi genç Mustafa Zuhduddin Esad, Ramallah Kültür Sarayı'nda düzenlenen bir etkinlikte, kendisinin de yer aldığı müzik dinletisinin ardından yaptığı açıklamada, "İsrail ordusunda askerlik yaparak kendi milletim olan Filistinlilere silah doğrultmam" dedi.

Karşılaşacağı her türlü dayatmaya ve tutuklamalara hazır olduğunu

vurgulayan Esad, "Benden önce abim Ömer de askerlik yapmayı reddetti ve 7 kere tutuklanıp, 160 gün tutuklu kaldı. Buna rağmen direnen İsrail ordusunda askerlik yapmadı. Ben de böyle bir durumla karşılaşmaya hazırım. Biz bu terbiye üzerine yetiştirildik. İsrail'deki Dürzilere diyorum ki siz bunu yapabilirsiniz. Orduda askerlik yapmadan daha iyi bir gelecek inşa edebilirsiniz" dedi.

Silah Fuarına Karşı Antimilitarist Eylem

İstanbul TÜYAP'ta düzenlenen IDEF 2015 Savunma Sanayii Fuarı, Vicdani Ret Derneği tarafından protesto edildi.

"Savunma Değil Katliam Fuarı / Militarizmi Değil Barışı Savunuyoruz" yazılı pankart ile fuar önünde bir açıklama yapmak isteyen Vicdani Ret Derneği üyeleri, fuar önünde bekleyen sivil polisler tarafından engellenmek istendi.

Polisin engellemelerine ve "fuar önüne gitmeniz sizin can güvenliğiniz için riskli" tehditlerine rağmen basın açıklamasını gerçekleştiren Vicdani Ret Derneği üyeleri ve antimilitaristler, fuarda tanıtılan son model silahlara, bombalara ve tanklara karşı, "Unutmayın, bütün bu silahlar her gün, dünyanın dört bir yanında insanları öldürmek için kullanılıyor. Hedef olma sırasının ne zaman size geleceğini asla bilemezsiniz. Militarizm öldürür" açıklaması yaptı.

Vicdani Retçiler Gününde 318. Madde ve GBT Konuşuldu

Vicdani Ret Derneği, 15 Mayıs Dünya Vicdani Retçiler Günü kapsamında düzenlediği basın toplantısında, "halkı askerlikten soğutma suçu" olarak bilinen 318. maddeyi ve vicdani retçilere yönelik bir tehdit olarak işletilen Genel Bilgi Tarama (GBT)'sini masaya yatırdı.

VR-DER Eşbaşkanı Merve Arkun'un yaptığı açılış konuşmasının ardından başlayan basın toplantısında dernek üyelerinden Ercan Aktaş 318. maddeye ilişkin hazırladığı sunumu paylaşıırken, dernek üyesi Oğuz Sönmez ise GBT'ye dair hazırladığı sunumun detaylarından bahsetti. Toplantıya katılan vicdani retçi Mehmet Ali Başaran ve avukat Davut Erkan, maruz kaldıkları 318 soruşturmalarından bahsederken; vicdani retçi Mehmet Lütfü Özdemir de GBT uygulamaları ile vicdani retçilere yönelik olarak işletilen sistematik baskıya değindi.

Ermeni Soykırımı'nın "100". Yılında Sevag Şahin Konuşuldu

4 yıl önce, Batman'ın Kozluk ilçesinde zorunlu askerliğini yaparken katledilen Sevag Şahin Balıkcı'nın da ölüm yıldönümü olan 24 Nisan günü, Ermeni Soykırımı'nın 100. yılında, Vicdani Ret Derneği'nin Kadıköy'de bulunan ofisinde soykırım ve şüpheli asker ölümleri tartışıldı.

Sevag Şahin Balıkcı'nın annesi Ani Balıkcı, babası Garabet Balıkcı ve Nor Zartonk İniyatifi'nden Murad Mihç'i'nin konuşmacı olduğu etkinlikte, Ermeni Soykırımı, şüpheli asker ölümleri ve tüm bunları besleyen militer kültür konuşulurken; aradan geçen 100 yılın ardından, soykırım hala sürüyor vurgusu yapıldı.

Savunma Değil Katliam Fuarı

Merve Arkun

arkunmer@meydangazetesi.org

Balistik füze sistemleri, topçu roketleri, insansız hava araçları, karakol ve çıkartma gemileri, zırhlı muharebe araçları, mayına dayanıklı araçlar, uçaksavar topları...

Siz hiç bir hücum botunu ya da lazer güdümlü bomba sistemlerini yakından görmüş müydünüz? Peki ya saniyede binlerce mermiyi kilometrelerce uzağa ateşleyebilen silahları ya da havada hedefine doğru yönünü değiştirebilen özellikli olan mermileri?

Erdoğan'ın açılışını "tüm insanlığa hayırlı olsun" sözleriyle yaptığı IDEF 2015 fuarından, açmak gerekirse International Defence Industry Fair yani Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı'ndan söz edeceğim şimdi. Kimilerini yukarıda yazdığım nice askeri araçların/silahların tanıtımının yapıldığı, Mayıs ayının başında, TÜYAP Fuar Alanı'nda gerçekleştirilen fuardan.

1993 yılından bu yana Türkiye'de düzenlenen IDEF, "dünyanın en büyük dört savunma fuarından biri" olarak biliniyor. Bu sebeple de silah şirketlerinin ve üreticilerinin, devletlerin, daha fazla insanın hayatını almak için "savunma" adı altında ölüm teknolojileri geliştirenlerin buluşma noktası. Bu yıl da, üç gün süren fuarda, 53 farklı ülkeden, "savunma" sanayinde adı bilinen 781 şirket ürünlerini sergiledi; alıcı olarak, gelen onlarca genelkurmay başkanı, savunma bakanları, ordu ve donanma komutanları, fuar boyunca sayısız satış ya da sipariş anlaşması imzaladı. Ölüm teknolojilerinin bu denli aleni pazara çıkarıldığı bu fuarın, tüm insanlığa, hayırdan öte, aslında ölüm ve katliam getireceği kaçınılmaz bir gerçek.

İlk modern ordunun oluşturulmaya başladığı 19. yüzyıldan bu yana, en son savaş teknolojilerinin sergilendiği ve alıcısının beklendiği bu tarz fuarlar, isminde vurgulanan "savunma"nın aksine bir "saldırı fuarı". Gerçekten de, bu yılki fuarda tanıtımları yapılan, ASELSAN'ın geliştirdiği yeni nesil tanksavar füze sistemleri, hedefini kilometrelerce öteden saptayan ve gönderdiği enerji ile hedefini katleden yine ASELSAN bandrollü "milli lazer silahı", TSK'nın envanterlerinden olan ATAK helikopterleri, üretici şirket müdürünün de tanımıyla "tam bir taarruz aracı" gibi ürünlerin, savunma amacından çok saldırı niteliği taşıyor olması da bu tespiti doğrular nitelikte.

Londra'da düzenlenen ve dünyanın en büyük savunma sanayi fuarı olan, Uluslararası Savunma ve Güvenlik Ekipmanları Fuarı'nda bundan birkaç yıl önce tanıtılan ürünler de, savunma adı verilen fuarların gerçek yüzünü göstermesi açısından önemli. Çünkü, Birleşmiş Milletler'in, beş yıl önce hazırladığı konvansiyon ile yasakladığı "misket bombaları", yine BM üyesi devletlerin de katılımcısı olduğu bu fuarda açılan stantlarda tanıtılmıştı. Özellikle Filistin topraklarında yoğun olarak kullanı-

lan misket bombaları, dağıldığı bölgede uzun süre kalması ve tıpkı mayınlar gibi yoğunluklu olarak çocukların katledilmesiyle biliniyordu. Aynı fuarda tanıtılan tek saldırı aracı misket mayınları değildi elbet. Fuarda tanıtılan ve tanıtım broşürleri dağıtılan işkence aletleri de, basında çokça ses getirmişti. Silah üreticisi şirketlerle savaş politikaları üreten devletleri bir araya getiren fuarın yöneticileri ise "durumdan habersiz olduklarını" söyleyerek soruşturma başlatılacağını söylemişti.

Dünya çapında birçok farklı yerde düzenlenen savunma fuarlarının Türkiye ayağı olan IDEF, katılıma açık olduğu süre boyunca, birçok silah üreticisi şirkete ev sahipliği yaptı; sayısız askeri anlaşmaya zemin sağladı. 2014 yılında, dünya çapında yapılan ve toplamı 5 trilyona yaklaşan askeri harcamalar giderek artmaktayken, IDEF de bu harcamaların toplamını arttıracak nice "ileri savunma teknolojilerinin" tanıtıldığı ve sınır ötelere yayıldığı bir merkez oldu.

Savaş karşıtları, dünyanın dört bir yanında düzenlenen savunma fuarlarına yönelik anti militarist eylemler gerçekleştirmekteyken; İstanbul'daki savaş karşıtları da TÜYAP'ta düzenlenen katliam fuarına karşı bir eylem gerçekleştirmek istediler. Ancak silah tüccarları ve devletler, yollarına konulacak taşlardan öylesine korkuyorlardı ki; İstanbul'da düzenlenen fuara karşı eylem yapmak isteyen savaş karşıtlarının ve vicdani retçilerin yolları, fuar içerisinde katliam makinalarını tanıtan devletlerin polisleri, gözaltı araçları, TOMA'larıyla kesildi. Eylemi engellemek istemelerinin gerekçesi ise "can güvenliğiniz riske girebilir"di.

Milyonlarca insanın yaşamını katleden; halkların yaşam alanları gas eden; devletler ve silah üreticileridir. Köylerin boşaltılmasının, sayısız insanın göçe zorlanmasının ve "can güvenliklerinin riske edilmesinin" sebebi de... IDEF ve benzeri fuarlarla yapılmak istenen şey, bunun yalnızca somutlaşmasını sağlamak değil; aynı zaman da meşrulaşmasına da zemin sağlar. Savunma ardına gizlenen "saldırı" çıkar ve anlaşmaları sayısız katliamın belki de ilk aşaması olmaktadır.

Militarizm daha güçlü silahlara, daha güçlü silahları üreten şirketler de militarizme muhtaç. Bu döngüden ve katliamların mimarı bu ilişki biçiminden kurtulabilmenin tek yoluysa, silah üreticisi şirketlere ve savaş politikası üreten devletlere karşı mücadele etmektir. İnsansız hava araçları için hedeflerini otomatik olarak seçip ateş eden yapay zeka sistemleri, saniyede binlerce mermiyi kilometrelerce uzağa ateşleyebilen silahlar ve havada hedefine doğru yönünü değiştirebilen mermiler geliştirilip, yeni katliamların planları katliam fuarlarında normalleştirilirken; savaş karşıtları ve anti militaristler, tüm bunlara karşı, ne pahasına olursa olsun mücadele etmeye devam edecektir.

Kullan-at Kılavuz

Kapitalist işleyiş içerisinde zaman zaman kullanılabilir ama paylaşma ve dayanışmayla örülü özgür dünyada hiçbir şeye yaramayacak bilgiler...

VİCDANİ RET HAKKI ve HAKKIN KULLANILMASI

VİCDANİ RET HAKKI ve HAKKIN KULLANILMASI

Zorunlu askerliğe karşı olan yüz binlerce insan, kullanabilecekleri hukuksal bir yol olmadığını düşündükleri için kaçak yaşamayı seçmektedir. Ancak aşağıda izah etmeye çalışacağımız üzere "vicdani ret" bir insan hakkıdır ve bu hakkı kullanmak için elimizde yasal imkanlar da vardır.

Vicdani ret hakkı, "din ve vicdan özgürlüğü" hakkından türeyen bir haktır. Bu hak kişilerin, dini veya vicdani itirazları sürerek askerlik yapmaktan imtina edebilmesini ifade eder. Birleşmiş Milletler Medeni ve Siyasal Haklar Sözleşmesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi başta olmak üzere birçok insan hakları belgesinde düzenlenen bu hak, sözleşmelerin tarafı olan tüm devletleri bağlar. Türkiye de bu sözleşmelere taraf olduğundan bu hakkı vatandaşlarına etkili bir şekilde tanımak yükümlülüğü altındadır.

Anayasa'da din ve vicdan özgürlüğü bir hak olarak tanınmış olmasına rağmen, bu hakkın bir görünümü olan vicdani ret hakkı ne Anayasa'da ne de yasalarda düzenlenmiş değildir. Buna karşın, Anayasa'nın 90. maddesine göre, temel hak ve hürriyetlere dair uluslararası sözleşmelerle iç hukuktaki düzenlemeler birbirinden farklı ise, iç hukuk düzenlemeleri değil, sözleşme hükmü uygulanır. Bu nedenle, iç hukukta bir düzenleme olmasa da, herkesin vicdani ret hakkına sahip olduğunu söylemek hukuksal olarak doğru olacaktır. Sözleşmeler hem idareyi hem de mahkemeleri bağlar.

Devletin yükümlülüğü, insan haklarının kullanılabilmesi için gerekli önlemleri almayı da kapsar. Buna devletlerin "pozitif yükümlülüğü" adı verilmektedir. Zorunlu askerliğin olduğu ülkelerde, kişilerin dini inançları veya vicdani kanaatleri ile askerlik yükümlülüğü birbiri ile çatışabileceğinden; yani zorunlu askerlik din ve vicdan özgürlüğü hakkını ihlal edebileceğinden, devletin vicdani retçiler için askerlikten muaf tutulmalarını sağlayacak bir mekanizma oluşturması gerekir. Eğer devlet, bu yükümlülüğünü yerine getirmemişse bu da hakkın ihlali anlamına gelir.

Türkiye'de vicdani retçilerin askerlikten muaf tutulmak için başvurabilecekleri bir yol, mevzuatta yer almamaktadır. Vicdani retçilerin tüm başvurularında da devlet kurumları tarafından "hukukumuzda böyle bir düzenleme yoktur" şeklinde özetlenebilecek cevaplar verilmektedir. Bu aşamada karşımıza, teorik olarak sahip olduğumuz bu hakkı, pratikte ne şekilde kullanabileceğimiz sorunu çıkmaktadır.

İlk akla gelebilecek yol, idareye yani Milli Savunma Bakanlığı'na askerlikten muaf tutulmak için başvuru yapmak ve idarenin vereceği ret kararından sonra, Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde (AYİM) iptal davası açmaktır. Ancak, bu konuda AYİM tarafından verilmiş en az bir olumsuz karar bulunmaktadır. Bu nedenle kabul etmek gerekir ki, idari dava yolu etkili bir yol değildir ve Anayasa Mahkemesi'ne (AYM) bireysel başvuru dışında kullanılabilir etkili bir yasa yolu bulunmamaktadır.

ANAYASA MAHKEMESİNE BİREYSEL BAŞVURU

AYM'ye başvurmak için Anayasa ya da uluslararası sözleşmelerde düzenlenen bir hakkınızın ihlal edilmiş olması, bu şekilde "doğrudan mağdur" olmuş olmanız gerekir. Ancak yerleşmiş içtihatlar göre "potansiyel mağdurlar" da bireysel başvuru yoluna gidebilirler. Potansiyel mağdur, bir hakkı ihlal edici nitelikte olan kanun ya da benzeri düzenleyici işlemler, henüz kendileri hakkında uygulanmamış da olsa, yakın gelecekte uygulanması söz konusu olacak kişileri ifade eder.

Örnekeleyecek olursak yoklama kaçağı ya da bakaya olduğu için hakkında yakalama emri çıkarılan veya cezaya çarptırılan kişi doğrudan mağdur iken yaşı nedeniyle henüz askere çağrılmamış ancak çağrılacağı kesin olan kişi ise potansiyel mağdurdur. Her iki durumda da AYM'ye bireysel başvuru yapılabilir. AYM'ye başvuru konusunda Vicdani Ret Derneği (VR-DER) ücretsiz hukuksal destek sunmaktadır.

Bu konuda AYM'ye yapılmış değişik başvurular olsa da bu başvuruların herhangi birinde verilmiş bir karar bulunmadığından, başvuruyu güçlendirmek için başvuru öncesinde bazı makamlara başvurular yaparak buralardan gelen cevapları dilekçeye eklemek etkili olacaktır. Bu kapsamda bazı önerilerde bulunmak gerekirse;

- Öncelikle Milli Savunma Bakanlığı, Askerlik Daire Başkanlığına ya da bağlı bulunduğu Askerlik Şubesi'ne dilekçe verin. (Dilekçe örneği için bakınız: davuterkan.av.tr/vicdani-ret-dilekcesi/)

- BİMER'e internet sayfası üzerinden başvuru yapın, kısa sürede mail ya da mektupla olumsuz bir cevap alacaksınız. (www.bimer.gov.tr/Forms/pgApplication.aspx)

- Bunun dışında şu kurumlardan birine başvuru yapabilirsiniz:

Türkiye İnsan Hakları Kurumu (<http://www.tihk.gov.tr/tr/basvuru>),

TBMM İnsan Hakları Komisyonu (www.tbmm.gov.tr/komisyon/insanhaklari/basvuru.htm),
Ombudsmanlık (www.ombudsman.gov.tr/content_detail-352-625-basvuru-formu.html).

- Yine illerde Valiliğe bağlı, İlçelerde ise Kaymakamlığa bağlı İnsan Hakları Kurulları bulunmaktadır, buralara da başvuru yapabilirsiniz.

- Vicdani ret açıkladıysanız, açıklamaya dair VR-DER web sayfası çıktısını, varsa gazete kopyası ile VR-DER üyesi iseniz dernekten üyeliğinize ilişkin belgeyi de dilekçenize ekleyebilirsiniz.

AYM, hakkınızın ihlal edildiğine karar verdiği takdirde; bu kararın gereği olarak idare, askere almaya dair işlemleri durdurmak zorunda kalacaktır. Ve yasa koyucu da, vicdani ret hakkını tanıyan bir düzenleme yapmak zorunda kalacaktır.

Vicdani ret hareketi, geçmişten bugüne yürüttüğü mücadelesiyle hukuk alanında belirli kazanımlar sağlamıştır. Bunlardan başta geleni, vicdani ret hakkının din ve vicdan özgürlüğünün bir parçası olduğunun uluslararası mekanizmalarca kabul edilmiş olmasıdır. Şimdi yapılması gereken, iç hukuk mekanizmalarını zorlamak ve hakkın tanınmasını sağlamaktır.

MİLİTAR

Burak Çiçek: "Bir Anarşist olarak çocukluğumuzdan itibaren kendi otoritesini, terörünü bizim gözümüzde meşru kılp bizim de bunların bir parçası olmamız için bizi yozlaştırmak isteyen devletlerin silahlarını tutmayı, üniformalarını giymeyi, bayraklarının altında marş söylemeyi, emir komuta zincirinin bir parçası olmayı, devletlerin katliamlarla çizdiği sınırların bekçiliğini yapmayı ve tüm bunların propagandasını yaşantımda yaşatmayı, hayatımızın her yerine girmiş militarizmi özgür bir yaşama olan inancımın reddediyorum."

Aylin Sal: "Anarşist bir kadın olarak; erkeğin orduya, kadının da erkeğe köle olduğu bu ataerki militarist anlayışı ve bunun bir yaşam biçimi olarak dayatılmasını, özgür yaşama olan tüm inancımın reddediyorum."

Zeynel Çuhadar: "Devleti, en küçük kalıntısına dek yeryüzünden silmek, kökünü kazımak için mücadeleye verdiğim yaşantımda, militarizme ve onun itaat kültürüne yer yok. Ezilenlerin özgürlük mücadelesinde her zaman ezilenlerin safında yer alan devrimci anarşist, anti-militarist bir birey olarak devletlerin ordularında özne olmayı reddediyor, özgür bir yaşama olan inancımın vicdani reddimi açıklıyorum."

Baran Yıldırım: "Ben Baran Yıldırım Devrimci Anarşist bir bireyim. Aynı zamanda sanayide çalışan bir çırak. Ben militarizmi sadece askerlikte değil aynı zamanda ustamın enseme attığı şap-laktada gördüm. itaat etmedigimde, doğru bildiğimi savundugumda sırtıma yedigim levyede."

Sarp Can Bilgili: "Sınırları, duvarları yaratan devletin, militarizmin bir parçası olmayı kardeşlerimi katletmeyi reddediyorum."

Ben Sarp Can Bilgili Liseli bir Devrimci Anarşist olarak vicdani reddimi açıklıyorum."

Birsun Uzun: "57 yaşında bir öğretmen olarak, çocuklarımızın ölmesine ve öldürülmesine, bu militarist sistemde yer almasına tüm vicdanımla"

İZMİ REDDET

karşı duruyorum. Annelerin, çocuklarının cansız bedenlerini sokaklardan toplama-ya maruz kaldığı, kaybedilen çocuklarını ararken yaşamını yitirdiği bu coğrafyada, 8 çocuk annesi bir kadın olarak devletin ve militarizmin katliamlarını biliyor ve reddediyorum."

Devrim Varol: "Biz iktidarsızlar var oldukça isyan dalga dalga yayılacak yeryüzüne, asıl bahar iktidarlar yok olduğunda gelecek. Ben Devrim Seyma Varol, devrimci anarşist bir kadın olarak devletsiz, iktidarsız, savaşızsız bir dünya için vicdani reddimdir. Varlığım tüm devletlerin yok oluşuna armağan olsun."

İlker Coşkun: "Şimdi ise bana askere gideceksin diyorlar. Yani Berkin'i, Alexis'i, Soma'yı, 301 canı unut diyorlar. Ben ne unutacağım ne de affedeceğim! Devletin bana dayattığı askere gitmeyecek kardeş kanı dökmeyeceğim."

Meltem Çuhadar: "Devlet bizleri itaat edecek askerler haline getirmeye çalışıyor. Ben ise ölmeyi, öldürmeyi, emretmeyi ve iktidarlara itaat etmeyi reddediyorum. Vicdani reddimdir."

Yakup Abbaszade: "Vicdanım əl vermir qan tökməyə, qətl bir torpaq parçası uğruna. Ne əsgərə gedəcəyəm nə qan dökeceğim..Devrimci anarxist fərd olaraq vicdani retdimi bəyan edirem."

Melisa Eskizerci: "Özgürlüğüm için; baskısız, otoritesiz katliamsız bir hayat için; sınırların olmadığı bir dünya için militarizmi reddediyor, vicdani reddimi açıklıyorum. Hayatlarımız çalınmadan hayallerimiz buluşmalı."

Hüseyin Civan: "Anarşist yoldaş Durruti'nin İberya'da anarşist devrim mücadelesini verirken kral ordusunda savaşmayı reddederken söylediği "kral ve faşist rejim, kendi ordusunda beni yok sayсын!" sözleri gibi, ben de diyorum ki "TC ordusu beni ordusunda yok sayсын!"

Dünyanın birçok yerinde, 1936 Devrimi'nde İberya'da, 1920lerde Mahnovist Ukrayna'da, Filistin'de, Chiapas'ta Kürdistan'da, özgürlük mücadelesi verenler iktidarlar tarafından katledilirken, iktidarlar tarafından katledilen tüm ezilenler için vicdani ve total reddimi açıklıyorum."

Emre Yılmazoğlu: "Sistem bize her yerde ölümü gösterirken bunu normalleştirir ve der ki "Şehit olarak ölmek öylesine ölmekten daha iyidir." Ama ben Şe-

hit Emre Yılmazoğlu adlı bir vapur olmak istemiyorum. Bununla birlikte öldürmeyi öğrenmek de istemiyorum. Birileri bana bir şey öğretmek istiyorsa salça ve turşu yapmayı, mızıkla çalmayı, kazak örmeyi öğretsin. Hepi topu bir yaşamım var ve ben katil olmak istemiyorum."

Raser Işıkalın: "ez Raser Işıkalın ez anarşisteki ji erdnigariya kürdistané me. 16 salime. Ez hevalen xwe ku bi destê hêzên dewletê hatin kuştin tû caran ji birnakim. ez mirovên ku di komkûjiya roboskiyêda hatin qetilkirin jibirnakim."

jibo berjimendiya dewletê û karderan, mirov kuştinê û biçekbunê birkava reddikim."

Cem İleri: "dibên wxişk u birayên xwa bıkujin. cihanêda çiqas mirovên hêsir hebîn sîtemê ser wan bıkın, jibona çenge erd qetilkirinê dîde nişan, ez hevi dikim ku dewletê kujar tevê artêşa xwaye kujar tînebin, mirov bi hevra şer nekîn, hevdu qetîlnekîn, cihan cihek xweştir be. ji bo wi yekiji terre tûrre dewletê derxistiye ya leşkeriya pêwîstî u tevê tiştên weqevî red dikim ...awe ji tinim ser ziman ku, wijdana min ji dilfirehe..."

Enise Dilek Aktaş: "İnsanların, hayvanların ve doğanın öldürülmediği bir dünya istiyorum. Annelerin ağlamadığı, ailelerin parçalanmadığı etnik kökeninden dolayı kimsenin öldürülmediği bir dünya istiyorum."

Halkı askerlikten ve sistemin tüm araçlarından soğutmak için Vicdani Reddimi açıklıyorum."

Atlas Arslan: "Savaşa ne neden olur, savaşı kim yaratır? Savaşı yaratanların önünü savaşa çağrılıp gitmeyenler tıkar-ken, savaşların nedenlerini sözde düşmanlar kaplar. Savaşa çağrılan erkekler gibi görünse de seslendikleri biz kadınlardır, o yüzden bizler savaşları kimlerin yarattığını da biliyoruz, nedenlerini de... Savaş alanlarında kanlı destanlar yazan, ardında savaşı ve ölümü kutsayan bir eril zihniyet büyüten bu militarist sistemi reddediyorum. Bu sistemi her gün yeniden inşa ederek beni defalarca öldüren 'kan revan' dili ve bu dili yaratan gazetecilik anlayışını reddediyorum. Vicdani reddimi açıklıyorum çünkü barışı özlemek barıştan söz etmek eğer suç ise, işte beni yaşatacak bu suçun kendisiyim ben."

YALINAYAK

Devrimci Anarşist Tutsak Umut Fırat Süvarioğulları Vicdani Reddini Açıkladı

Kapitalist - Emperyalist devlet sistemlerinin egemenlik ve sömürü aracı olan militarizm tarihten günümüze, yakın ve uzak coğrafyalarda, yıkım ve katliamlarına, her geçen gün yenilerini ekliyor.

Yaşadığımız coğrafya militarist devlet zihniyetiyle katliamdan geçirilmiş, soykırıma uğratılmış, ret ve inkar edilmiş, adeta halklar mezarlığı olduğu halde, Kapitalizmin ve militarizmin çarkları dönmeye devam ettikçe yeni mezarlar kazılmaya devam edecek.

Oysa şuan yaşadığımız topraklarda yüz yıl önce icra edilen kanlı savaşlar ve devamında Ermeni - Süryani halklarına karşı yapılan soykırım, Rum ve Kürt halkına, Alevilere, kadınlara, çocuklara, işçilere ve doğaya dönük katliamlarda aynı militarist zihniyetin ürünüydü.

Bu anlamda kişisel olarak da sorumluluğunu hissettiğim, yüz yıl önceki Ermeni Soykırımına "Aşiretimin" iştirak ettiğine dair somut şüphelerin varlığı yönüyle de, militarizm tarafından kullanılmış olmalarından dolayı, derin bir acı ve üzüntüyle Ermeni halkından özür dilemeyi bir borç bilirim. Bu vicdani - total ret açıklamamı samimiyetimin göstergesi olarak görmelerini isterim.

Kırk bir yıllık kısa yaşamımda Devrimci Anarşist olarak, bireyi olduğum Kürt halkının Faşist TC Devleti tarafından militarizmin tüm aygıtları kullanılarak nasıl katliamlara uğratıldığının, binlerce köyün yakılıp-boşaltılarak insanların kapitalizmin mabedi metropollerde fabrikada, tarla ve atölyelerde, ucuz iş gücü olarak sömürüldüğünün, binlerce genç erkek ve kadının dağlarda, şehirlerde yargısız faili belli cinayetlerle öldürüldüğünün, karakollarda işkencelere, tavis ve teavüzlere maruz bırakılarak zindanlara doldurulduğunun, düşman hukuk sistemine tabi kılınarak militarist DGM'lerde askeri hakimler tarafından ömür boyu hapis ve idam cezalarına çarptırılmalarının birebir tanığıyım.

Çocukluk yıllarım TV ve gazete manşetlerinde ellerinde kesilmiş gerilla başları, kulak ve burunlarıyla hatıra fotoğrafı çektiren savaş aygıtına dönüştürülmüş -şu anki İŞİD çetelerinden bir farkı olmayan- üniformalı asker fotoğraflarıyla, her yeni TC bayraklarıyla donatılmış askeri panzer ve tankların, gerilla cenazelerini köylerin, kentlerin sokaklarında ipe bağlı vaziyette sürüklemeleri, çırılçıplak soyup teşhir etmeleriyle veya tabutlar içinde sıralanmış yoksul halk çocuklarının cenazelerini izlemekle geçti. Yasaklanmış "Barış Hemen Şimdi" afişlerini gece yarısı şehrin sokaklarına asarken "Düşük Yoğunluklu Savaş" tüm hızıyla gencecik insanların canlarını almaya devam ediyordu.

Devlet ve militarizm itaat edip, boyun eğmem için okulda öğretmen, karakolda polis, zindanda asker ve gardiyanla her türlü şiddeti üzerimde uygulamaktan çekinmedi. Yirmi bir yıldır zindanda olmama rağmen, halen askerlik şubesinin yakın takibindeyim ve geriye kalan dokuz yıllık cezanın çetelesini, benden önce onlar tutuyorlar.

Buradan ilan ediyorum, ben Devrimci Anarşist birey olarak militarist devlete ait hiçbir simgeyi, bağımlılık ilişkisi ve aidiyeti kabul etmiyorum, reddediyorum.

Hiçbir militarist devletin askeri, savaşın insan kaynağı olmayacak, hiçbir emir ve talimata uymayacağım.

Aynı zamanda kadın katliamlarının sorumlusu militarist devletin erkek egemen zihniyetini, kişiliğini, tutum ve davranışlarını reddediyor, vicdani ve total reddimi deklare ediyorum.

1 Nolu F Tipi Hapishane - Umut Fırat Süvarioğulları B-37 Buca-Kırklar/İZMİR 15 Mayıs 2015

Özgecan Aslan'ın İlk Duruşması 12 Haziran'da

Mersin'in Tarsus ilçesinde bindiği minibüsün şoförüyle birlikte 3 kişi tarafından katledilen Özgecan Aslan'la ilgili davada ilk duruşma günü belli oldu. Tarsus Adliyesi 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılacak olan yargılamaya 12 Haziran'da başlanacak.

Davada, Mersin Barosu'ndan bin

beşyüze yakın avukatın yanısıra değişik şehirlerden de yüzlerce avukat, Özgecan Aslan'ın ailesini temsil edecek. Özgecan davasının ilk duruşması olduğundan dolayı, Başsavcılık mahkemelere yazı yazarak, o gün Tarsus Adliyesi'nde görülmesi planlanan diğer tüm duruşmaların ileri tarihlere ertelenmesini talep etti.

Kapitalizmin Şovu Ataerkinin Namusu Katletmek İstedi

19 yaşındaki Mutlu Kaya, Diyarbakır'ın Ergani ilçesindeki bir ilköğretim okulunun kantininde çalışarak yaşamını sürdürüyordu. Bir ses yarışmasına katılmak için İstanbul'a gelen Kaya, düzenlenen şov programı ardından döndüğü Diyarbakır'da, eski

erkek arkadaşı tarafından katledilmek istendi.

Ergani'deki evinde silahlı saldırıya uğrayan Mutlu'nun tedavisi, ağır yaralı olarak kaldırıldığı Diyarbakır Gazi Yaşargil Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde devam ediyor.

Erkek Şiddeti Sokak Ortasında Katletti

Denizli'de yaşayan 33 yaşındaki Elif Duran, şiddet gördüğü eşi Erkan Duran tarafından katledildi.

Aralarında çıkan tartışmanın kavgaya dönüşmesi üzerine Erkan Duran'ın pompalı tüfeğini almak yan

odaya geçmesini fırsat bilen Elif Duran, erkek şiddetinden kurtulmak için evden çıksa da yapamadı. Erkan Duran, sokak ortasında Elif Duran'ı katletti; ardından da intihar ederek yaşamına son verdi.

Diyarbakır'da Kadın Cinayeti

Diyarbakır'ın Ergani ilçesinde sığınma evinden çıkıp evine dönen 3 çocuk annesi ismi belirlenemeyen kadın, şiddet gördüğü eşi Musa Aladağ tarafından elektrik kablosu ile

boğularak katledildi.

Şiddet gördüğü için bir ay önce evini terk ederek sığınma evine yerleşen kadını katleden Aladağ, kaçtı.

Herkes Tecavüz Etti, Seyretti

Nergis Şen

nergissen@meydangazetesi.org

8, 13, 15, 16... Bu sayılar, sadece birer rakam değil; yıllar boyu sistematik olarak tecavüze uğrayan çocukların yaşları.

8, 20, 26, 29... Bu sayılar da yalnızca birer sayı değil; yukarıda yaşları yazılı olan çocuklara topluca tecavüz eden erkeklerin sayıları...

Yakın zamanda yine bir toplu tecavüz haberi yer aldı medyada. Herkes yine öfkeyle doldu; hadım ve idam cezaları yeniden tartışmaya açıldı.

15 yaşındaki S.A., yaşamını sürdürdüğü Elazığ'ın Karakoçan Köyü'nde, 8 yaşından itibaren sistematik olarak cinsel istismara maruz kaldı. 70 yaşındaki bir köylüden, S.A'nın öz abisine kadar, toplam 20 kişi, S.A'yı 8 yaşından itibaren erkek egemenliğinin en şiddetli yüzüne mahkum etti. Henüz ikinci sınıfa giderken erkek şiddetiyle tanıştı; ilk tacizcisi olan erkek, 6. sınıfa başladığında ilk tecavüzcüsü oldu. Ama bu ne ilk ne de sondu... Haber kulaktan kulağa yayıldı; haberi duyan herkesin tacizi, tecavüzü de ardı sıra geldi. Tecavüzcüler hep "uzaktan" değildi; öz abisi de onlardan biriydi, durumdan haberi olan annesi "tüm suç kıızımdadır" dedi. Bütün bir köy yaşananları duydu, haber "skandal" diye verildi, devlet kendi yarattığı bu durum afişe olunca nihayet "el attı".

Tıpkı N.Ç'de olduğu gibi...

Mardin'de yaşayan 13 yaşındaki N.Ç'nin 26 kişinin tecavüzüne uğradığı haberi, 2002 yılında ortaya çıkmıştı. Adını unutamayacağımız "Utaç Davası", yine utaç dolu geçmişi ve kararıyla hafızalarımıza kazandı. Aralarında asker, muhtar, korucu ve devlet memurlarının da bulunduğu toplam 26 kişinin tecavüzüne uğrayan N.Ç'nin davasında, önce N.Ç'nin yaşı büyütülerek "rızası var" denildi sonra da bu davada yargılanan 24 sanığa "iyi hal indirimi" uygulandı.

Tıpkı E.A'da olduğu gibi...

Bingöl'de yaşayan 16 yaşındaki E.A, iki yıl boyunca toplam sekiz uzman çavuşun tecavüzüne uğradı. Erkek adaletiyle yargılanan erkek tecavüzcülere de, iyi hal indirimi uygulandı.

Tıpkı Gölcük'te yaşarken 29

kişinin tecavüzüne uğrayan 13 yaşındaki Ö.Y gibi...

Aslında ne yukarıda sayılan rakamların bir limiti var ne de sayılan isimlerin sınırı. Duyulanların, bilinenlerin ve erkek devletin adletsizliğine mahkum edilenlerin bir kısmı yalnızca yukarıda anlatılanlar.

Şimdi, Elazığ'da yaşanan yeni bir toplu tecavüzün ardından, "beklenen adalet" tartışılırken; adaletin gelmesini beklemeyen ve direnen kadınları hatırlamakta fayda var:

Geçtiğimiz Şubat ayında Mete Yüksel'in ölü bulunmasıyla ilgili başlatılan soruşturmada gözaltına alınan H., kendisine tecavüz etmek isteyen Yüksel'i meşru müdafaa hakkını kullanarak öldürdüğünü söylese de; erkek devletin adaletiyle tutuklandı.

Konya'da, kendisini sürekli olarak taciz eden ve en son da kaçırmak isteyen komşusu Hacı Sezen'i, yaşayabilmek için öldürdüğünü söylese de 22 yaşındaki S., erkek adalet tacizciyi mağdur, kadını katil ilan etti.

Kocaeli'de 14 yaşındaki R., annesini döven babası İ.K.'yi 14 Nisan'da göğsünden bıçakladı. "Adalet" in yargıladığı, annesini korumak isteyen R. oldu.

Yaşadığı köyde kendisine tecavüz eden Nurettin Gider'i öldüren Nevin Yıldırım "cani", tecavüzcü Nurettin Gider mağdur oldu. Erkek devletin adaleti Nevin'e müebbet hapis oldu.

Erkek devlet erkek tecavüzcüyü korur; erkek yargı erkek tecavüzcüyü aklar; erkek egemenliği erkek katili meşrulaştırır. Şimdi Elazığ'da erkek egemenliğine mahkum edilen bir kadın, yaşamını gasp edenlerden hesap sormak isterken; aynı adalet "Yargılayacağız, gereğini yapacağız" demenin planları içerisinde. Bundan önce sayısız tacizde, tecavüzde ve kadın katliamında olduğu gibi, kadınları adletsizliğe mahkum edenler, şimdi de 15 yaşındaki E.A'nın yaşamını çalanları aklamalarının hesabını yapıyor.

Yaşamları için direnen kadınlar ne hafızalardan siliniyor, ne de erkek egemenliğine karşı yürüttükleri mücadele devletin adletsizliğine hapsedilebiliyor...

GENETİK

questionnaire

Belen Yıldırım

beleny@meydangazetesi.org

Uzun zamandır süren spekülasyonların ardından, Junjiu Huang (Sun Yat-sen Üniversitesi, Guangzhou) ve laboratuvar arkadaşları, insan embriyosunun DNA'sında değişiklikler yaptıkları, böylece doğuştan gelen hastalıkları tedavi edebilme amacı taşıdıkları deneylerin sonuçlarını yayımladılar. Yıllardır vaat edilen ve etik tartışmaları doğuran çalışmalar, genetik alanında dev bir tabu olan insan embriyosuyla çalışma tartışmalarını yeniden canlandırdı.

Çığır açan teknik: CRISPR-Cas9

Huang'ın takımı, 2013'te keşfedilen ve gen mühendisliğinde çığır açtığı söylenen CRISPR-Cas9 yöntemini kullandı. CRISPR teknolojisi ile, embriyo ya da erişkin canlıda hasarlı bir geni tamir etmek ya da hatalı geni devre dışı bırakarak potansiyel ya da mevcut hastalıkları tedavi etmek mümkün olabilecek. Bugüne kadar yöntemi denemek için yapılan araştırmalarda, bakteriler, bitkiler, fareler ve maymunlar gibi bir çok tür kullanılmıştı. İnsan kök hücrelerinde de uygulanan yöntem, ilik kanserine karşı bir tedavi umudu olmuştur.

CRISPR; bakterilerin, bakteriyofaj (bakteri yiyicisi) denen bir grup virüse karşı korunmak için geliştirmiş olduğu mekanizmanın bir parçası olan, tekrarlanan DNA dizilerine verilmiş isimdir. Bakteri, Cas9 diye adlandırılan bir proteini, virüsün genomuna uyan bir RNA dizisine bağlıyor ve oluşan bu karma yapı virüsün DNA'sını keserek etkisizleştiriyor. Dolayısıyla CRISPR, hedef

DNA'ya kitlenen RNA'nın yerini aldığı için geçtiğimiz yıllarda geliştirilen gen değiştirme tekniklerine kıyasla çok daha kolay, ucuz bir yöntem haline geliyor.

CRISPR-Cas9 teknolojisinin olanakları neredeyse sınızsızlıkla ifade edilebilir. Ama bu sınızsızlık, yöntemin hatasız sonuçlar verdiği anlamına gelmez. Şimdiye kadar, bir hücreli canlı kültürleriyle yapılan araştırmalarda bile, bu yöntemin hem ilgili genlerin üzerinde, hem de ilgisiz başka genlerde mutasyonlara neden olabildiği görülmüştür. Bu gen hataları da aynı derecede sınızsız çeşitlilikte yaşamsal bozukluklara neden olabileceği anlamına geliyor.

Hastalıklara Deva: CRISPR-Cas9

Huang'ın takımı, çalışmasında 86 insan embriyosu kullandı. Bu embriyolar, tüp bebek kliniğinden alınan ve normal bir gelişim süreci göstermesi mümkün olmayan, triplonükleer zigotlardı. Embriyolara müdahalenin ardından, 48 saat boyunca canlılık gösteren 71 adet 8 hücreli embriyo içinden 54 embriyo analiz edilebildi. Bunların sadece 28'inde genler değiştirilebildi. Bunların arasında 4 embriyo gen onarımı aşamasındaki hatalarla, 7 embriyo verilen genin değil, DNA içindeki başka bir genin kopyalanması nedeniyle bozuldu. Ayrıca ilgisiz genlerde de hatalar gözlemlendi. Bütün genlerin analiz edilmesi tamamlandığında ise başka hataların da çıkması bekleniyor.

Huang'ın takımı, çalışmalarını Dawn, Parkinson ve Akdeniz

anemisi gibi embriyonik evrede öngörülebilir hastalıklar üzerinde yapıyordu. Yöntemin şu anda ne kadar hata payı olduğu ve gelecekte nasıl geliştirileceği belirsiz olsa da, bu tarz çalışmalar ve tartışmaların artık sürekli karşımıza çıkacağı habercisi niteliğinde. Arizona Üniversitesi'nden Joel Garreau'da, 2012 yılında ABD savunma bakanlığının desteklediği projelerde, metabolizma genetiğini değiştirerek daha güçlü ve dayanıklı askerler yaratmak peşinde olduğunu açıklamıştı. Yeter ki bir kez insanlar üzerinde kullanılması için önü açılsın; işte o zaman kapitalizmin hayalindeki süper işçileri ya da devletlerin hayalindeki süper askerleri yaratmak için kullanılacak olan milyon dolarlar, hırs ve rekabet tanımayan yeni şirketlerle tanışacağız demektir. Hasta olmayan, metabolizması farklı çalışan, fiziksel anlamda dayanıklı insanlar hayalini devletlere satmak pek de zor olmazsa gerek.

Bilimde Etik Hassasiyeti

Birinci Dünya Savaşı boyunca ve ardından gelen süreçte başta Almanya, Japonya, Rusya, Amerika gibi devletler, bir sonraki savaşın hazırlığı adına tıp, genetik ve biyoloji alanlarında dehşet dolu çalışmalara imza atmışlardı. Nazi Almanyası'nın genetik çalışmalarını yöneten Josef Mengele, toplama kamplarında ikizler üzerinde gözlerine kimyasal enjekte etmek, narkoz olmadan ameliyatla bedenlerini birbirine yapıştırmak gibi korkunç deneyler yapmıştı. Mengele, o dönemde yaptığı çalışmalardan dolayı, günümüzde modern genetiğin kurucu isimleri arasında anılı-

yor. Savaş zamanında insanlar üzerinde yapılan katliamlar bugün, hayvanlar üzerinde yapılıyor. Örneğin, Ludwig-Maximilians Üniversitesi'nden Wolfgang Enard; farelere insan geninde bulunan Foxp2 geni eklediğinde daha hızlı öğrendiklerini gözlemlemiş.

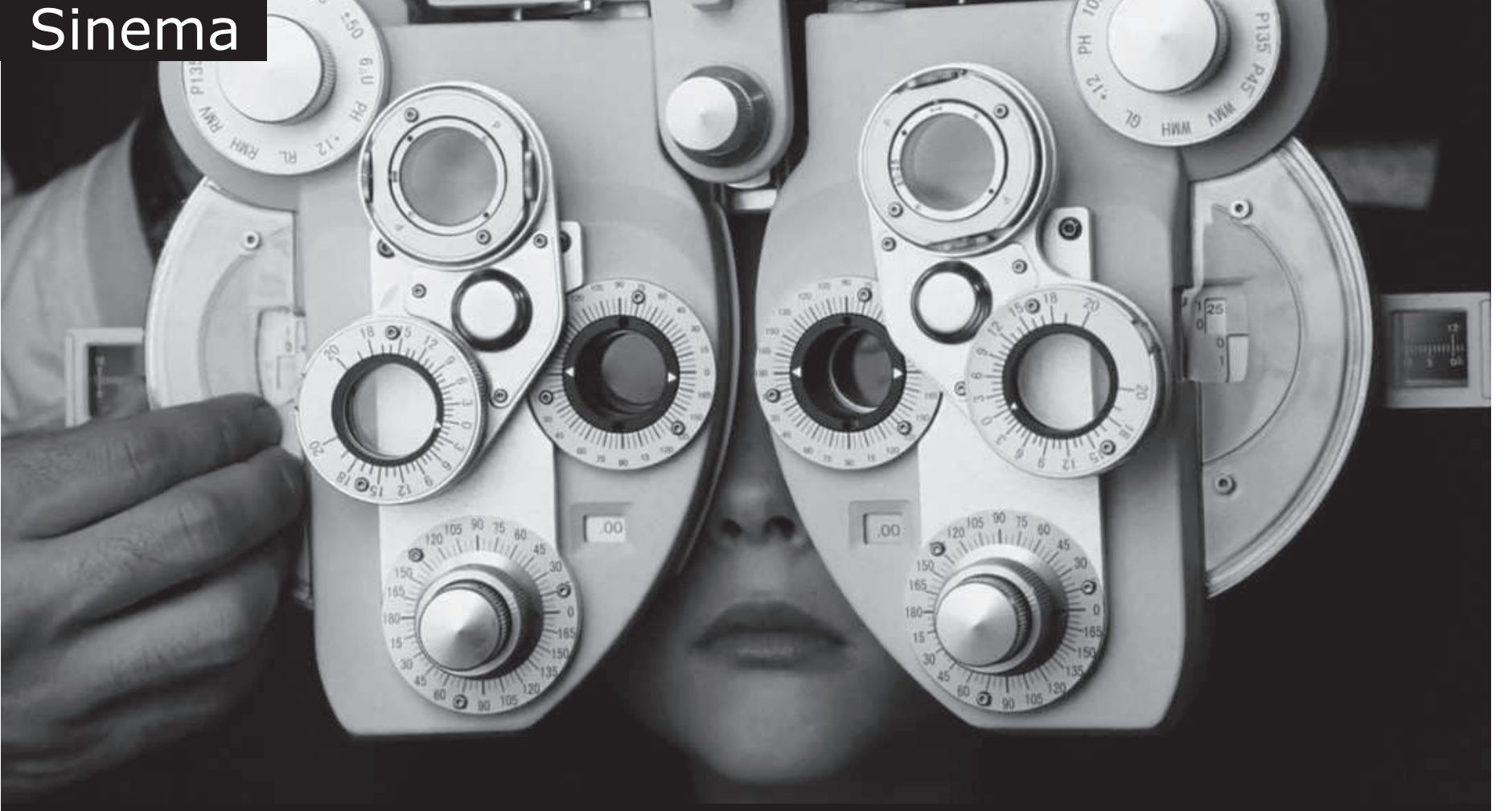
Özellikle ikinci dünya savaşı sonrasında, meslektaşlarının yaptıkları ve yapabilecekleri karşısında dehşete düşen bilim insanlarının öncülüğünde bilimin sınırları 'etik' ile belirlenir oldu. Genetik bilimi tarihindeki bu korkunç deneylerin mucitleri ya da DNA'yı keşfeden James Watson gibi ırkçı bilim insanlarının frenleyicisi olsun diye midir bilinmez, insan merkezilik etiğin ana unsurlarından biri haline geldi. Böylece Huang'ın çalışmalarını yayımlatmayan ve etik gerekçelerle durdurmalarını isteyenler, aynı etik anlayış içerisinde, hayvanlar üzerinde deneyler yapmayı makul ve kabul edilebilir görebiliyorlar.

Kapitalizmde Para Hassasiyeti

Bu zamana kadar bilim insanları, çalışan oldukları şirketlere, yöntemin insan geninde de kullanılabileceğinden bahsederken, Huang ve takımının çalışmasıyla, milyon dolarlık vaatleri boşa çıkmış oldu. Üstelik tüm bu araştırmalar, yüklü savaş yatırımları olan devletlerin himayesi ve desteğinde gerçekleştiriliyor. Kapitalizmin müdahalesi ile etik eleştiriler de, Huang ve takımının gelecekte korkunç sonuçları doğurabileceği tahmin edilen çalışması gibi iyice bulaşıklaşıyor.

Sinema

KÖRLÜK

**Kim bu körlük örtüsüne tutunacak kadar ürkek olabilirdi ki?
Kim içtenliğin yok olacağından korkacak kadar aptal olabilirdi?**

Zeynel Çuhadar

zeynelcuhadar@meydangazetesi.org

Bir bayrak olarak kullanıldığında iyi niyetin, saflığın ve temizliğin rengi olan beyaz renk, farklı kültürlerde masumiyeti temsil eder. Gözlerine aniden beyaz bir perdenin inmesiyle görme yetilerini kaybeden koca bir şehri (belki de ülkeyi) anlatan Körlük isimli kitaptan uyarlanan film, 2008 yılında Fernando Meirelles ve Don McKellar tarafından kameraya alındı. Dünyayı şekillendiren ahlak kurallarından mülkiyete, devlet otoritesinden militarizme dek birçok meselelerin dolaylı yoldan sorgulanmaya başladığı bir gelecek tasvir ediyor Körlük. Kimsenin göremediği bir dünyada çıplaklık, ayıp olarak nitelendirilmiyor artık. Mülk sahiplerinin işçilerini sömürmediği, el koydukları zenginliği koruyamadığı bu dünyada marketlerin yağmalanışı kimsenin umurunda olmuyor. Kimsenin binmediği arabalar, yerini sağdan soldan toplananların taşıdığı market arabalarına bırakıyor.

Hikayenin odak noktasını görme yetisini kaybedenlerle temasına geçmesine rağmen gözleri görmeye devam eden ve bunu reflektif bir iyi niyetle göremeyenlerin gözü olarak kullanan kadın karakter oluşturuyor. Jose Saramago'nun yazdığı kitaptaki orijinal hikayede de olduğu gibi, karakterlerin isimlerini öğren-

miyoruz. Bu ayrıntı, hikayeyi kimliksizleştirdiği gibi anlatılmak istenenin de evrensellesmesini sağlıyor.

Görme yetisini kaybedenler eski bir sanatoryuma kapatılıyor. Felaketten önce kendine entegre edemediği davranışlara sahip insanları hasta olarak nitelendiren, onları dört duvar arasına kapatan, tecrit eden, karantina altına alan devlet bu kez aynı yeri görme yetisini kaybetmiş insanlığın zindanına çeviriyor. Devletin tavrı birbirini çağırıştıran benzer her olayda bu illüzyonun aslında ne kadar dayanıksız, ne kadar hazırlıksız olduğunu kanıtlar bir niteliğe bürünüyor. Aynı çaresizliği yaşayan insanlar ortaklaştıkları zorluklar gibi ekmeklerini ve yaşama çabalarını da ortaklaştırıyor. Üçüncü koğuş yiyecekleri ele geçirip tabiri caizse pazarlamaya başlayana dek, herkes aynı masada, paylaşmayla yemekleri bölüşüyor, dayanışmayla işlerin üstesinden geliyor.

Bu kara ütopyada, hayal evreninde karakterler mesajın evrenselliğinin vurgulanması için özellikle farklı etnik gruplardan seçiliyor; kimisi Uzakdoğulu, kimisi siyahi... Ayrıca hem film de hem de kitapta dikkat çekici bir başka nokta ise, "Beyaz Körlük" salgını öncesinde halihazırda kör

olan bir karakterin, yeni körler dünyasında bir gören olarak karşımıza çıkmasıdır. "Kör" olarak geçirdiği hayatında edindiği deneyimleri salgına maruz kalan insanlarla dayanışmak için kullanmayıp, sanatoryumdaki "üçüncü koğuşun liderleri" ile iş birliği yaparak, baştaki kadın karakterin aksine "kötülükten" yani efendilerden yana kullanıyor.

İktidar, adeta insanlık tarihinin bir panoraması gibi, şiddet yoluyla önce değişim mallarını sonra da artık işe yaramadığından cinselliğin ticaretini ortaya çıkarıyor. Üstelik en aşağılık ve en acımasız haliyle. Kadınlar, tarihin her döneminde olduğu gibi hem var olan adaletsizliklere rağmen besine ulaşılmasını sağlayarak yaşamın kaynağı olmaya devam ediyor hem de bu adaletsizliğe karşı ilk başkaldırıyı gerçekleştiriyor.

"Kim bu körlük örtüsüne tutunacak kadar ürkek olabilirdi ki? Kim içtenliğin yok olacağından korkacak kadar aptal olabilirdi?"

Tutsaklıktan kurtulan mahkumlar kapıları zorladıklarında bütün nöbetçilerin ortadan kaybolduğunu fark ediyorlar, biz ise kurtulma arzusunun olmadığı yerde kapatılmanın normalleştiğini görüyoruz. İnsanların dünyayı algılama şekilleriyle birlikte

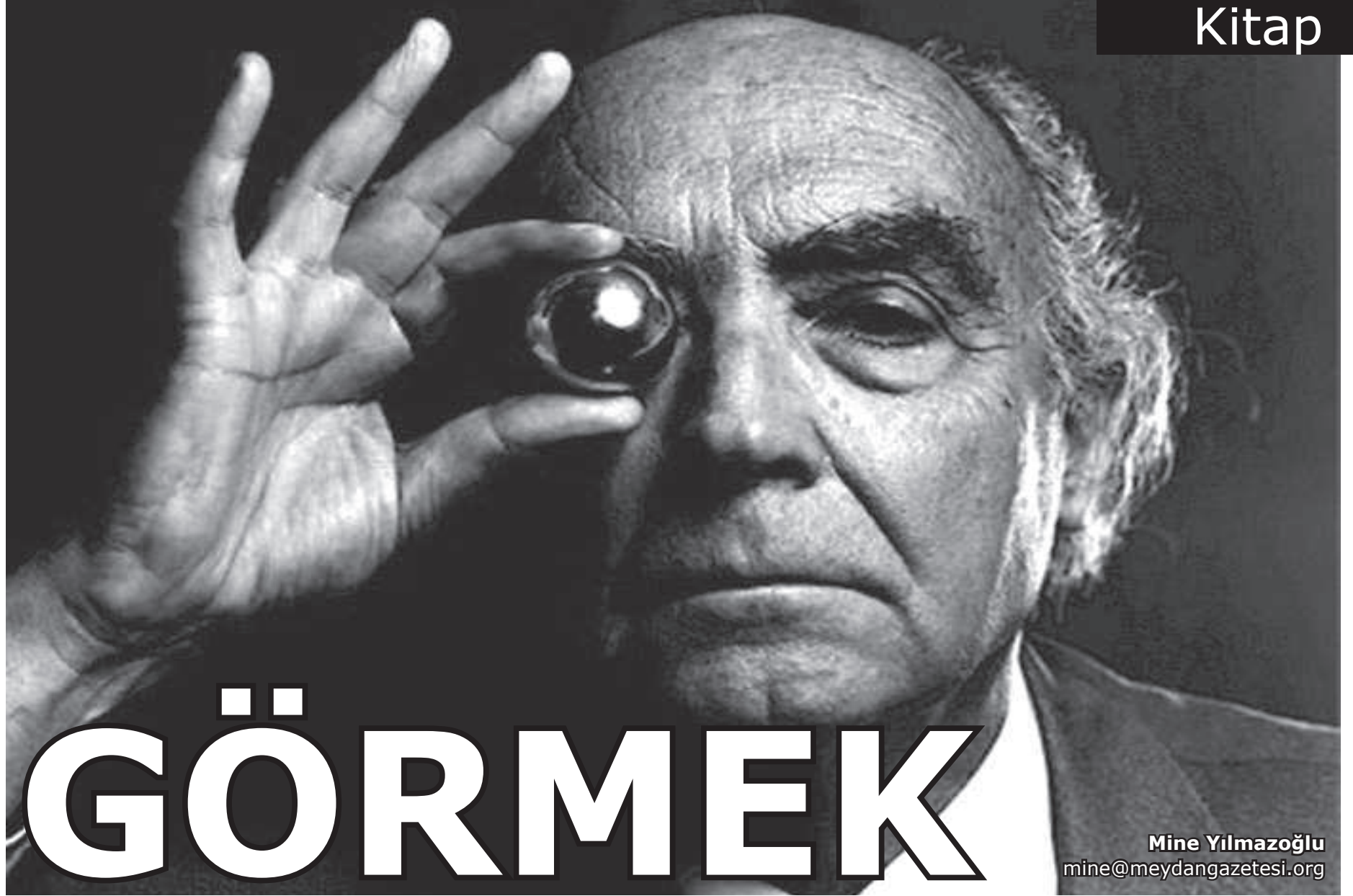
dini inançları da değişiyor. Göremeyenlerin dünyasında kiliselerdeki heykellerin gözlerine de beyaz bir bant çekiliyor.

"...İçindeki o isimsiz parçayı tanıyorum, bu gerçek kimliklerimizdir öyle değil mi?"

Hikayenin asıl yaratıcısı Saramago, "beyaz körlük" salgınıyla kapitalizmin ve iktidarlının ilişkilerinin makyajını adeta söküp atıyor. "Beyaz körlük" salgını bir metafor olarak kullanan yazar - ve dolayısıyla yönetmen - özünde körlüğün salgın başlamadan önce var olduğunu vurguluyor. Kapitalizmin içinde birbirlerine karşı duyarsız kılınan insanların "körlükle" beraber dönüştükleri "şey"i görmeye başladıklarından bahsediyor!

Bütünün içinde sadece küçük bir grup insanı izlediğimiz, diğerlerine 'kör olduğumuz' hikayede felaket gidip, gözlerin önündeki perdeler kalktığına hayatta kalanlar bencillikten sıyrılanlar oluyor. Buldukları silahla tehditler savuranlar, eski yaşamlarından kazandıkları kabiliyetlerini diğer insanları sömürmek için kullananlar değil; kendi bedenlerini diğerleri için siper edenler, etraflarındaki gerçekliğe dayanışmayla çözüm üretenler hayatta kalıyor.

Mine Yılmazoğlu
mine@meydangazetesi.org

GÖRMEK

José Saramago'nun, anarşist bir olay olarak tanımladığı; bir başkentte yapılan seçimlere katılmayarak ya da seçimlere katılıp seçimi protesto etmek için "boş" atılan oylar üzerine kurulu olan "Görmek" kitabı, tam da genel seçimlerin arifesindeyken akıllara gelen bir eser.

"Gördüğümüz" ya da "göreceğimiz" tüm seçimler düşünüldüğünde, parlamentarizmin iflas ettiği senaryoyu düşünmek açısından Görmek kitabı önem taşıyor. Bir düşünün; insanlar oy kullanmaya gidiyor ve "geçersiz oy" kullanmak yerine üzerinde amblem olmayan beyaz bir çembere damga basarak "beyaz oy" kullanıyor.

Anarşist Beyaz Oy Örgütü

Adı belirsiz bir ülkenin başkentinde seçimlerin yapıldığı gün bardaktan boşalırcaşına yağın yağmur nedeniyle seçimlere çok az insan katılır. İktidar partisi de dahil en güçlü partiler, seçimlere katılımın az olmasının "demokrasiye vurulan bir darbe" olduğunu düşünürler. Seçim tekrarlanır; bu kez yağmur yoktur, insanlar sandığa giderler. Ama seçim, kimsenin ummadığı bir şekilde sonuçlanır. Atılan oyların %83'ü, pusulanın üzerindeki amblem olmayan, beyaz çembere basılmış, seçmenler "beyaz oy" kullanılmıştır.

Bu sonuç, hükümet yöneticilerinin hiç de hoşuna gitmez. Hükümet yöneticileri, "Beyaz Oy Skandalı"ni yaratanları bulmaya kararlıdır. Koca şehirde kimlerin "Beyaz Oy" attığını bulamayan iktidar, ani bir karar alır. Bir gecede, başkentteki bütün devlet kurumları başka bir şehre kaçar. Artık başkent, başka bir şehirdir.

Devletsiz kalan eski başkent adına herkes endişelidir. Çünkü devletsiz bir şehirde "kaos" olması bekleniyordur. Çöpleri toplayacak bir belediye bile olmadığından, bunun büyük bir sorun yaratacağı düşünülmekte ve toplumsal bir karmaşa olması beklenmektedir.

Hâlbuki işler hiç de böyle gelişmez. Eski başkent, devletsiz bir şekilde gayet iyi işliyordur. Herkes ihtiyaçlar doğrultusunda çalışır fazlasını talep etmez. İnsanlar kendi evinin önünü temizlediğinden, sokakları temizlemesi için belediyeye ihtiyaç hissedilmez. Ortada ne suç vardır ne suçluları yakalayacak polis, ne de onları yargılayacak yargı sistemi. Toplumsal işleyiş, sorunsuz bir şekilde sürüyor.

Devlet olmadan, toplumsal işleyişin sorunsuz bir şekilde devam ediyor olması, iktidarların meşruluğunu yitirmesine neden olmuştur. Bu meşruluk yitimi, devlet yöneticilerini oldukça telaşlandırmıştır. Çünkü artık işlevsiz kılınmışlardır.

Yöneticiler, bu büyük tehdide karşı "Anarşist Beyaz Oy Örgütü"nü bulmaya çalışır. Bu örgüt ile ilgili araştırmalar ve soruşturmalar sürerken, 4 yıl önce bu şehirdeki herkesin "Beyaz Körlük" hastalığına yakalandığı ve bunun nedenini de bulamadıklarını hatırlayan yöneticiler, bu iki olayı birbiriyle ilişkilendirir. Kitap burada Saramago'nun ustaca yaptığı kurgusuyla "Körlük" romanına bağlanır.

"Beyaz Oy" olayından 4 sene önce herkesi kör eden "Beyaz Körlük" hastalığı, bu şehirde sadece bir kişiye bulaşmamıştır. Yöneticiler, "Anarşist

Beyaz Oy Örgütü'nün" arkasında bu kadının olduğunu düşünerek, onu öldürmeye çalışır. Diğer yandan devletsiz bir şekilde işleyen şehri tekrar ele geçirmek için türlü çabaya girerler. Bunlardan en büyüğü, metroda patlatılan bombadır ve devlet, medya aracılığıyla manipülasyonunu sürdürür. Ancak bütün bu çabalar devletsiz işleyen bu düzenin bozulmasına neden olmaz. Hatta yöneticilerin bir kısmı kendi konularından istifa ederken, bir kısmı da birbirini öldürmeye girer.

Non-Lucid Yöntemiyle Saramago'nun Görmek Kitabını Anlamak

Non-lucid yöntemi, felsefede kullanılan bir yöntemdir. Saramago'nun Görmek kitabını bu yöntemle anlamaya çalışmak, onun bakış açısını içinde bulunduğu siyasal kültürle beraber değerlendirebilmemizde yardımcı olacaktır.

Non-lucid yöntemi, bilinçli olarak yanlış anlamaya dayanır. Bu yanlış anlama, filozofların kendi felsefelerini oluşturmalarına yardımcı olmuştur. Felsefede yeni tarz ve anlamlı teorilerin çoğunluğu, yanlış anlamaya ya da hiç anlamamaya dayanır. Aristoteles'in, Hegel'in, Heidegger'in; Platon'u ve Kant'ı "anlamamaları" bu şekilde açıklanabilir.

Görmek romanının, belli noktalarda, "yanlış anlama yöntemiyle" değerlendirilmeye ihtiyaç vardır. Bu yöntem bizim, yazarın yaşamını uzun bir süre geçirdiği İberya coğrafyasındaki siyasal kültürü algılamamıza yardımcı olabilir.

Saramago, kitapta içişleri bakanı-

na boş oy atanlara anarşist dedirtiyor. "Demokrasiye vurulan bir darbe" diye nitelediği "Anarşist Beyaz Oy Örgütü"nü kurdurtuyor. Aslında bakanın ağzından Saramago'nun söylediği şey İberya'da, Kolombiya'da seçimleri protesto etmekte sık kullanılan bir yöntem. Bu coğrafyaların siyasal kültürlerinde olan bir yöntem. Özellikle İspanya Krallığı'nın kolonyal baskısında kalan coğrafyalarda, halkın mevcut işleyiş eleştirme yöntemi olarak kullandıkları "Beyaz Oy", Saramago'nun dünyasında anarşist bir eylem. Halkın "her şeye rağmen" Beyaz Oy kullanmaya gitmesi, devlet sisteminin işleyişinde hemfikir olunan bir durum olarak görülebilir. İşte, non-lucid yöntemine ihtiyaç olunan yer tam da burasıdır. Yani bu eylem anarşist bir eylemdir. Tabi ki bu nedenlendirmenin altı boş değildir. Saramago'nun, kendi kendisine yeterli olan devletsiz bir coğrafyanın tasvirini yapması, bu bilinçli olarak yanlış anlamayı temellendireceğimiz yerdir.

Saramago'nun hikayesini kurduğu coğrafya, kendi yaşamını da geçirdiği İberya'daki siyasal kültüre, yani doğrudan demokrasinin deneyimlendiği coğrafyaların kültürüne çok yakındır. Bu siyasal kültürün içerisinde "Beyaz Oy"lar da sayılmaktadır. Yani "Beyaz Oy"ların da temsil ettiği bir siyasal gerçeklik vardır. Saramago, devletsiz durumda yöneticilerin durumunu iyi anlatır. Mevcut siyasal kültürün içerisinde kendisine bir rol bulamayan yöneticiler korkarlar ve halka saldırırlar.

Bu iki durumun beraber değerlendirilmesi, kitabı bilinçli olarak yanlış anlama yöntemiyle ulaştığımız sonuçtur. Ya da öyle anlamak istiyoruz!

Birlikteliğin Gücü, Dayanışmanın Bağı Bound Together Kolektifi

Patronsuz, özyönetimle işleyen Bound Together Anarşist Kolektifi; 1976 yılında San Francisco'nun Haight Ashbury bölgesinde kuruldu. Tamamen gönüllülerin özgür birlikteliğiyle yaşamını sürdüren kolektif; ev eşyaları, bahçecilik gibi sektörlerin diline pelesenk ettiği ve kirlendiği D.I.Y. (Do It Yourself: Kendin yap) ilkesini anarşist kökenlerine döndürmeyi amaçlıyordu. Büyük şirketlerin gölgesi altında değil, devletler den ve kapitalizmden arındırılmış, kolektif bir ekonomiye savunuyor.

Şu anda 12 gönüllüsü olan kolektif kararlarını her ayın ikinci çarşambası yapılan toplantılarla alıyor. Gönüllülerin hepsi kolektif için birlikte sorumluluk alıyor ve karar alma süreçlerinde sonsuz söz hakkına sahip.

Bound Together geçtiğimiz 30 yılda bir çok projeye destek oldu, bileşeni olarak yer aldı ya da bizzat kendisi organize etti. Bu yıl 20.si düzenlenen Bay Area Anarşist Kitap Fuarının örgütleyicileri arasında yer alan kolektif, dünyanın dört bir yanından muhalif edebiyat ürünlerinden, anarşist klasiklere dek bir çok yayının dağıtımını üstlendi.

Bununla birlikte kolektifin gönüllüleri Prisoners Literature Project (Tutsaklar için Kütüphane Projesi) de kitap fuarının bir parçasıydı. Bu proje sayesinde farklı hapisanelerde özgürlüğünden alıkonulan, okumak istedikleri kitaplara ulaşmakta zorlanan politik tutsakların, rahatça kaynak bulmasına ilişkin büyük bir proje örgütlendi. Bound Together Anarşist Kolektifi bu proje için stoklarını açtı ve tutsaklarla kalıcı bir dayanışma ilişkisi kurdu.

Kolektifin faaliyetleri açıldığından bu yana, Bound Together sürekli olarak devlet baskısına maruz kaldı, işleyiş sürekli sonlandırılmaya çalışıldı. Özellikle seksenli yıllarda neonaziler aracılığıyla yapılan provakasyonlar, kundaklamalar, saldırılar; gönüllüleri yıldırma yetmedi. Tüm bu baskılara ve yıldırma politikalarına rağmen Bound Together kırk yılı aşkın bir süredir kolektif işleyişlerini sürdürüyor.

Bound Together Anarşist Kolektifi benzer dünya tahayüllerini paylaşanları kitaplar, bildiriler, fanzinler, posterler ile karşılamaya; düzenledikleri paneller ve sunumlarıyla radikal kültür ve sanatı buluşturmaya çalışıyor. Anarşist bir perspektifle yorumladıkları tüm bu çabalarla anarşizmi toplumsallaştırmayı ilke ediniyor.